

KAYSERİ İLÇE ZİYARETLERİ RAPORU

Sorunlar, Acil Yatırım İhtiyaçları,
Vizyoner Projeler, Çözüm Önerileri
İlçe SWOT Analizleri

Ocak-2016

KAYSERİ İLÇE ZİYARETLERİ RAPORU

**Sorunlar, Acil Yatırım İhtiyaçları,
Vizyoner Projeler, Çözüm Önerileri
İlçe SWOT Analizleri**

Kayseri Yatırım Destek Ofisi

Ocak 2016

YÖNETİCİ ÖZETİ

Kayseri, Sivas ve Yozgat illerini kapsayan TR72 Bölgesi için bölge vizyonu “Ulusal ve uluslararası düzeyde rekabet edebilir, beşeri ve sosyal sermayesi gelişmiş, potansiyellerini değere dönüştürmüş, kent ve sosyal altyapısını geliştirerek yaşam kalitesini arttırmış, ulaşılabilir Orta Anadolu” olarak belirlenmiştir.

İller ve özelinde ilçelerin, kent ve sosyal altyapı sorunlarının belirlenmesi, beşeri ve sosyal sermaye yapılarının incelenmesi ve ilçelere has potansiyellerin belirlenerek ortaya çıkarılması ihtiyacı bölge vizyonu açısından araştırılması öncelikli konular olarak gözükmektedir. Bu vizyonun önce ilçeler daha sonra iller ve bölge düzeyinde uygulanması ile birlikte iller ve bölgeler arası kalkınmışlık farklarını ortadan kaldırmayı amaçlayan bölgesel kalkınma hedefinin daha etkin bir şekilde gerçekleştirilebileceği düşünülmüştür.

İlçelerin mevcut durumlarının yerel paydaşlarla birlikte araştırılarak sorun ve önceliklerin daha etkin bir şekilde belirlenmesi, ilçeye has dinamikleri ortaya çıkaracak projelerin değerlendirilmesi ve atılabilecek adımların ortaya çıkarılması için ilçe ziyaretleri gerçekleştirilerek ilçe ziyaret raporları oluşturulmuştur. İlçe ziyaretleri raporu gelişme ek-senleri, öncelikleri ve potansiyellerini gerçekçi bir temelde yansıtan bir plan hedefiyle

hazırlanmıştır. Bu amaçla, her bir ilçede yerel yöneticilere (Kaymakamlar ve Belediye Başkanları) yerinde ziyaretler gerçekleştirilerek ilçeler özelinde başlıca sorunlar, acil yatırım ihtiyaçları ve vizyoner projeler başlıkları ele alınmıştır.

Bu dört ana eksenin yola çıkarak her bir ilçenin bölgesel kalkınma çalışmalarında ihtiyaç duyduğu alanlar, ilçelerin bu çalışmalara hangi yönde katkı sağlayabileceği, hangi potansiyellerin yerel ve bölgesel düzeyde değerlendirilebileceği ortaya çıkarılmıştır. Bunların yanında güçlü, zayıf yönler, fırsatlar ve tehditler de incelenerek çalışmanın daha verimli yapılması amacı güdülmüştür.

İlçe ziyaretleri raporunun hazırlanması sürecinde destek olan başta ilçe yerel yöneticilerine, merkezi ve yerel düzeydeki diğer paydaşlara ve raporun son halini almasında emek harcayan Ajans personeline teşekkürlerimi sunar; ilçe ziyaretleri raporunun Kayseri ve bölgemize hayırlı olmasını temenni ederim.

Kamil TAŞCI
Genel Sekreter
Orta Anadolu Kalkınma Ajansı

GİRİŞ

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı'nın kuruluş amaçlarından biri olan bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması amacı altında değerlendirilebilecek " il Merkezi-İlçeler arası Gelişmişlik Farklarının tespiti ve yapılabilecekler" konulu ziyaretler ile Kayseri Yatırım Destek Ofisi olarak merkez ilçe hüviyetinde olan Melikgazi, Kocasinan ve Talas hariç on üç ilçenin Kaymakamları, Belediye Başkanları ve Ticaret Odaları Başkanları ile görüşmeler gerçekleştirilmiş ve her bir ilçe için ön çalışma olarak raporlar kaleme alınmıştır.

Yapılan ziyaretler şu şekildedir;

Tarih	İlçe	Görüşülen Kişiler
17.11.2015	Akkışla	İbrahim Ethem KAZAK-Kaymakam, Ali Ergül- Bld. Bşk.
18.11.2015	Felahiye	Veysel ÇAM-Kaymakam, Vural COŞKUN- Bld. Bşk.
20.11.2015	Özvatan	Uğur Yıldırım-Kaymakam, Halit DEMİR- Bld. Bşk.
23.11/15.12.2015	Sarıoğlan	Hasan DOĞAN-Kaymakam, Ali Osman YILDIZ-Bld. Bşk.
26.11.2015	Sarız	Ömer YILMAZ-Kaymakam, Ömer Faruk EROĞLU-Bld. Bşk.
01.12.2015	Tomarza	Engin UYSAL-Kaymakam, Fahrettin IŞIK-Bld. Bşk.
02/04.12.2015	Yeşilhisar	Mustafa GÖZLET-Kaymakam, Abdulkadir AKDENİZ-Bld. Bşk., Halil İNNİCE- İlçe Gıda Tarım Hayv. Md.
08/22.12.2015	Pınarbaşı	Mehmet Haşim ÇELİK-Kaymakam, Dursun ATAŞ-Bld. Bşk., Mehmet DEMİRBAŞ- İlçe Gıda Tarım Hayv. Md.
09.12.2015	Bünyan*	Şinasi GÜLCÜOĞLU-Bld. Bşk., Ahmet ALTAY- Ticaret Odası Genel Sekr. , Mesut ERER- İlçe Proje Sorumlusu, Kadir ÖZ-BAY-İlçe Milli Eğitim Md.
10/21.12.2015	İncesu	Tarık BAHADIR-Kaymakam, Zekeriya Karayol-Bld. Bşk., Recep YILDIZ-İncesu OSB Müdürü
17.12.2015	Hacılar	Yasin TIKDAĞ-Kaymakam, Doğan EKİCİ- Bld. Bşk.
29.12.2015	Yahyalı	Metin ESEN-Kaymakam, Esat ÖZTÜRK- Bld. Bşk., Mustafa TÜ-TÜNCÜ- Ticaret Odası Bşk.
07/08.01.2016	Develi	Harun BAŞIBÜYÜK-Kaymakam, Mehmet CABBAR-Bld. Bşk., Mustafa MAŞLAK-Ticaret Odası Bşk.

*Bünyan Kaymakamı yurtdışı göreve gideceği için ilçede uzun süre bulunmayacağını bildirmiştir. Kendisi ile görüşme gerçekleştirilememiştir.

Yapılan görüşmelerde Ajans bilinirliğinin olduğu ancak Ajans'ın ilçeler ile olan iletişimini güçlendirmesi gerektiği tespit edilmiştir. Ajans-ilçeler arası ilişkiler için bazı tespitler şu şekilde sıralanabilir;

- Ajans dışındaki il merkezi kurumlarının ve genel manada devlet politikasının ilçe odaklı olmamasından dolayı Ajans da aynı şekilde kabullenilmiş olup, gerekli tanıma girişiminde bile bulunulmadan ön yargılı yaklaşımlar sergilenmesi,
- Ajans mali desteklerinin Kayseri ilçelerince yeterince değerlendirilememiş olması, ilçe kamu kurumlarının ya hiç proje sunmamış olması ya da sundukları projelerin destek alamamış olmasından dolayı ajansa karşı umutsuz bakış açısı.

Bu konuda yaptığımız bir analizde Bölgemiz illerinin Ajans mali desteklerinden kar amacı gütmeyen kurumlar

için kaynak aktardığı projeler ve bunların olduğu merkez-taşra ayrımı incelenmiştir. Buna göre geçtiğimiz 5 sene içinde Ajans tarafından kullandırılan mali destekler analiz edildiğinde Kayseri ilinin taşra ilçelerinin gerçekten kaynak kullanımında ve ajans kaynağı ile ilçeye yapılan yatırımlarda çok gerilerde kaldığı görülmüştür. Buna göre kamu kurumları nezdinde verilen mali desteklere bakıldığında Ajans'ın ilan etmiş olduğu asil listelerde toplam 30,8 milyon TL kaynağın kar amacı gütmeyen kurumlarca destek almaya hak kazanıldığı ve bu destek ile bölgede toplam 60,7 milyon TL yatırımın hayat bulabileceği görülmektedir.

İl bazına inildiği zaman ise durum biraz farklılaşmaktadır. Her ne kadar Bölgemiz illeri arasında nispeten orantılı bir destek dağılımı söz konusu olsa da (Kayseri: 9,4 milyon TL; Sivas: 11,2 milyon TL; Yozgat: 10,1 milyon TL) il içindeki dağılımların farklılık gösterdiği görülmektedir. Zira Sivas ilinde verilen 11,2 milyon TL destek miktarının 4,1 milyon TL'si (%37); Yozgat ilinde verilen 10,1 milyon TL destek miktarının 7,8 milyon TL'si (%77) merkez ilçeler dışındaki taşra ilçeler tarafından kullanılmış ya da yatırımlar o ilçelere yapılmış iken Kayseri'de ise verilen 9,4 milyon TL destek miktarının sadece 1,8 milyon TL'si (%19) taşra ilçelerinde vuku bulmuştur. Bu analizden de anlaşılacağı üzere 2010-2015 yılları arası Kayseri taşra ilçeleri hem kendi il içinde maalesef yeterli kaynağı alamamış hem de bölge içinde sadece % 5,8 oranında ajans desteklerinden faydalanmış gözükmektedir.

Durumun bu şekilde olmasının elbette sebepleri mevcuttur. Şunlar sebep olarak ortaya konulabilir;

- Ajans mali destek programlarına Kayseri taşra ilçelerinden yeterince başvuru gelmemektedir. İlçelerin kamu yönetimleri çatısı altında proje yazma becerisi gösterebilen çok az çalışan vardır ve bu kişiler kendilerini geliştirmek konusunda adımlar atmak isteseler de proje yazabilecek noktaya geldiklerinde ya tayinleri başka bir yere çıkmakta ya da yönetici tarafından asli görevlerine tevdi ettirilmektedirler.

- Ajans mali destek programlarının niteliklerinin ve önceliklerinin Kayseri ilçeleri için çok fazla bir anlam ifade ediyor olmaması. Zira Kayseri'nin doğu ilçeleri başta olmak üzere çoğu ilçesinde turizm ve sosyal altyapı gibi konusal önceliklerden önce genel manada altyapı eksiklikleri öne çıkmaktadır. Dolayısıyla ajansın genel ölçekli bir program ile bu ilçeleri desteklemesi uygun gözükmemektedir.

- İlçelerin ajans mali destek başvurusunda talep edilen evraklardan olan mimari projeler-keşif özeti vb. belgeleri hazırlaması oldukça zor olmaktadır zira birçoğunun nitelikli elemanı mevcut olmadığı için mecburen bu işleri hizmet alımı şeklinde almak durumundadırlar. Bu durumda da zaten az olan kaynaklarını mimari proje vb. işler için kullanmaktan kaçınmaktadırlar.

- Yozgat ve Sivas illerinde İl merkezi, diğer ilçelerin proje ekibini proje yazma konusunda desteklemekte iken Kayseri'de böyle bir olay söz konusu değildir. Dolayısıyla proje hazırlamada başlangıç seviyesinde olan ekipler kendilerini ilerletebilecek bir danışmandan yoksundurlar.

- Özellikle kaymakamların geldikleri görev yerlerinde ajans deneyimleri yaşamış olmaları avantaj olabileceği gibi dezavantaj da olabilmektedir. Bazı kaymakamlar bulundukları ilçenin tabii olduğu kalkınma ajansına proje yazmışlar ve başarısız olmuşlardır. Bu da onları ORAN Kalkınma Ajansı'na proje hazırlamada isteksiz olmalarına sebep olmaktadır.

Kayseri ilçelerinin gelişmişlik seviyesini belirlemek adına faydalanabilecek bir diğer analiz ise Ajansımız tarafından hazırlanan alt bölge raporundan derlenmiştir. Raporda yer alan Bölgemiz'deki 47 ilçenin sosyo-ekonomik sıralaması şu şekilde olmuştur;

İLÇELER KALKINMIŞLIK SIRALAMASI

İlçe	Endeks	Kalkınmışlık Endeks Sıralaması	İlçe	Endeks	Kalkınmışlık Endeks Sıralaması
Melikgazi	3,841284238	1	Pınarbaşı	-0,2341	25
Kocasinan	2,901925099	2	Çayıralan	-0,27917	26
Sivas Merkez	2,732739916	3	Özvatan	-0,33695	27
Talas	1,58385085	4	Yenifakılı	-0,40159	28
Yozgat Merkez	1,325449833	5	Çandır	-0,43428	29
Yerköy	0,920832209	6	Yıldızeli	-0,43885	30
Divriği	0,355345786	7	Tomarza	-0,45204	31
Sorgun	0,352672154	8	Çekerek	-0,47942	32
Şarkışla	0,352506134	9	Sarıoğlan	-0,50507	33
Develi	0,259235629	10	Saraykent	-0,61303	34
Hacılar	0,245266078	11	Akkışla	-0,63303	35
Suşehri	0,111657192	12	Gölova	-0,66256	36
Boğazlıyan	0,108710039	13	Altınyayla	-0,68275	37
İncesu	0,056481134	14	Ulaş	-0,68864	38
Akdağmadeni	-0,00189693	15	Sarız	-0,70265	39
Gürün	-0,050252752	16	Felahiye	-0,70647	40
Sarıkaya	-0,056624364	17	Akıncılar	-0,71288	41
Gemerek	-0,088013557	18	İmranlı	-0,71747	42
Yahyalı	-0,125966694	19	Kadışehri	-0,7342	43
Kangal	-0,13060165	20	Hafik	-0,78442	44
Zara	-0,134984144	21	Koyulhisar	-0,83797	45
Şefaatli	-0,135974798	22	Aydıncık	-0,94669	46
Bünyan	-0,137363807	23	Doğanşar	-1,07548	47
Yeşilhisar	-0,226589113	24			

Kayseri ilinden 1. Grupta Melikgazi ve Kocasinan; 2 grupta Talas; 3. Grupta Hacılar, Develi, İncesu, Yahyalı ve Bünyan; 4. Grupta Yeşilhisar, Tomarza, Pınarbaşı, Sarıoğlan ve Özvatan; 5. Grupta ise Sarız, Akkışla ve Felahiye yer almaktadır.

İl merkezlerini dışarıda bırakarak taşra ilçelerin hangi grupta yer aldığı aşağıdaki tabloda görülmektedir. Kayseri'den Melikgazi ve Kocasinan; Yozgat Merkez ve Sivas Merkez bu tabloda yer almamaktadır. Bu tabloda her bir gruba puanlandırma yaparak ilin toplam puanını çıkarılmıştır.

İller Kalkınmışlık Grupları Dağılımları

	1. Grup (5 Puan)	2. Grup (4 Puan)	3. Grup (3 Puan)	4. Grup (2 Puan)	5. Grup (1 Puan)	Şehir Puanı	Ortalama Şehir Puanı
Kayseri	2	1	5	5	3	32	2,28
Sivas	1	-	7	1	8	31	1,93
Yozgat	-	2*	5	4	3	30	2,30

*Yozgat merkez şehir toplamında yer almamıştır.

Tablodan da görüleceği üzere bölgemiz taşra ilçeleri bakımından yapılan puanlamada Kayseri'nin taşra ilçelerinin durumunun Yozgat'tan daha alt seviyede olduğu ve Sivas'tan ise ufak bir farkla iyi olduğu gözükmemektedir. Bu durum aslında Kayseri'nin genel manada gelişmiş bir il olduğu düşüncesine ters düşmektedir. Kayseri'nin merkezi gelişmişlik olarak ileri seviyede olmasına rağmen ilçeleri maalesef bölge içinde sosyo-ekonomik olarak alt seviyelerde olduğu anlaşılmaktadır.

Kısaca, Kayseri taşra ilçeleri her bakımdan il merkezinden ayrı tutulmak zorundadır. Bu durum ajans mali destekleri için de geçerlidir. Bölgemizin en geri kalmış ilçeleri arasında olan ve şimdiye kadar Ajans'tan gereken desteği alamayan Kayseri'nin taşra ilçeleri için ayrı bir mali destek programı düzenlenebilir.

Ayrıca ilçelerin ilçe eylem planlarına ihtiyaçları olduğu görülmüştür. Bu bağlamda her ilçe için ilçe gelişim planlarının hazırlanması ve kurum yöneticileri ile paylaşılması ilçelerde yapılması gereken projeler ve yatırımlar için yön gösterici nitelikte olacaktır.

AKKIŞLA İLÇESİ ZİYARET RAPORU ÖZET TABLO

Başlıca Sorunlar	Potansiyeller
• İçme suyu şebekesindeki problemler • Kanalizasyon hatlarının yetersizliği • Arıtma tesisinin bulunmaması • Tarımsal sulamanın verimsiz olması • Gilaboru üretiminde yeterli gelirin elde edilememesi • Tarımda farklı ürünlere yer verilmemesi • Hayvancılıkta amatör işletmelerin varlığı • İlçenin sosyal altyapısının yetersizliği • İl Merkezi-İlçe Merkezi arasında ulaşımda yaşanan problemler	• Gilaboru yetiştiriciliği • Küçükbaş Hayvancılık
Çözüm Önerileri ve Acil Yardım İhtiyaçları	Vizyoner Projeler
• İçme suyu şebekesinin yenilenmesi • Kanalizasyonu olmayan mahallelerde şebeke inşaatı • Arıtma tesisinin kurulması • Sulama kanaletlerinin yaptırılması • Sulama konusunda çiftçiye eğitim verilmesi • Gilaboru tanıtımının yapılması • Gilaboru üretiminde profesyonel üretime geçiş • İlçeye park, mesire alanı gibi sosyal donatıların kazandırılması • Ulaşımındaki problemlerin giderilmesi(İlçe merkezine olan ulaşım problemleri) • Atıl kalan koyun yünlerinin değerlendirilmesine yönelik çalışmaların yapılması • Tarımda sulama sisteminin yaygınlaştırılarak, arazilerde sulu tarıma geçilmesinin sağlanması • Profesyonel manada koyun yetiştiriciliğinin teşvik edilmesi	• Gilaborunun ulusal çapta tanıtımının yapılması ve şenliklerinin düzenlenmesi • Meyve suyu veya salamura üretecek bir tesisin kurulmasına yönelik görüşmelerin yapılması(Gilaboru)

FELAHİYE İLÇESİ ZİYARET RAPORU ÖZET TABLO

Başlıca Sorunlar	Potansiyeller
• Bazı mahallerin içme suyu şebekelerinin olmaması • İlçenin il merkezi ve yakın ilçelerle olan bağlantı yollarının kalitesinin artırılması • Geleneksel tarım yöntemlerinin dağınık halde bulunan tarım toprakları üzerinde devam ettirilmesi • Dağınık halde bulunan büyükbaş hayvan yetiştiricileri • Sulama kanallarının açık sistem olması • İlçede bulunan tarihi eserlerin değerlendirilememesi	• İlçede bulunan büyükbaş hayvan miktarı • Yamula barajının ilçe sınırları içerisinde bulunması • İlçenin rüzgar enerjisi potansiyeli
Çözüm Önerileri ve Acil Yardım İhtiyaçları	Vizyoner Projeler
• Toplu ahır projesi • İçme suyu şebekelerinin tamamlanması • Göğdere yolunun yapılarak Kayseri-Felahiye arası mesafenin 30 km azaltılması • Felahiye-Çandır-Boğazlıyan arası yolun karayolları sınıfına alınarak ilçenin geçiş güzergahında olması • Göletlerden çıkan sulama kanallarının kapalı sisteme dönüştürülmesi • Yamula Barajının çevre düzenlemesi yapılarak çok amaçlı mesire yeri haline getirilmesi • İlçede Roma Dönemine ait tarihi eserlerin restorasyon ve restitüsyonlarının yapılması ve eserlerin turizme kazandırılarak turist potansiyelinin yükseltilmesi	• Toplu ahır projesinin gerçekleştirilmesi(Ahırlar,yem üretimi,mezbahane vb.) • Yamula barajındaki balıkçılık faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için yatırımcıların davet edilmesi ve yatırım gerçekleştirilmesi • İlçede bulunan iki tepenin üzerine RES yapımı amacıyla ölçümlerin yapılması sonucu RES yatırımları

ÖZVATAN İLÇESİ ZİYARET RAPORU ÖZET TABLO

Başlıca Sorunlar	Potansiyeller
• Geleneksel tarım yöntemlerinin uygulanmaya devam edilmesi • İlçede sadece kuru tarım yapılması • Aile işletmesi şeklinde ve bilinçsizce yapılan hayvancılık faaliyetleri • İlçedeki istihdam olanaklarının yetersizliği	• İlçedeki sulama imkânlarının oldukça fazla olması • İlçenin doğa ve sağlık turizmine uygun olması
Çözüm Önerileri ve Acil Yardım İhtiyaçları	Vizyoner Projeler
• Geleneksel tarım yöntemlerinden vazgeçilerek modern tarım faaliyetlerinin uygulanması • Tarımda sulama sisteminin yaygınlaştırılarak, arazilerde sulu tarıma geçilmesinin sağlanması • Halkın modern hayvancılık konusunda desteklenmesi • İlçedeki istihdam alanlarının artırılması • İlçe etrafında bulunan orman içerisinde trekking alanlarının oluşturulması	• Getirisi tahıl tarımına göre çok daha fazla olan sebzeçilik faaliyetlerinin ilçeye entegre edilmesi ve seracılık faaliyetlerinin yaygınlaştırılarak amatörce yapılan seracılık yerine profesyonel seracılığa geçişin sağlanması • İlçede yer alan Sülük Gölünün rehabilitasyonu ile gölde doğal olarak üreyen ve halk tarafından toplanarak tedavi amaçlı da pazarlanan sülüklerin daha etkili bir yöntem ile tanıtımı ve altyapı çalışmalarının yapılması

SARIOĞLAN İLÇESİ ZİYARET RAPORU ÖZET TABLO

Başlıca Sorunlar	Potansiyeller
• İlçedeki turizm varlıklarının yeterince değerlendirilememesi • İlçenin sahip olduğu sulama kaynaklarının etkin kullanılamaması • Bazı mahallelerde kanalizasyon şebekesinin olmaması • Sosyal faaliyetlerin yapılabileceği merkezin olmaması(Konferans salonu ihtiyacı) • Geleneksel tarım ve hayvancılık yöntemlerinin uygulanması, tarım arazilerinin parçalanmış ve dağınık halde bulunması ve aile işletmelerinin varlığı	• Turizm değerleri • İlçenin tarım ve hayvancılık altyapısı
Çözüm Önerileri ve Acil Yardım İhtiyaçları	Vizyoner Projeler
• Şahruh Köprüsü, Tuzla Gölü ve Sarioğlan barajı için gerekli altyapı çalışmaları yapılarak bölgenin tanınırlığının sağlanması ve turizm potansiyelinin artırılması • Şahruh köprüsü etrafında çevre düzenlemesi yapılarak hem görünürlüğün artırılması hem de alternatif olta balıkçılığının yaygınlaştırılmasının sağlanması • Geleneksel tarım yöntemlerinden vazgeçilerek modern tarım faaliyetlerinin uygulanması, parçalanmış ve dağınık halde bulunan tarım topraklarında toplulaştırma çalışmalarının tamamlanması • Tuzla gölünün spor ve gençlik merkezi olarak entegre bir alana dönüştürülebileceği noktasında fizibilite yapılması • İlçenin kanalizasyon probleminin çözülmesi • Konferans salonu yaptırılması • Sarioğlan Barajında mesire alanı oluşturarak sosyal aktivitenin artırılması • İlçe halkının Katma değeri yüksek ürün üretimine teşvik edilmesi	• Şahruh Köprüsünün çevre düzenlemesinin tamamlanarak etkin bir tanıtımla bilinirliğinin artırılması • Tuzla gölü sağlık turizmi projesi için fizibilite yapılması • Çiftlik Beldesi Tarıma Dayalı Hayvancılık Projesi için fizibilitenin yaptırılması ve uygun çıkması durumunda uygulanması • Örnek bir kurt üzümü(Goji berry) yetiştiriciliği demonstrasyon bahçesi kurulması

SARIZ İLÇESİ ZİYARET RAPORU ÖZET TABLO

Başlıca Sorunlar	Potansiyeller
- İlçedeki altyapı eksiklikleri - Köylerden ilçe merkezine, ilçe merkezinden Büyükşehir'e yaşanan göç - Turizm varlıklarının değerlendirilememesi - Geleneksel tarım ve hayvancılık yöntemlerinin uygulanması, tarım arazilerinin parçalanmış ve dağınık halde bulunması ve aile işletmelerinin varlığı	- Küçükbaş ve Büyükbaş hayvancılık - Sarız Kilimi
Çözüm Önerileri ve Acil Yardım İhtiyaçları	Vizyoner Projeler
- İlçede mesire alanlarının oluşturulması - İlçe halkının kullanması için terminal binasının inşası - Halkın kuru tahıl tarımından sulu tarıma geçişin sağlanması Mevcut sulama kanallarının yenilenmesi ve sulama hizmetine açılması - Kapalı devre sulama sistemlerinin kurulması - Çiftçiye bilinçlendirmek adına sulama eğitimlerinin verilmesi - Halkın katma değerli ürüne, elma-armut vb. meyve yetiştiriciliğine geçişi için teşvik edilmesi - Getirisi düşük olan tahıl tarımı yerine meyve ve sebze bahçelerinin oluşturulması ve ürün çeşitliliğine gidilmesi - Toplu süt üniteleri kurularak halkın ürettiği sütün verimli olarak sunulması - Kaybolmaya yüz tutmuş olan Sarız Kilimi'nin tekrar turizme kazandırılması için çalışmalar yapılması TOKİ Konutlarının yapımının gerçekleştirilmesi	- Süt işleme Tesisinin kurulması - Sarız Kiliminin turizme kazandırılması amacıyla istihdam merkezlerinin oluşturulması, halkın üretim için teşvik edilmesi

TOMARZA İLÇESİ ZİYARET RAPORU ÖZET TABLO

Başlıca Sorunlar

- İlçe çiftçilerinin yeni ürünlere geçişinde yaşanan aksaklıklar
- İlçede bulunan bir çok tarihi eserin değerlendirilemiyor olması
- Sosyal Altyapı Eksiklikleri

Potansiyeller

- Türkiye'nin kabak çekirdeği üretiminin %11'inin ilçeden karşılanması
- Surp Bogos-Betros Ermeni Kilisesi başta olmak üzere turizm değerleri
- Tomarza taşı başta olmak üzere yer altı zenginlikleri
- Tıbbi Aromatik Bitkiler florası

Çözüm Önerileri ve Acil Yardım İhtiyaçları

- Kabak çekirdeği üretiminin profesyonel şekilde gerçekleşmesi için eğitim vb. faaliyetlerin yapılması
- Yeni ürün elde edilmeye başlanılan çilek, bodur elma gibi yenilikçi ürünlerin yerleştirilmesi için halkın teşvik edilmesi
- Surp Bogos-Betros Ermeni Kilisesi, Merkez Camii, Yer Altı Şehirleri, Kaya Mezarları, İmamkullu Hitit Rölyefleri gibi tarihi eserlerin restorasyonu ve bakımının sağlanması
- İlçe turizm değerlerinin tanıtımı
- İhtiyar barınma evinin yapılması
- Bağlar Mahallesinde Mesire alanının ilçeye kazandırılması
- Sağlık Meslek Yüksekokulunun açılmasının hızlandırılması

Vizyoner Projeler

- Develi-Yahyalı ilçeleri ile beraber bir turizm rotası belirlenmesi
- Ermeni Kilisesinin restorasyonu ve Ermenilerin hac maksadıyla gelmesi için tanıtımı
- Tomarza taşının bilinirliğinin artırılması
- Kabak çekirdeği borsasının kurulması,
- Tomarza-Develi ilçelerinin ortak kullanabileceği kabak çekirdeği eleme, kurutma, kavurma ve paketleme tesisinin yapılması
- Kabak çekirdeği yağı üretimi için tesisin yapılması
- Erciyes ve Toroslarda var olabilecek Tıbbi Aromatik Bitki faunasının tespiti için araştırmaların icrası

YEŞİLHISAR İLÇESİ ZİYARET RAPORU ÖZET TABLO

Başlıca Sorunlar	Potansiyeller
• Kayısı üreticilerinin don olaylarından etkilenmesi ve verim düşüklüğü yaşamaları • İlçede bulunan turizm potansiyelinin tanınırlığının olmaması • Turizm mekanlarının altyapı sorunlarının giderilmesi • Turizm mekanlarında tabela vb. bilgi levhalarının eksikliği • Turizm mekanlarında konaklama tesislerinin olmaması • Elma ve kayısı üreticilerinin karlı satış yapamamaları • Kayısı yetiştiriciliğinin profesyonelce yapılması • İlçede sulama imkânlarının kısıtlı olması	• Aziz (Saint) George • Soğanlı Bölgesi • Erdemli Vadisi • Avla Kanyonu • Yeşilhisar İçmeceleri • %70'i ilçe sınırlarında olan Sultan Sazlığı • Elma Üreticiliği • Kayısı Üreticiliği • Lavanta başta olmak üzere Tıbbi Aromatik Bitki üretimi
Çözüm Önerileri ve Acil Yardım İhtiyaçları	Vizyoner Projeler
• Soğanlı meydan düzenlemesinin yapımı • Soğanlı kiliselerine ulaşım için yolların yapılması • Turizm yerlerinde bilgilendirme levhalarının yapılması • Erdemli Vadisine gidiş yolunun düzenlenmesi • Erdemli Vadisi çevre düzenlemesinin yapımı • Aziz George anıtının dikilmesi için girişimlerin hızlanması • Dağcılık kulüplerinin davet edilmesi ile ulusal bir yürüyüş etkinliği • Vadideki köhne kalmış eserlerin ortaya çıkarılması • Vadideki yürüyüş yolunun düzenlenmesi ve ışıklandırma • Doğanlı Köyü Yeraltı Şehri'nin ve Keşlik köyündeki mağaraların ulaşım, aydınlatma ve tanıtım hizmetlerinin yapılması • İçmecelerin tekrar açılması çevre düzeni, konaklama tesislerinin yapımı • Turizmden elde edilen katma değer artırılması için konaklama tesislerinin yapılması • Sultan Sazlığına mesire alanı yapımı • Avla kanyonu ve İvriz Vadisinin trekking için düzenlenmesi • Kayısı üretiminin profesyonelleştirilmesi için eğitim ve danışmanlık faaliyetlerinin olması • Don olaylarından kayısı üreticilerinin etkilenmemesi için don savar sistemlerinin kurulumu • Akköy Barajı'nın arazi sulama kanaletlerinin yapımının tamamlanarak bahçeciliğin geliştirilmesi ve böylece aile ekonomisine katkı sağlanması • İlçeye TOKİ konutlarının yapılması	• Özellikle Güney Amerikalılar için önem arz eden Aziz George anıtının dikilmesi • İlçede bulunan çok sayıdaki turizm değerlerinin altyapı eksiklerinin giderilmesi ve tanıtılması amacıyla ilçe turizm eylem planının hazırlanması • Kapadokya-Yeşilhisar-İncesu tur rotasının oluşturulması ve böylece turist sayısının artırılması • Soğuk Hava deposu yapımı (Elma ve Kayısı için) • Kayısı kurutma ve paketleme tesisinin kurulması için kamunun ve halkın teşvik edilmesi • Sultan sazlığına gelen turist sayısının artırılması için altyapı çalışmalarının yapılması • İçmecelerdeki altyapı ve konaklama ihtiyaçlarının giderilmesi

PINARBAŞI İLÇESİ ZİYARET RAPORU ÖZET TABLO

Başlıca Sorunlar	Potansiyeller
• Madencilığe bağlı istihdam kayıplarının olması • Alabalık ve balık yumurtası üretiminde son yıllarda yaşanan ciddi azalma • Yapımı tamamlanan ve hazır olduğu belirtilen Meslek Yüksek Okulunun eğitim-öğretime başlayamaması • Sosyal alanların yetersizliği • Tarımda yeni ürünlere geçişte yaşanan sıkıntılar	• Kimyon ve lavanta gibi tıbbi aromatik bitkilerin yetiştirilmesine başlanması • Uzunyayla' da doğa koşullarının at yetiştiriciliğine uygunluğu • Yer altı zenginlikleri(Krom, traverten, demir vb) • İlçede bulunan çok sayıdaki hayvan miktarı • İlçenin doğal florasından dolayı arıcılık faaliyetleri
Çözüm Önerileri ve Acil Yardım İhtiyaçları	Vizyoner Projeler
• Halen inşaatının başlayamamış olduğu Kadın ve Gençlik Merkezinin ivedi olarak ilçeye kazandırılması • Evde bakım Hizmeti merkezinin kurulması • İlçede toplu tören vb. faaliyetler için konferans salonunun yapılması • Alternatif tarım ürünlerinin ekiminin teşvik edilmesi(Lavanta, Kimyon vb.) • İlçedeki Alabalık üretim potansiyelinin bilinirliğinin artırılması amacıyla Alabalık festivali yapılması • İlçe MYO'nun açılması için bürokratik engellerin aşılması	• "Göz" olarak adlandırılan mekânda su işleme tesisinin kurulması • Balık üreticilerinin maliyetinin azaltılması amacıyla balık yemi fabrikasının kurulumu • Balıkçılık konusunda kooperatif veya birlik kurulması • Tıbbi ve aromatik bitkilerin ekiminin yaygınlaştırılması • İlçede yarış atları için hara ya da pansiyon kurulması • Süt işleme tesisinin kurulması

BÜNYAN İLÇESİ ZİYARET RAPORU ÖZET TABLO

Başlıca Sorunlar	Potansiyeller
• Geleneksel tarım ve hayvancılık yöntemlerinin uygulanması, tarım arazilerinin parçalanmış ve dağınık halde bulunması ve hayvancılıkta aile işletmelerinin varlığı • İlçede küçük sanayi sitesi olmaması • Sosyal İhtiyaçlar • Bünyan Halısının unutulmaya yüz tutmuş olması	• İlçede kurulacak olan 6.500 kişilik cezaevi • Bünyan Halısı • Gilaboru Yetiştiriciliği • Tuzla Gölü
Çözüm Önerileri ve Acil Yardım İhtiyaçları	Vizyoner Projeler
• Ortak ahır sisteminin uygulanarak toplulaştırma yapılması • İlçe girişine yapılması planlanan küçük sanayi sitesinin fizibilitesinin yapılması • Geleneksel tarım ürünlerinin dışındaki ürünlerin teşvik edilmesi.(aspir vb.) • İlçede son derece öne çıkan gilaburu için tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinin yapılması • TOKİ konutlarının ilçeye yapılması için bürokratik ve teknik çalışmaların tamamlanması • İlçede son dönemde unutulmaya yüz tutmuş Bünyan Halısının yeniden adının duyurulması ve yok olmasını engellemek için çalışmalar yapılması	• “Cezaevinin ilçeye etkilerini ölçmek ve ilçe kurumları ve esnaflarınca yapılması gerekenleri belirlemek amacıyla eylem planının hazırlanması • Halıcılık merkezi kurulması • Tuzla Gölü Gençlik Merkezi

İNCESU İLÇESİ ZİYARET RAPORU ÖZET TABLO

Başlıca Sorunlar	Potansiyeller
• Kara Mustafa Paşa Külliyesi'ndeki arastaların altyapı ve restorasyon ihtiyacı • Arastalardaki ve kiliselerdeki özel mülkiyet sorunu • Rum kiliselerinin restorasyona muhtaç olmaları • Tarihi konakların değerlendirilememesi • Üzüm Bağcılığının amatör şekilde yapılması • Turizmde tanıtım eksikliği	• Kara Mustafa Paşa Külliyesi • İncesu OSB'nin varlığı • Sarıgöl'ün trekking ve at safarileri için kullanılabilirliği • İlçeye MYO'nun yapılacak olması • Erciyes Üniversitesi'nin 2 yıllık bölümlerinin İncesu'ya kaydırılması düşüncesi • Üzüm Bağcılığı • Tarım arazilerin sulu tarıma geçirilmesi için Gıcık projesi kapsamında ilçeden geçecek olan kanaldan istifade edilerek yağmurlama veya damlama sistemiyle kıraç arazilerin sulanması
Çözüm Önerileri ve Acil Yardım İhtiyaçları	Vizyoner Projeler
• Külliye'nin altyapı ve restorasyonun yapılması • Tarihi mekânlardaki özel mülkiyet sorununun kamulaştırma ile giderilmesi • Rum Kiliselerinin restorasyonlarının yapılması • Restore edilmiş hazır tarihi konakların sosyal hayata kazandırılması • Üzüm bağcılığı ile alakalı bilinçlendirme faaliyetlerinin yapılması • İlçe tarihi eserlerinin ilde ve ülkede tanıtımının yapılması • Kapadokya için gelen turistlerin İncesu ilçesinde bulunan Arastaya(Dükkanlara) uğramalarını sağlayarak bu dükkanları geçmişte olduğu gibi aktif bir şekilde kullanılmasını sağlamak	• Kapadokya-Yeşilhisar-İncesu tur rotasının oluşturulması ve böylece turist sayısının artırılması • Kara Mustafa Paşa Kervansarayının ve arastaların tam anlamıyla turizm odaklı kullanımı • OSB'nin iç tren hattı ile Ulusal tren hattına entegre edilmesi • Pekmez Tesisinin yapılması • Üzüm kurutma tesisinin yapılması • İlçeye yapılacak olan MYO ile beraber ilçede meydana gelecek nüfus artışı ile ilgili gerekli tedbirleri alarak, öğrencilerin ilçede kalmalarını sağlamak adına gerekli çalışmalar

HACILAR İLÇESİ ZİYARET RAPORU ÖZET TABLO

Başlıca Sorunlar	Potansiyeller
• İlçenin niteliksiz göç alması • Hayırseverlerin çok olması sebebiyle kamu yatırımlarının yapılmaması • Erciyes-Hacılar bağlantı yolunun elverişsiz olması • Köylerdeki camız yetiştiriciliğinin amatörce yapılması • Erciyes Master Planından yeterince faydalanılamaması • İlçenin sanayide elde etmiş olduğu başarıyı, kültürel ve kentsel anlamda ilçe merkezine aktaramamış olması • İlçe içi bağlantı yollarının ve altyapı eksiklikleri	• İlçe nüfusuna kayıtlı çok sayıda iş adamının olması • İlçenin çok sayıda hayırseverinin bulunması • Eğitim kadrosunun yerleşik olmasından dolayı ilçede oturmuş bir eğitim sisteminin olması • Erciyes Kayak Tesisleri • Erciyes Master Planı içerisinde yer alan Hacılar Kapı • İlçe kurumları arası koordinasyonun etkin olması • Güney çevre yolunun ilçe sınırları içerisinde geçecek olması
Çözüm Önerileri ve Acil Yardım İhtiyaçları	Vizyoner Projeler
• İlçenin otantik görünümüne sahip yukarı mahallesi için mimari açıdan fizibilite ve projelerin hazırlanması • Erciyes Master Planı içerisinde bölgeye gelen turistlerin bölgeden daha fazla faydalanmasının sağlanmasına yönelik Hacılar Bölgesinde tesislerin yapılması • Erciyes bağlantı yolundaki sıkıntıların tespit edilmesi ve giderilmesi • Hörmetçi ve Karpuzsekisi köylerindeki mandacılığın profesyonel şekilde yapılması amacıyla eğitim ve danışmanlık faaliyetlerinin verilmesi • İlçe içi bağlantı yolları ve altyapı eksiklerinin giderilmesi	• İlçeyi sosyolojik olarak analiz etmek ve sorunlara çözüm aramak amacıyla uzman bir sosyal bilimci veya sosyoloğa analiz çalışması • TOKİ konutları ile beraber ilçedeki çarpık yapılaşmanın düzenlenmesi • Kentsel dönüşüm ile ilçedeki tarihi özellik göstermeyen eski yapıların yenilenmesi • İlçenin Erciyes’den alabileceği katkıyı artırmak için restoran, kafe, butik otel ve yöresel ürünler satış yeri gibi fizibiliteler hazırlatılarak yatırımcılarla iletişime geçmek • İlçenin Erciyes’den elde edebileceği katma değerin artırılması için ilçe merkezinde kayak simülasyon merkezinin kurulması

YAHYALI İLÇESİ ZİYARET RAPORU ÖZET TABLO

Başlıca Sorunlar	Potansiyeller
• Elmacılık için soğuk hava depolarının yetersizliği • Elma üreticilerinin yaşadığı yurtdışı pazarı sıkıntısı • Geleneksel tarım ve hayvancılık yöntemlerinin uygulanması ve hayvancılıkta aile işletmelerinin varlığı • Kapuzbaşı bölgesinde ki altyapı ve tanıtım eksiklikleri • Şelaleyi ziyaret eden günübirlikçi ve profesyonel grupların(rafting ve trekking yapan gruplar) karşı karşıya gelmesi • İlçede sosyal programların gerçekleştirilebileceği mekân eksikliği • Bölgede bilinirliği oldukça yüksek olan Yahyalı Halısının unutulmaya yüz tutması	• Elmacılık • Madencilik(Çinko, Demir, Krom) • Kapuzbaşı Şelalesi • Madencilik sektörüne bağlı faaliyet gösteren alt sektörler(Nakliye,bakım-Onarım)
Çözüm Önerileri ve Acil Yardım İhtiyaçları	Vizyoner Projeler
• İlçeye yeni soğuk hava depolarının yapılması • Yeni pazarlar için araştırmaların yapılması, fuarlara katılım sağlanması • Küçükbaş ve büyükbaş hayvancılık yapanlar için ahır toplulaştırılması yapılması • Şelaleye ulaşımında kullanılan karayolunun kısaltılması • Şelale etrafında profesyonel konaklama yapanlar için altyapı eksiklerinin giderilmesi ve grupların konaklama merkezlerinin ayrılması • İlçede turizm amaçlı konaklama ve restoran tesislerinin sayı ve niteliğinin artırılması • Dağcılık, doğa yürüyüşü, avcılık ve balıkçılık gibi aktivitelere yönelik, gerekli malzemeleri sağlayan ve rehberlik hizmetlerini de sunan organizasyon işlerine yönelik yatırımların yapılması • Konferans salonu yaptırılması • Halı dokumacılığı başta olmak üzere el sanatlarının değerlendirilmesine yönelik yatırımların yapılması • Bölge halkına yönelik eğitimler (yabancı dil, sıcak mutfak aşçılığı, diksiyon vb.)İlçe içi bağlantı yolları ve altyapı eksiklerinin giderilmesi	• Maden Analiz Laboratuvarı kurulması • İlçe dışına maden nakliyesi yapan kamyonlarının bakım ve onarımının yapılabileceği sanayi sitesi • Kapuzbaşı Master Planı hazırlanması

DEVELİ İLÇESİ ZİYARET RAPORU ÖZET TABLO

Başlıca Sorunlar	Potansiyeller
• Elmacılık faaliyetleri için soğuk hava deposu ihtiyacı • Erciyes Master Planından yeterince faydalanılamaması • İlçede buluna birçok tarihi eserin Turizm amacıyla kullanılamıyor olması • İlçede üretilen sütün katma değere dönüştürülememesi • Sosyal Alanlar • Başta kabak çekirdeği olmak üzere ilçenin sulu tarımdan faydalanamıyor olması	• Elmacılık • Kabak çekirdeği üreticiliği • Erciyes Master planı • Bölgede Sayacılık mesleğinin geçmişten beri var olması • Kültürel değer olarak Aşık Seyrani'nin Develili
Çözüm Önerileri ve Acil Yardım İhtiyaçları	Çözüm Önerileri
• Soğuk hava depoları kurulmalıdır. • Erciyes Master Planı ve Sultan Sazlığı ile ilgili büyük kamu yatırımlarının planlanması • Erciyes Master Planı içerisinde bölgeye gelen turistlerin bölgeden daha fazla faydalanmasının sağlanmasına yönelik Develi Bölgesinde tesislerin yapılması • DETOK-Develi Turizm Odaklı Eylem Planı ile de belirlenen birçok turizm değerinin gerek altyapı gerekse de tanıtım yoluyla değerlendirilmesi • Eski ermeni evlerinin restore ettirilmesi • Süt işlemede markalaşma yoluyla ilçenin gelirinin artırılması • İlçe merkezine yapılacak olan sanayi sitesi • Engelli spor Merkezi yapılması • Aksu mesire alanı ve çevre düzenlemesinin yapılması • Öksenek vadisi içerisinde yapılacak sulama kanalları ile bahçelere su verilmesi	• Develi-Tomarza ilçelerinin ortak kullanabileceği kabak çekirdeği eleme, kurutma, kavurma ve paketleme tesisinin yapılması • Sayacılık istihdam Merkezi • Seyrani şenliklerinin daha uzun süreli ve düzenli olarak ilçenin el sanatlarını ve gastronomik değerlerini de ön plana çıkartacak şekilde yapılması • İlçede üretilen sütün ilçe içerisinde kalarak işlenmesi için tesis kurulması

0541

AKKIŞLA İLÇESİ ZİYARET RAPORU

Katılan Personelin Adı: Mehmet Ali BAYIR, Ahmet Emin KİLCİ, Mehmet Fatih YAPRAK

Ziyaret Edilenler : İbrahim Ethem KAZAK (Kaymakam), Ali ERGÜL (Belediye Başkanı)

Tarih : 17/11/2015

İLÇE HAKKINDA GENEL BİLGİ

Akkışla halkı, Orta Asya'dan göçebe oba olarak gelmiş ve bugünkü İlçe sınırları içerisinde yerleşmiştir. Kuruluş tarihi belli olmamakla beraber 1804 yılında Kuzugüdenli namı ile İlçenin doğusundaki Hınzır Dağı eteklerine yerleşmişlerdir. İlk yerleşimden sonra 45 pare köy var iken, bugün 14 mahalle bulunmaktadır.

Daha önceleri Sivas İline bağlı iken Kayseri'nin il olması ile birlikte Kayseri İli Pınarbaşı (Aziziye) İlçesine bağlanmıştır. Bünyan'ın İlçe olmasıyla birlikte Bünyan İlçesine bağlanmıştır ve bu durum 1987 yılına kadar devam etmiştir.

1953 yılında belediye teşkilatı kurulan Akkışla İlçesi 19.06.1987 tarih ve 19507 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 3392 Sayılı Kanunla Akkışla İlçesi olarak faaliyete geçmiştir. İlçe Akkışla adını; kuzeyinde bulunan kayaların beyazlığından AK, hayvanların kış aylarında dışarıda kalmasına müsait olduğundan KIŞLA kelimesini birleştirilerek almıştır.

Kayseri'nin 16 İlçesinden biri olan Akkışla Kayseri İli'ne 80 km. uzaklıkta olup, doğusunda Pınarbaşı, batısında Sarioğlan, kuzeyinde Gemerek, güneyinde Pınarbaşı ve Bünyan ilçeleri bulunmaktadır.

İlçe merkezinin deniz seviyesinden yüksekliği 1350 m. dir. Arazi itibari ile toprakların % 60 kadarı dağlıktır. Bu dağlar derin vadilerle yarılmıştır. Akkışla İlçesi ile Pınarbaşı İlçesi arasında Hınzır Dağı bulunmaktadır. Dağlar güneybatıdan doğuya uzanmaktadır. Aynı zamanda dik ve sarp, yer yer tatlı meyilli sırtlardan oluşmaktadır. İlçe sınırları içerisinde geçen Kesdoğan ve Acısu Çayı Kızılırmak'a ulaşmaktadır. İlçe yüzölçümü 546 km² dir.

İklim olarak karasal iklim özelliklerini taşır, yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve kar yağışlıdır. Ortalama yağış miktarı m² 'ye 400-500 mgr. düşmektedir. İlçe genelinde meteoroloji istasyonu olmadığından meteorolojik göstergeler hakkında kesin bilgiler elde edilememektedir.

Bitki örtüsü bozkır olup, yerleşim yerleri ise meyve ve kavak ağaçları ile kaplıdır. İlçe genelinde 10.000 hektar ormanlık ve 15.000 hektar çayır ve mera alanı vardır. Mera alanları coğrafi olarak dağlık ve bitki örtüsü olarak fakirdir.

Kaymakamlık Ziyareti:

Kaymakam İbrahim Ethem Kazak Bey Bursa Büyükşehir İlçesinde 3 yıl görev yaptıktan sonra Haziran 2015 tarihli atama yazısı ile Akkışla'ya atanmış olup 27 Temmuz tarihi itibarıyla da görevine başlamıştır.

Kaymakam Bey ile ilçenin genel ekonomik durumu ve sorunları üzerine görüş alışverişinde bulunuldu. İlçenin ana meşguliyeti tarım ve hayvancılık olup tarımda gilaburu başta olmak üzere bahçe bitkileri, hayvancılıkta da küçükbaş başta olmak üzere süt ve besi hayvanı yetiştiriciliği öne çıkmaktadır.

İlçede yıllık ortalama 800 ton gilaburu yetiştirilmektedir. Ancak yetiştiricilik profesyonel anlamda yapılmamakta, insanların bahçe kenarlarında çit maksatlı kullanımının yanı sıra çay-dere kenarlarında doğal olarak yetişen bitkiyi toplamaları şeklinde ortaya çıkmaktadır. Yıllık üretim miktarı ile ülkede bir ilçede üretilen en fazla rekoltenin Akkışla'da olduğu Kaymakam Bey tarafından ifade edilmiştir. Toplanan ürünün her ne kadar Kayseri Pazarı firması ve Gülsan gibi büyük üreticiler tarafından alındığı bilgisi verilmiş olsa da

aslında pazarlama sorunu olduğu görülmektedir. Her yıl ekim ayı içerisinde toplanan gilaburu, bu sene 1,75 TL/kg fiyat ile satılmıştır. Normalde fiyatın 1 lira civarı olduğu ancak bu sene hava şartlarından dolayı rekolte az olmuş bu yüzden daha yüksek tutarlara satıldığı belirtilmiştir. İlçede soğuk hava deposu bulunmadığı için ekim/kasım aylarında gilaburu satışı sonuçlanmaktadır. Kesdoğan Suyu ile bahçelerin sulanabildiği ilçede gilaburunun ihtiyaç duyduğu tek şey olan su sağlanmaktadır.

Kaymakamlık tarafından Ziraat Fakültesine gilaburu hakkında da bir rapor hazırlanmakta olup rapor henüz teslim alınmamıştır. Ayrıca Kaymakam Bey tarafından "Gilaburu Üreticileri Birliği" kurulması planlanmakta olup bu birliğin kurulmasının faydası üzerinde görüş birliğine varılmıştır. Kaymakam Bey aktarlar ile ya da aktarların bağlı olduğu oda ile de görüşmenin fayda getireceğini belirtmiştir.

İlçenin ikinci önemli ekonomik faaliyeti ise hayvancılıktır. Kaymakam Beyin belirttiğine göre en çok koyun üreticiliği yapılmakta olup 80.000 civarı koyun ilçede yetiştirilmektedir. Ancak %100'e yakını Türkmen aşiretlerinden olan Akkışla'da bir Türkmen geleneği olan göçebe yaşam tarzı da hala idame ettirilmektedir. Bu bağlamda yukarıda zikredilen koyun miktarının büyük çoğunluğu yılın 9 ayında (sadece aralık-mart arası ilçede kalıyorlar) etraf ilçelerin (Şarkışla-Pınarbaşı-Kozaklı) yaylalarında gezdirilerek yetiştirildiği belirtilmiştir. Koyun sayısına bakıldığı zaman çok fazla bir rakam ifade etmese de kişi başı koyun miktarı olarak (15/kişi) yine ülkemizde en fazla miktarın olduğu belirtilmiştir. Koyun yetiştiricilerinin de elbette sorunları Kaymakam Bey tarafından irdelenmektedir. Bu kişilerin bilinçli üretim yapmadıkları dolayısıyla mutlak surette bir eğitime ihtiyaç duydukları vurgulanmıştır. Teknik Destek programına yönlendirme yapılmış olup her türlü eğitimin bu program vasıtasıyla çözüme kavuşturulabileceği kendilerine anlatılmıştır. Ayrıca koyun yetiştirilmesinde koyun yünü açısından da problem yaşanmaktadır. Artık koyun yününün kullanıldığı alanların azalmasına istinaden üreticiler koyunların yünleri kırpmayı bile kendilerine yük görmektedirler, yünü de maddi bir faydaya da dönüştürememektedirler. Kaymakam Beye belli başlı koyun üreticileri ile Ereğli'de ya da başka bir yerdeki koyun sütü işleme tesisi ve profesyonel koyun üreticisinin ziyaret programı ayarlanabileceği aktarılmıştır.

Belediye Ziyareti

Başkan Ali Bey 2014 yerel seçimleri ile ilk defa göreve gelmiştir. Daha önce Talas İlçe Nüfus Müdürlüğü görevini ifa eden Ali Bey, ilçenin ilde en fazla sorunu olan ilçe olduğunu vurgulamıştır. İlçenin nüfusunun her ne kadar ADNKS'ye göre 6.000 civarı olduğunu belirtse de gurbetçilerin de gelmesiyle yazın bu rakamın 15 bine kadar çıktığı vurgulanmıştır.

Gilaburu hakkında öncelikle ilçenin tanıtıma ihtiyacı olduğunu belirten Başkan, bazı meyve suyu üreticilerinde 2013 yılından kalma mahsullerin hala depolarında olduğunu zira halkın gilaburuyu tanıyıp da talep etmediğini belirtmiştir. Bu bağlamda gilaburu için kamu spotu tarzında bir çalışma yapılabileceği öneri olarak sunulmuştur. İlçenin ana ekonomik faaliyeti olan tarım konusunda başkan beye öneri sunabilecek konusunda deneyimli bir tarım danışmanından bilgi alınabileceği belirtilmiştir.

Her sene haziran aylarında yaptıkları yoğurt festivali için orta çaplı firma sahiplerinin sponsorluğu ile yoğurt festivali gerçekleştirilmekte olup bu festivalde 8 ton civarı yoğurt ve 80 küçükbaş-10 büyükbaş hayvanın kesilerek dağıtıldığını ve bu sene 10 bin kişinin bu festivale iştirak ettiğini de eklemiştir.

Koyun sütünün yıllardır Erzincanlı bir toptancı tarafından ilçede toplandığını ve bu şekilde halkın geçimini sağladığını belirten Başkan, süt toplama tesisinin Gömürgen beldesinde kooperatif marifetiyle bulunduğunu ama çok etkin çalışmadığını belirtmiştir.

Başkana iyi uygulama örneği olarak Yozgat Kadişehri ilçesinin yapmış olduğu faaliyetler aktarılmıştır. Kadişehri ilçesinde yapılanları yerinde görmek adına Ajans öncülüğünde Akkışla'da bulunan önder çiftçileri de alarak Kadişehri ilçesinin ziyaret edilmesi önerisi sunulmuştur.

İlçenin hemen kuzeyinde yer alan dağda alçıtaşı madeninin bulunduğunu ve burasının Sanko Holding tarafından işletilerek Kahramanmaraş'taki çimento-kireç fabrikasına taşındığını belirtmiştir.

Belediyenin 2016 yılı bütçesinin yetersiz olduğu ve bu parayla ilçenin sorunlarına çare bulmanın mümkün olmadığı başkan tarafından bizlere aktarılmıştır.

İlçede entegre sağlık ocağı yapımının devam ettiğini, ancak bu binanın 10 yataklı entegre hastaneye dönüştürülmesi konusunda Ankara ile görüşmelerin de sürdüğü belirtilmiştir.

İlçe sınırları içerisinde DSİ tarafından yapılan barajın adının Sarioğlan Barajı olarak adlandırılmasının bile çok manidar olduğunu söyleyen Başkan, ilçenin bu barajdan hiçbir fayda elde etmediğini zira su akışının yukarısında kalan ilçeye su aktarımının olmadığını belirtmiştir. Baraj suyu ile Sarioğlan ilçesinin faydalandığı belirtilmiştir.

Başkanın bir projesi de ilçe meydanının düzenlenmesi işidir. Meydan harabe evlerle çevrili olup gerçekten renovasyona muhtaçtır. Bunun için belki İlbank kredisi kullanabileceğini de belirtmiştir. Ayrıca meydan etrafına da 100 dükkândan oluşan bir esnaf sitesi kurmak da başkan beyin planları arasındadır. İlçe merkezinden geçen Acısu kanalının da ıslah edilmesi gerektiğini vurgulayan başkan şu anda DSİ'ye bir proje hazırlatıldığını belirtmiştir.

Ayrıca Sultanhanı üzerinden Akkışla'ya direkt bir bağlantı yolu verilmesi ve yolun Şarkışla-Pınarbaşı yoluna bağlanması noktasında da Karayollarına başvuru yapıldığı aktarılmıştır.

Turizm anlamında ilçenin aslında fazla bir zenginliğe sahip olmadığı anlaşılmıştır. Ancak Kululu mahallesinde Hititlerden kalma kitabe ve yazıtlara ulaşıldığı ve burada bir kazı ekibinin çalışmasının sürdüğü belirtilmiştir.

İlçenin genel sorunları hakkında da görüşü alınan başkan aşağıda yer verilen problemleri sıralamıştır;

- İçme suyu borularının değişimi için anlaşmaya varıldığını ve 2016 sonbaharına kadar bu problemin bertaraf edileceğini belirtti.

- Kanalizasyon problemi olan ilçede konu ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.
- Sosyal altyapı- Büyükşehir Belediyesi tarafından ilçe girişine Kadın ve gençlik Merkezi yapımı devam etmekte olup birkaç ay içerisinde bitirilmesi planlanmaktadır. Ayrıca belediye tarafından halkın uygun fiyatlar ile faydalanılabileceği bir merkezin Türkmen Evi adıyla açıldığı görülmüştür. Ancak bunlara rağmen ilçenin halen sosyal anlamda yatırıma muhtaç olduğu görülmektedir.
- Kesdoğan Mesire Alanı- Büyükşehir Belediyesi tarafından ilçenin tek mesire alanı olan Kesdoğan'ın imara tabii tutulacağı ancak bunun ne zaman olacağı konusunda bir netlik olmadığı anlaşılmıştır.
- Kapalı pazar yerleri- Büyükşehir Belediyesi tarafından ilçeye kapalı pazar yeri kazandırılması konusunda çalışmalara başlanıldığı ancak ne zaman sonuçlanacağını net olmadığı anlaşılmıştır.
- Arıtma Tesisleri- İlçenin mutlak surette arıtma tesisine muhtaç olduğu ancak bunun yakın zamanda belediye bütçesiyle yapılamayacağı belirtilmiştir.

Türkmenevi Ziyareti:

İlçe halkının faydalanması için Belediye tarafından hizmete sunulan merkez ziyaret edilerek halkın nabızı da ölçülmek istenmiştir.

Öncelikli sorunları;

- İçme suyu problemlerinin olduğu,
- Sulama için kanaletlerin eksik olduğu,
- Kayseri merkezden ilçe merkezine ulaşımında yaşanan problemler olarak sıralanmıştır.
(Otobüslerin 19 km geride olan Çiftlik Beldesine kadar geldiği ancak ilçe merkezine gelmediği belirtilmiştir.)

SONUÇ

İlçe ziyareti ilçeyi tanımak adına faydalı olmuştur. Ayrıca Ajansın tanınırlığı açısından da yerinde bir ziyaret olmuştur. İlçenin Kayseri'nin çok gelişmemiş ilçelerinden olduğu görülmüştür. Zira bu zamanda içme suyu ve kanalizasyon sorunu yaşayan fazla bir ilçe bölgemizde mevcut değildir. Bu anlamda halkı ilçede tutmak adına adımlar atılması gerektiği görülmüştür. Ajans olarak ilk aşamada yapılabilecekler;

- Gilaburunun tanıtımı için video ve tanıtım günleri tarzı organizasyonların fonlanarak Pazar sorunun çözülmesine katkıda bulunmak,
- YÖREX fuarında gilaburuya da yer verilmesi için çalışmalar yapmak,
- Gilaburunun pazarlanması için Kaymakamlık ve Belediye ile beraber büyük meyve suyu firmaları ziyareti,
- Tarım danışmanlığı konusunda ilçe kurumları ile beraber ortak çalışmaların yapılması,
- Koyun yetiştiriciliği konusunda Ajans Teknik Destek Programına başvurulması için belediye ile irtibatta olunması,
- Profesyonel bir küçükbaş hayvan yetiştiricisi ve sonrasında koyun sütü-yoğurdu üreticisi ile görüşmeler yapılması,
- İlçenin ufkunu açmak adına ilçeden önder çiftçiler ile Kadışehri ilçesi ziyaret edilerek örnek uygulama ziyareti yapılması.

FELAHİYE İLÇESİ ZİYARET RAPORU

Katılan Personelin Adı : Ahmet Emin KİLCİ, Mehmet Fatih YAPRAK
Ziyaret Edilenler : Veysel ÇAM (Kaymakam), Vural COŞKUN (Belediye Başkanı)
Tarih : 18/11/2015

İLÇE HAKKINDA GENEL BİLGİ

Felahiye İlçesi yerleşim yeri olarak Kayseri ilinin kuzeydoğusunda, Kızılırmak yayı içerisinde kurulmuş olup, deniz seviyesinden yüksekliği 1150 m.dir.

İlçenin yüzölçümü 412 km² dir. Yüzey şekilleri engebeli düz vadiler, düz ovalar ve dağlardan oluşmaktadır. Belli başlı dağları kuzeydoğusunda bulunan Akdağlar, batısında bulunan Kurşunlu dağları ile çevrilidir. Her türlü ekim ve dikime elverişli olan sulanabilen Darlı Özü, Kepiç Özü, Aşağı ve yukarı Öz'lerdir. Delice Özü ilçenin ovalarını oluşturmaktadır. İlçenin akarsuları; İlçe ile Kayseri Merkez İlçe sınırlarını oluşturan Kızılırmak ilçenin merkezinden geçmektedir. İlçe sınırları içinde sulama amaçlı Darlı Gölet'i ve Celal Atik Göletleri mevcuttur.

İlçenin iklimi steptir. Yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve sert geçmektedir. En fazla yağışı ilkbahar mevsiminde almaktadır. Genellikle Nisan ve Mayıs aylarında düşen bol yağış kuru tarım ürünleri açısından çok yararlı olmaktadır.

İlçe'nin Büyüktoraman Kasabası ile Silahtar Köyünde az miktarda ormanlık alan Kayapınar Kasabası, Alabaş ve Menteşe köylerinde meşelik alan mevcuttur.

Dağlarda seyrek çalılık olup çöküntü alanlarında ise tarım ürünleri ile bağ ve bahçe ürünleri yetiştirilmektedir.

İlçenin kuruluş yılları çevredeki eserlere göre Hitit'ler Devrine kadar uzanır. Hitit'ler den sonra ilçe ve çevresinde çeşitli medeniyetler hüküm sürmüş olup, bunlardan en belirginini Roma ve Osmanlı Medeniyetleridir.

Cumhuriyetin ilk yıllarında Yozgat İl'i Boğazlıyan İlçesine bağlı bir nahiye durumunda iken, 1925 yılında Yozgat İl Daimi Encümeninin kararı ile 'Kurtuluş ' anlamına gelen 'Felahiye' adını almıştır. İlçe 1926 yılında Kayseri İl'i merkez bucaklarından Güneşli "Mancusun"a bağlanmıştır.

15.10.1930 tarihinde bucak olmuş ve daha sonra 07.10.1957 tarihinde 7033 Sayılı yasa ile ilçe olmuştur.

Kaymakamlık Ziyareti:

Kaymakam Veysel ÇAM Bey Aksaray'da görev yaptıktan sonra Haziran 2015 tarihli atama yazısı ile Felahiye'ye vekâleten atanmış olup kasım sonu itibarıyla da Ankara'ya kaymakamlık stajı için geri dönecektir.

Kaymakam Bey ile ilçenin genel ekonomik durumu ve sorunları üzerine görüş alışverişinde bulunuldu. İlçenin ana meşguliyeti tarım ve hayvancılık olup tarımda arpa-buğday başta olmak üzere tarla bitkileri, hayvancılıkta da büyükbaş başta olmak üzere süt ve besi hayvanı yetiştiriciliği öne çıkmaktadır.

İlçede meyve yetiştiriciliğine uygun bir iklim ve toprak yapısının olduğunu aktaran Kaymakam Bey, kayısı, kiraz ve çilek için de aynı imkânın var olduğunu belirtmiştir.

Ayrıca ilçede eski zamanda ayakkabı fabrikası olarak kullanmak üzere 2000 m²'lik bir fabrika binasının

yapıldığını ancak içine makine-ekipman bile alınamadan fabrikanın kapatıldığını belirtmiştir.

Kaymakam bey eğitim alanında bölgenin oldukça yetersiz olduğunu gözlemlediğini belirtmiştir. Bir ay önce Ajans'a ziyarette bulunan Kaymakam Bey, değerler eğitimi üzerine planlanan bir programı ilçe okullarında öğrencilere 8 haftalık bir periyotta verdirmek istediklerini, Ajansın da bunu protokol ile desteklemeyi kabul ettiğini belirtmiş, protokol de imzalanarak yürürlüğe konulmuştur. Ajans tarafından daha önce gerçekleştirilen projelerden örnekler verilerek Felahiye ilçesinde de eğitim üzerine farklı projeler gerçekleştirilebileceği belirtilmiştir.

Belediye Ziyareti:

Başkan Vural Bey 2014 yerel seçimleri ile ilk defa göreve gelmiştir. İlçenin ekonomik can damarının tarım ve hayvancılığı geliştirmekten geçtiğini tekrarlayan Başkan, ilçede yer alan Tarım Kooperatifi ile beraber toplu ahır projesi için yer belirlemesini yaptıklarını ve ahırın yapımı için Büyükşehir belediyesi dahil çeşitli yerlerden destek beklediklerini beyan etmiştir.

İlçenin bazı mahalleleri Yamula barajının kıyısında yer almakta ancak ilçe barajdan hiçbir şekilde faydalanamamaktadır. Bunu kırmak adına baraj kenarında sera ve kafes balıkçılığı için imkan olduğunu söyleyen Başkan, herhangi bir şekilde bu yapıları kurmak için fon bulmanın şart olduğunu belirtmiştir. Ajans mali destekleri anlatılarak önümüzdeki senelerde bu desteklerden faydalanma imkanının olduğu ve proje hazırlayarak kaynak edinmenin mümkün olduğu vurgulanmıştır.

Turizm açısından ilçede bulunun Roma Antik Mezarı ve tarihi Roma Çeşmesi için Büyükşehir Belediyesi desteği ile mimari projelerin çizdirildiğini ve aralık ayı içinde kurul onayına istinaden projelerin biteceğini belirtmiştir. İlçedeki bir diğer turistik değer de 4 pencere mağarası olarak adlandırılan yerdir. Burasının da restorasyona muhtaç olduğu belirtilmiştir.

İlçede iki adet mesire alanı inşaatı düşünülmekte olup Birboz mevki denilen ağaçlık alanda 12 dönüm üzerine piknik alanları yapımı ve Kayapınar sulama göleti etrafına da mesire alanı yapımı planlanmaktadır.

Yukarıda zikredilen projeler için Ajans mali desteklerinin takip edilerek uygun olan programlara başvuruların yapılabileceği iletilmiştir.

İlçenin kanalizasyon ve içme suyu problemi olmamakla beraber DSİ tarafından çeşitli mahallelere de sulama göletleri inşa edilmiştir. Ancak bu sulama göletlerinin sulama kanallarının açık kanallar olması sebebiyle verimli sulamanın yapılamadığını ve bu kanalların kapalı sisteme dönüştürülmesinin elzem olduğu belirtilmiştir.

Büyükşehir Belediyesinin son 2 yıllık zamanda 17 milyon TL'lik yatırımı ilçeye yaptığını aktaran Başkan, geçtiğimiz haftalarda halk ile yaptığı anket çalışması sonucu belediyeden ve devletten talep ettikleri yatırımları belirtti. Buna göre;

- Kayapınar mahallesi şebeke suyu yapımı
- Göletlerin kapalı sisteme dönüştürülmesi
- Toplu ahır projesi
- Hayvan pazarı ve kesimhane yapımı
- Göğdere yolunun yapılarak Kayseri-Felahiye arası mesafenin 30 km azaltılması
- Felahiye-Çandır-Boğazlıyan arası yolun karayolları sınıfına alınarak ilçenin geçiş güzergahında olması
- İlçede bulunan iki tepenin üzerine RES yapımı amacıyla ölçümlerin yapılması
- İhalesi yapılan devlet hastanesinin bir an önce tamamlanması
- İlçe stadının çimlemesinin yapılması

Esnaf Ziyareti:

İlçe esnaflarına ziyaret gerçekleştirilmiştir. Genç nüfusun iş olmamasından dolayı bölge de kalmadığını genellikle Kayseri'ye göç ettiğini, bölgede oldukça fazla sayıda boş dükkân bulunduğunu fakat iş yapacak esnaf olmadığını açanlarında kısa sürede kapattıkları, bölgede genç nüfusu ilçede tutabilecek iş imkânlarına çok ihtiyaçları olduğunu belirtmişlerdir.

SONUÇ

Genel olarak ilçenin öncelikli olarak yatırıma ihtiyacı olan ilçelerden olduğu gözlenmiştir, zira ilçe merkezinin nüfusu 2000'lere kadar düşmüş ve her geçen gün de kan kaybetmektedir İlçe belediyesinin yapamayacağı orta ve büyük ölçekli yatırımların Büyükşehir yardımıyla yapılıyor olması önem arz etmektedir.

Ajans olarak ilk aşamada yapılabilecekler;

- Sosyal ve turizm alanlarındaki fon ihtiyacı için ajans kaynaklarının kullanılması adına teknik destek sağlamak
- İlçe çiftçilerinin ufkunu açmak adına gerekli yerlere ziyarette bulunmak
- İlçedeki memurların ve öğretmenlerin gelişimi adına çeşitli konularda eğitim programları düzenlenmesi için teknik destek programına yönlendirmek

ÖZVATAN İLÇESİ ZİYARET RAPORU

Katılan Personelin Adı : Ahmet Emin KİLCİ, Mehmet Fatih YAPRAK
Ziyaret Edilenler : Uğur YILDIRIM (Kaymakam), Halit DEMİR (Belediye Başkanı)
Tarih : 20/11/2015

İLÇE HAKKINDA GENEL BİLGİ

Özvatan ilçesi Kayseri ilinin 75 km. kuzey-doğusunda yer almış olup, Doğuda Sarıoğlan İlçesi, Batıda Felahiye İlçesi, Güneyde Bünyan ve Merkez Kocasinan İlçeleri, Kuzeyde Yozgat il sınırları ile çevrilidir. İlçenin rakımı ise 1350 dir.

İlçede bulunan en eski yerleşim yerlerinin Kızılırmak kenarında bulunan Harsanız ve Zırha Kaleleri olduğu ve bunların da Eti (Hitit)'lere ait olduğu bilinmektedir. O dönemlerde halkın bu bölgede madenci-lik ve ticaretle uğraştığı öğrenilmiştir. M.Ö. 430 yıllarında Zırha Kalesi'nin Roma topraklarına katıldığı yörede Roma medeniyetinin izleri görülmektedir. Kayseri Kültür Araştırmacılarının 1967 yılında yapmış olduğu araştırmada M.S.300-600 yıllarına ait mezar taşlarında Türk isimlerine rastlanmıştır. Bölgeye ilk gelen Türk aileleri Kasım Çelebi, Dikboynuz, Hıdır Kahya, İbrahim Oğulları, Mustafa Paşa aileleridir. Özvatan'daki ilk yerleşim yeri Kale Mahallesi olmuştur. Yöre Yozgat San-çağına bağlı iken "Kaleköy" şeklinde haritaya geçmiştir. 1890-1900 yıl-larında Özvatan (Çukur) Muncusun'a (Şimdiki ismi ile Güneşli) merkez köy konumunda olduğu ve 1924 yılında da Selanik muhacirlerinin Çukur'a yerleştirildiği görülmektedir. Özvatan,1956 yılında Belediye (Nahiye), 09.05.1990 yılında 20523 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak 3644 Sayılı Kanun ile ilçe olmuştur. İlçe ismi Çukur-Özvatan olarak değiştirilmiştir.

Özvatan İlçesinin bozkır iklimi özellikleri vardır. Yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve kar yağışlıdır. Bölge genelde İç Anadolu'ya has karasal step iklimine sahip olsa da ilin diğer yerleşim yerlerine göre yayla iklimine sahiptir. Ortalama yıllık yağış miktarı 600 mm. civarındadır.

İlçenin su potansiyeli ve kaynakları yeterlidir. İlçe genellikle engebeli bir araziye sahip olduğundan var olan su kaynaklarından su-lama suyu olarak faydalanma imkânı bulunmamaktadır. İlçede mera sahaları, genel arazi oranına göre her ne kadar geniş görünüyorsa da bitki örtüsü çeşitliliği açısından zayıftır.

İlçenin diğer yerleşim yerleri ile mülki sınırlarını oluşturan Kızılır-mak Nehri ilçe için her açıdan önem taşımaktadır. Ayrıca ilçenin içeri-sinden geçen Öz Dere de ilçedeki mevcut su kaynaklarındandır.

Kaymakamlık Ziyareti:

2014 yılından beri Özvatan kaymakamı olarak görev yapan Uğur Yıldırım ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Kaymakam bey bölgenin devamlı göç verdiğini, genç nüfusun çok fazla olmadığını büyük kısmının şehir merkezlerine taşındığını belirtmiştir. Bölgede çok sayıda boş daire ve iş yerleri olduğunu gözlenmiştir.

Kaymakam bey bölge halkı ile tarım ve hayvancılık üzerine çeşitli projeler gerçekleştirmek istediğini ve bu yönde çalışmalar da yaptığını fakat bölge halkının çok fazla ilgi göstermediğini belirtmiştir. Hanelerde hayvancılık işi ile uğraşanları bir araya getirerek daha düşük maliyetlerle hayvancılık yapılması yönünde çalışmalar yaptığını fakat bölgenin bu konuya da çok fazla ilgi göstermediğini belirtmiştir.

İlçede yer alan sulama kooperatifinin bilinçsiz çalışmaya devam ettiğini, kendilerine yapılan her teklife

de maalesef ılımlı yaklaşmadıkları için geliştirme fırsatı olmadığını beyan etmiştir.

Kaymakam Bey'e Ajans desteklerinden bahsedildi ve ortaklaşa yapılabilecek faaliyetlerin neler olabileceği konusunda bilgi verildi. Özellikle Teknik Destek Programı ile proje yazılmaya başlanması önerilmiştir. Kaymakamlık ve Belediye personellerinin kurumsal kapasitelerini artırıcı faaliyetler için başvuruda bulunmaları gerektiği hatırlatıldı. Eğitim desteklerinin kurumlar için oldukça faydalı olduğunu fakat eğitimlerin mümkünse Kayseri Merkezde yapılması gerektiğini aksi halde ulaşım sorunu yaşandığı konusu tarafımıza Kaymakam Bey tarafından iletili.

Bölgede daha önce bölge halkının destekleriyle Pastırma-Sucuk fabrikası ve mandıra kurulduğunu fakat işletilemediğini ve şu an atıl vaziyette olduğu belirtilmiştir. Bu olumsuz örnekten dolayı bölgedeki ve yurt dışındaki halkın bu tür düşüncelere artık çok fazla güvenmediği belirtilmiştir.

Tarım adına Kızılırmak vasıtasıyla sulama imkânının olduğunu ve daha farklı ürünlerin yetiştirilebileceğini belirten kaymakam, kışın 2 binin altına düşen nüfusu artırmanın yolunun tarımsal verimliliği yakalamaktan geçtiğini vurgulamıştır.

Belediye Ziyareti:

2014 yılı yerel seçimleri ile başkan seçilen Halit Bey, 20 yılı aşkın süredir siyasetin içinde yer alan ve Özvatan adına il genel meclis üyeliğini yürütmüş olan birisidir.

Başkan bey ile ilçe üzerine hem makamında hem de ilgili yerler ziyaret edilerek sahada görüşme gerçekleştirildi.

Başkana ilk önce ajansın mali destek mekanizması anlatıldı ve önümüzdeki dönemde muhtemel olan programlar hakkında bilgilendirme yapıldı. Başkanın üzerinde durduğu konu şudur ki Ajans vb. kuruluşların il merkezlerine ayırdığı payların yarısını geri kalmış 5-6 ilçeye ayırsa o ilçeler çok büyük aşama kaydedebilme potansiyeline sahiptir. Zira 200-300 bin TL gibi küçük meblağlar ile birçok işin başarılabileceğini belirten Başkan il merkezlerinde büyük projeler ile etkin çalışabildiğini ancak küçük ilçelerde daha da küçük projelerle halkı memnun etmenin mümkün olduğunu vurgulamıştır.

Ajansın Özvatan'ı ziyaret etmesinden dolayı duyduğu memnuniyeti de dile getiren Başkan, önümüzdeki dönemde daha etkin bir çalışma ile kendilerine faydalı projelerin başlamasını temenni etmiştir.

Başkanın projeleri şu şekildedir;

- İlçe girişinde yer alan Kızılırmak üstündeki viyadük çevresine mesire alanı yapılması- Sosyal kalkınma MDP'na proje yapılması yönünde teklif iletilmiştir.

- İlçede yer alan Sülük Gölünün rehabilitasyonu- gölde doğal olarak üreyen ve halk tarafından toplanarak tedavi amaçlı da pazarlanan sülüklerin daha etkili bir yöntem ile tanıtımı ve altyapı çalışmaları için göl etrafına ufak çaplı bir tesis yapılması- Turizm MDP'na proje yapılması yönünde teklif iletili.

- İlçe gençlerinin ihtiyaç duyduğu halı saha ve spor salonu yapımı- Sosyal Kalkınma MDP'na proje yapılması yönünde teklif iletili.

- İlçede yer alan atıl bir okulun düzenlenerek düğün salonu-şenlik vb. etkinlikler için kullanımı- Mali destekler için çok fazla uygun bir konu olmadığını ancak yine de Sosyal Kalkınma MDP'na proje yapılması yönünde teklif iletili.

- Orman içinde yer alan ve içinden dere akan bir alan etrafına 2 km boyunca trekking alanı yapılması- Turizm MDP'na proje yapılması yönünde teklif iletili.

- İlçe tarımsal ürünlerin daha etkin olabilmesi için sulama altyapısının iyileştirilmesi ve ilçe merkezine bir adet kantar kazandırılması

SONUÇ

Özvatan ilçesi ilin gelişmemiş ilçelerinden olup her yönden yatırıma muhtaç durumdadır. Halkın çoğunluğunun il merkezine taşınmalı olarak gidip gelmekte olduğu ve ekonomik faaliyetlerini ilçeden ziyade il merkezinde gerçekleştirdikleri gözlenmiştir.

Ajans olarak yapmamız gereken ilçe ile ilişkilerimizi sıkı tutup gerektiğinde mali destek yönüyle gerektiğinde ikili işbirliği protokolü ile ilçe kurumlarını desteklemektir.

SARIOĞLAN İLÇESİ ZİYARET RAPORU

Katılan Personelin Adı : Ahmet Emin KİLCİ, Mehmet Fatih YAPRAK

Ziyaret Edilenler : Hasan DOĞAN (Kaymakam), Ali Osman YILDIZ (Belediye Başkanı)

Tarih : 23/11/2015-15/12/2015

İLÇE HAKKINDA GENEL BİLGİ

Osmanlı İmparatorluğu zamanında Pınarbaşı ilçesine bağlı küçük bir yerleşim merkezidir. Bünyan'ın ilçe oluşundan sonra Bünyan ilçesine bağlanmıştır.

01 Nisan 1960 tarihinde TBMM'nin İdari Sistemler Değişikliği hakkındaki yasa ile idari bakımından ilçe şeklini almıştır.

Sarioğlan Kayseri iline 65 - Sivas iline 130 km uzaklıkta iki şehir arasında kalan bölgede çeşitli Türkmen boylarının bir araya gelerek 14. yüzyılda inşaa ettikleri bölgedeki en eski yerleşim yeridir. Çevredeki diğer mezra ve köylere göre tarihi oldukça eskilere dayanmaktadır. İlçe kesin olmamakla beraber 600 veya 650 yıllık bir tarihe sahiptir.

Osmanlı Devletinin (Tahrir) eski tapu kayıtları incelendiğinde 1530 yılında Maraş sancağı Zülkadiriye Beyliği'ne bağlı olarak sadece Karahıdır' ılı nahiyesi (eski adı ile Kara - Hayıt), Üzerlik eski adı ile Yüzerlik mezrası bu mezra Hınzırı ve Gömülgün nahiyesine bağlanan Sarioğlan, Saru - oğlan ve Saru - oğlan Höyüğü olarak bölge haritası üzerinde yer almaktadır.

Köy olarak kayıtlara geçen Sarioğlan çevredeki o yıllarda var olan ve kayıtlarda adlarına rastlanan diğer yerleşim yerlerindeki bugünkü köylerin adları mezra olarak, yani bir kaç evden ibaret bir yerleşim yeri olduğu vurgulanırken, Sarioğlan'ın sayımın/vergi kayıtlarının yapıldığı 1530 yılında çeşitli cemaatlerden oluşan bir köy olduğu anlaşılmaktadır.

İlçe merkezi ile bütün köy kasabalarındaki nüfusun çoğunluğu geçimini tarım ve hayvancılık ile temin etmektedir. Mevcut nüfusun %75-80'ni ziraatla uğraşmaktadır.

Kaymakamlık Ziyareti:

12.08.2013 tarihinden beri Sarioğlan Kaymakamı olarak görev yapmakta olan Hasan DOĞAN ile görüşme gerçekleştirilmiştir.

Gerçekleştirilen görüşmede Sarioğlan İlçesi ve Ajansın ortaklaşa yapabilecekleri çalışmaların neler olabileceği konusunda görüşülmüş ve Ajansın 2016 yılı içerisinde uygulanması düşünülen mali destek programlarından ve mevcut DFD ve teknik destek programlarından ilçenin nasıl faydalanabileceği konusu irdelenmiştir.

Kaymakam bey tarafından daha önce kendisinin de gurbetçi vatandaşlar vasıtasıyla tanıştığı Goji Berry hakkında bilgi verilmiştir. Bölgede bu bitkinin yetişebildiği bilgisi tarafımıza aktarılmış, konu ile ilgili gurbetçi bir vatandaşın ilçede üretim yapmak için kaymakamlığa girişimi olduğu, yaklaşık 30 Dekarlık alan istediği fakat sonuçlandırılmadığı belirtilmiştir. Goji Berry bitkisi ile ilgili Ajans desteklerinden faydalanılabileceği konusunun daha önce bitkinin yetiştirilmesi için talepte bulunan gurbetçi vatandaşa aktarılabileceği belirtilmiştir.

Dünya'da Goji berry ya da wolf berry diye bilinen ancak ülkemizde pek bilinmeyen Kurt Üzümlü "Süper Meyve" olarak tanımlanmaktadır. Orijini Asya olan bitki çoğunlukla Tibet ve Moğolistan'da dünyanın en yüksek dağları olan Himalayalar'da yetişiyor. Goji Berry, dünyadaki besin değeri en yüksek olan meyvelerden biri, çok kuvvetli bir antioksidan olan bu meyve Çin'de tıp alanında 2000 yıldır kullanılmakta olduğu söylenmektedir. Goji küçük yumuşak meyveleri olan 1,700 yıl boyunca Tibet'te üretilen çalı formunda bir bitkidir.

Tibetliler yüzlerce yıl gojiden yaptığı ilacı, böbrek ve karaciğer tedavisinde kullanmışlardır. Goji, Tibet'te kolesterolü ve kan basıncını düşürmek için kullanılır ve kanı temizler.

Goji, sulu ve tatlıdır, tadı yabanmersini ve kirazın arasındadır. Goji bitkisinin sağlığını çok faydası olduğu için, hiç bir parçası atılmaz ve kullanılabilir. Parlak kırmızı meyveleri lezzetlidir. Yapraklarından çay yapılır. Ayrıca yapraklar ve saplarından yağ yapılır. Kurutulan Goji, kuru üzüm olarak ta kullanılan besindir.

Kaymakam bey tarafından daha önce projeleri yaptırılan fakat yeterli ödenek olmadığı için hayata geçirilemeyen tarihi Şahruh köprüsü etrafında düzenlenecek mesire alanı projesi tarafımıza Kaymakam Bey tarafından aktarılmıştır. İlgili proje içinde önümüzdeki destek programı kapsamında Ajansa başvuru yapılabileceği belirtilmiştir.

Kaymakam bey tarafından ilçedeki en önemli eksiklerden birinin ise "Konferans Salonu" olduğu söylenmiştir.

Büyükşehir Belediyesi tarafından ilçede gençlik merkezi yapımının devam ettiği fakat gençlik merkezi içerisinde konferans salonu bulunmadığını belirten Kaymakam Bey'e sadece "konferans salonu" için Ajans programlarına başvuru yapabilecekleri hatırlatılmıştır.

İlçede bir diğer gençlik merkezinin ise ilçenin 7.000 nüfusu ile merkezden daha büyük olan "Palas" mahallesine yine Büyükşehir Belediyesi tarafından yaptırıldığı Kaymakam bey tarafından belirtilmiştir, Palas mahallesine yapılan ziyarette de tesisin inşaatının devam ettiği gözlenmiştir.

İlçedeki önemli projelerden olan ileri biyolojik su arıtma tesisi projesi ile ilgili çalışmalarında Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütüldüğü yapılan ziyarette gözlenmiştir.

Bölge esnafı ile yapılan görüşmede ise bölge halkının genellikle tarımla az bir kısmının ise hayvancılıkla uğraştığı anlaşılmıştır. Bölgede kalan genç nüfusun ise daha çok inşaat işleri ile uğraştığı beyan edilmiştir.

Belediye Ziyareti:

Belediye başkanı Ali Osman Bey ile yapılan görüşme esnasında ajans hakkında kendisine bilgi verilmiştir. Geçen sene sunmuş oldukları proje hakkında beklentilerinin tersine olumsuz geri dönüş gelmesinden dolayı müteessir olduklarını, buna karşılık olarak da projenin neden kalmış olabileceği hakkında kendisine bilgi aktarımı sağlanmıştır.

Fen işleri müdürü İhsan Bey'in de katılım sağladığı toplantıda ilçede yapılması planlanan projeler gözden geçirilmiştir.

- Büyükşehir Belediyesi tarafından hem Sarioğlan merkezde hem de ilçenin en büyük mahallesi olan Palas'da iki adet kadın ve gençlik merkezi inşaatı devam etmektedir. Merkezlerde yüzme havuzu ve spor salonunun olduğu söylenmiştir.

- Sarioğlan ve Palas Meydan düzenlemesi işleri de bu dönemde yapılmayı beklemektedir. Bu iki projenin de yine Büyükşehirden talep edileceği belirtilmiştir. Planlanan işlerin sadece 3 boyutlu tasarımların yapılmış olduğu, mimari projeler-maliyet vb. detay çalışmaların ise yapılmadığı görülmüştür. İki projede de meydanın peyzaj çalışmasının yapılacağı, aslında fazla maliyet gerektirmeyen işlerin olduğu anlaşılmıştır.

-Çiftlik Beldesi Tarıma Dayalı Hayvancılık Projesi ile de ilçede yer alan hayvancılık ile iştigal eden çiftçilere ortak bir alan sunup dağınık olan ahırları bir yerde toplamayı planlamaktadırlar. Sivas Yoluna 350 m içerde olan toplam 70 ha alanda kurulması düşünülen alan için imar planları tamamlanmış, Tarım İl Müdürlüğünden, Büyükşehir meclisinden ve Çevre Bakanlığından ön onaylar alınmıştır. Ancak bu işin de ne kadarlık bir maliyet ile yapılacağı belli değildir. Arazinin %60'ı hazinede olup buralar Milli Emlak'tan talep edilecektir. %30'u özel mülkiyette olduğundan dolayı kamulaştırma yapılması gerekmektedir. Projenin organize sanayi niteliğinde olmadığı sadece toplulaştırma mantığı ile hazırlandığı görülmüştür. Ek olarak mezbahane, et işleme tesisleri vb. üniteler de entegre edilecektir. İhtisas OSB kurulumunun iş yükünden ve işletme zorluğundan dolayı kaçınıldığı anlaşılmıştır. Bu projenin de başlaması ve bitimi için yine Büyükşehir'den destek beklenmektedir.

- Şahruh Köprüsü ilçenin nadir turizm değerlerindendir ve belediye de köprü etrafını peyzaj ve altyapı çalışmaları ile halkın kullanıma açmak istemektedir. Koruma kurulundan yapılmak istenen proje için onay alınmıştır. Köprünün iki yanında mesire alanı tarzında kamelya, yeşillik, ağaçlandırmalar yapılacaktır.

- İlçenin birçok mahallesinde kanalizasyon yoktur, 3-4 mahallesinde ise kötü durumdadır. Bu işlerin de yine büyükşehir maharetiyle yapılması planlanmaktadır.

- Karaözü mahallesinde yer alan tarihi kalenin etrafının mesire alanı tarzında peyzajının yapılarak

hizmete sunulması düşünülmektedir.

- Tuzla gölü sağlık turizmi projesi ile birkaç ayaklı bir hizmet alanı oluşturmak istenilmektedir. Belediye personeline yapılan incelemeler sonucu göl etrafında 35 derece sıcaklıkta sıcak su kaynağına, bir yerde asitli su çıkışına ve radon gazı sızmasına rastlanılmıştır. Bunlara istinaden gölün jeotermal kaynak içerebileceği düşünülmektedir. Bu konuda MTA ile çalışma yapılması önerilmiştir. Ayrıca gölün etrafındaki çamurun da laboratuvarlarca testi yaptırılmış ve birçok hastalığa iyi gelebileceği belirtilmiştir. Bunun da kullanılarak özellikle sedef hastalığı başta olmak üzere birçok hastalıkta şifa kaynağı olabileceği belirtilmektedir. Gölün kuş göç yolu üzerinde de olduğu ve ileriki zamanlarda kuş gözlem evlerinin de yapılabileceği aktarılmıştır

SONUÇ

İlçenin merkezi ile Palas ve Çiftlik mahalleri halkın yoğun yaşadığı yerlerdir. Hem belediye olarak hem kaymakamlık olarak yapılacak olan hizmet alanlarının bu şekilde 3 ayrı merkezde toplanmış olması yönetilmesi daha karmaşık olan bir yapı oluşturmuştur. İlçenin kurumlarının insan kaynakları yapısı çoğu ilçede olduğu gibi yetersiz olup çoğu işlerde desteğe ihtiyaç hissetmektedirler. İlçenin özellikle yaz aylarında artan nüfusu (nerdeyse iki katına çıktığı tekrarlanmıştır) yapılacak olan hizmetlerde daha fazla maliyet ve ekip işi gerektirmektedir.

İlçe belediyesinin bahsetmiş olduğu projelerde projeleri tam olarak hazırlamamış olduğu en azından bize öyle yansıtıldığı, bu durumdan dolayı da talep edilen makamlardan alınan geri dönüşlerin hızlı ve yapıcı olmayabileceği anlaşılmıştır.

Yapılabilecek olan işler şu şekildedir;

- Şahruh köprüsü 800 yıllık tarihe sahiptir ve şuanda maalesef yeterli şekilde değerlendirilememektedir. Bu yapının gerektiği şekilde tanıtımı ve altyapısının ve peyzajının tamamlanması şarttır.
- İlçede eksikliği hissedilen konferans salonunun ajans mali destekleri yoluyla karşılanması önerilmiştir.
- Tuzla gölünün yukarıda zikredilen proje şeklinde ele alınması zor görünmektedir. Zira yine Ajans 2011 yılı turizm programı ile Bünyan Kaymakamlığınca göl etrafına yapılan ve aşağı yukarı aynı amaçları besleyen yapılar şuanda atıl durumdadır.
- Kurumların teknik destekten faydalanarak kurumsal kapasitelerini artırmaları mümkündür.
- Bahsedilen projelerin fizibilite ve araştırmalarının DFD maharetiyle hazırlanması söz konusudur.
- İlçenin tarım desenini değiştirici yönde hareket edilmeli ve bu yönde kurumların kendi projelerini hazırlayarak işbirliğine gitmeleri gerektiği görülmüştür.

SARIZ İLÇESİ ZİYARET RAPORU

Katılan Personelin Adı : Ahmet Emin KİLCİ, Mehmet Fatih YAPRAK
Ziyaret Edilenler : Dr. Ömer YILMAZ (Kaymakam), Ömer Faruk EROĞLU(Belediye Başkanı)
Tarih : 26/11/2015

İLÇE HAKKINDA GENEL BİLGİ

İlçenin tarihi çok eskilere dayanmakta olup, MÖ.700'lü yıllara dayandığı sanılmaktadır. Kayseri'nin diğer ilçelerinde olduğu gibi burasının da MÖ.2000-1750 tarihlerinde Hititlerin egemenliği altında kaldığı sanılmaktadır. Daha sonra Asurlular, Medler, Persler Makedonya Krallığı, Kapadokya Krallığı (MÖ.280-MS.17), Romalılar ve Bizanslılar yöreye hakim olmuşlardır.

İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Akdeniz Bölgesi'nin kesiştiği bölümde, Kayseri İli'ne bağlı bir ilçe olan Sarız, Kayseri'nin Tomarza ve Pınarbaşı, Sivas'ın Gürün, Adana'nın Tufanbeyli, Kahramanmaraş'ın Afşin ve Göksun ilçeleri ile çevrilidir. İlçe toprakları dağlık ve engebeli bir arazi yapısına sahiptir. İlçenin batısı Tahtalı Dağları, doğusu Binboğa Dağları, kuzeyi ise Soğanlı, Koçdağı ve Masat Dağları ile çevrilidir. İlçe Merkezi genellikle düz alanda kurulmuş olmakla beraber bağlı yerleşim yerleri genel olarak dağlık ve engebeli alanlarda bulunmaktadır.

İç Anadolu ikliminin karakteristik özelliği Sarız'da da hâkimdir. Kışları sert ve soğuk, yazları kurak ve serindir. İlçenin Bitki Örtüsü keven, kirpi otu, yabani ayrık otundan ibaret olup, yer yer ardıç, meşe ve kısa boylu fundalık orman örtüsüyle kaplıdır. Dağlarda yoğun erozyon ve toprak derinliğinin azlığı nedeniyle fazla bitki bulunmamaktadır.

Kaymakamlık Ziyareti:

Sarız Kaymakamı Ömer Yılmaz makamında ziyaret edilmiştir. Kaymakam Bey'in ilçede yapılması gerekenlerle ilgili doğrudan Ajans ile beraber çalışma isteği olduğu gözlenmiştir.

Bu kapsamda Ajans önderliğinde toplantı yapılmasını ve bölgenin potansiyellerinin neler olduğu ve neler yapılabileceğinin ortaya çıkarılmasını arzulamaktadırlar. Kendilerine daha önce Ajans'ın ilgili biriminden arkadaşların Sarız'ı ziyaret ederek swot analizi çalışması yaptıkları iletilmiş olup ilgili dokümanlar da Kaymakam Bey'e aktarılmıştır.

Bölgede Ajans işbirliğinde eğitimler düzenlenebileceği üzerinde hemfikir olunmuştur, eğitimler için de Ajans Teknik Destek programlarının aktif bir şekilde kullanılmasının gerektiği aktarılmıştır.

Bölgedeki Çörekdere sulama göletinin yapımının tamamlanmak üzere olduğu ve gölet ile beraber kapalı devre sulama kanallarının da yapılacağından bahsedilmiştir. Bunun üzerine kendilerine bölge halkının bilinçli sulama yapabilmesi için sulama eğitimleri verilebileceği teklif edilmiştir. Teknik destek kapsamında konu ile ilgili proje hazırlayacaklarını beyan etmişlerdir.

Sarız kiliminin oldukça meşhur olduğu fakat son dönemde kilim dokuyan kişilerin azaldığı ve bu işten yeterli kazanç sağlanamadığı için kilim dokuma işinin yok olmaya yüz tuttuğu belirtilmiştir. Konu ile ilgili olarak yine Ajans destek programlarına başvuru yapılabilecekleri hatırlatılmıştır. Sarız kiliminin fuarlar aracılığıyla tanıtılabileceği belirtilmiştir. Sarız kilimi için coğrafi işaret başvurusu da kaymakamlık tarafından yapılmıştır.

Bölge halkının ağırlıklı olarak tarım ile uğraştığı ve arpa, buğday, hububat ekimi yaptıkları belirtilmiştir. Bireysel anlamda şahıslar kendi bahçelerinde fasulye, patates ekimi de yapmaktadırlar.

Bölgede hayvancılıkla uğraşan kesiminde olduğu, bölgede yaklaşık 30.000 adet küçükbaş hayvan 10.000 adet büyükbaş hayvan bulunduğu öğrenilmiştir. Gümüşali mahallesinde 200 adet büyükbaş bulunan besi çiftliğinin olduğu bunun dışında toplu hayvancılık olmadığı belirtilmiştir.

Bölgede halkın kullanabileceği mesire alanlarının olmadığı gözlenmiştir ve kaymakam bey tarafından bu teyit edilmiştir. Bunun üzerine ilgili kurumlar vasıtasıyla Ajans mali destek programlarına başvuru yapılabileceği kendilerine aktarılmıştır.

Bölgede fabrika olmadığı sadece geçmişte su kaynaklarının bulunduğu yerde özel bir firmanın arsa olarak su şişeleme tesisi kurmak istediği fakat ortaya çıkan bazı hukuki sebeplerden dolayı faaliyete geçiremediği tarafımıza aktarılmıştır.

Bölge nüfusu 10.500, merkezin nüfusu ise 4.000 civarındadır. Yaz mevsimlerinde bölgeye dışarıda yaşayan Sarızlıların da gelmesi ile nüfusun 20.000 e kadar çıktığı belirtilmiştir.

Ajans destek programları ve Ajans çalışmaları ile ilgili detaylı bilgi verilmiştir.

Belediye Ziyareti:

İlçede belediye başkanlığı görevini iki dönemdir yürütmekte olan Ömer Faruk Bey ile makamında yapılan görüşmeye belediye proje sorumlusu Vezir AKPINAR ve ilçe Jandarma Komutanı Mithat ÇAKAR da iştirak etmişlerdir.

İlçede 110 konutluk TOKİ konutları için imza toplama sürecini tamamladıklarını aktaran Başkan, Sarız insanının en büyük göç sebeplerinden biri olan yeterli konfora sahip bir ev içinde yaşamlarını idame ettirme konusunda bu konutların önemli olduğunu vurgulamıştır. Ayrıca Büyükşehir Belediyesi tarafından ilçede yapımı devam etmekte olan Kadın ve Gençlik Merkezinin sosyal anlamda büyük bir açığı da gidereceğini belirten Başkan, özellikle yaz aylarında gurbetçi vatandaşlarımızın da ilçeye gelmesi sonucu ihtiyaç duyulan mesire alanının en büyük başlıca yatırım ihtiyacı olduğunu doğrulamıştır.

Ayrıca ilçeye köylülerin ve ilçe halkının ürünlerini rahatça satabilmeleri için kapalı bir pazaryerinin ve Kayseri-Kahramanmaraş yolu üzerinde yer alan ilçe girişine terminal binasının acil ihtiyaçlardan olduğu vurgulanmıştır.

Kendisinin de asıl mesleği tarım ve hayvancılık olan Başkan, ilçede meyve üretimi için çok uygun bir

iklimin ve toprak yapısının olduğunu ancak ilçe halkının ikna edilerek yeni ürün üretimine geçilmesinin zor olduğunu belirtmiştir. Özellikle elma ve armut üretiminde çok verimli hasatların olduğunu vurgulamıştır. İlçenin bir diğer önemli eksiği ise süt sağım ünitelerinin olmaması ve ilçe halkının ürettiği sütü ucuz fiyata toptancılara satmak zorunda olması olarak belirtilmiştir. Başkana ajans mali destek programları hakkında detaylı bilgi verilmiştir ve proje süreçleri anlatılmıştır. Belediye proje sorumlusu Vezir Bey ile daha fazla temas halinde olunması ve ilçenin şimdiye kadar hiç faydalanılmayan Ajans kaynaklarından pay almasının memnuniyet vereceği konusunda fikir birliğine varılmıştır.

SONUÇ

İlk defa ilçeye yapılan ziyaret ile ilçe hakkında bilgi alınmış olup Ajans'ın neler yapabileceği konusunda görüş oluşmuştur. İlçenin en büyük sorunu özellikle son 5 yılda olmak üzere vermiş olduğu göçtür. Göçün sebebi ise artık gelir getirici bir yanı olmayan klasik tarım ile uğraşan halkın daha fazla refah ve iş umudu ile Kayseri'ye taşınması olarak algılanmıştır. 36 adet köyü olan ilçenin kendi içinde bile köylerine kısa zamanda ulaşımı hem ağır mevsimsel şartlardan hem de dağlık alanda bulunan yerleşimlerden dolayı zor olmaktadır. Dolayısıyla ilçe merkezi ile köyler arası ekonomik rant anlamında da farklar mevcuttur. Ağırlıkla avşar aşiretlerinin olduğu ilçede ana geçim olan tarım ve hayvancılıkta sulama imkanının fazla olmaması ve ilçede kalan orta yaş üstü kişilerin de yenilikçi bakış açısına haiz olmaması sonucu geleneksel tarım ürünleri dışına çıkmaması ile her geçen gün daha fazla kişi ilçeden bağını koparmaktadır.

Ajans olarak ilçeye yapılabilecek olan konular arasında teknik destek programı vasıtasıyla ilçe halkı ve çalışanların teknik ve idari konularda desteklenmesi elzemdir. Zaten az sayıda olan nitelikli kamu personelinin de ilçeden kaçmaması için eğitim vb. etkinlikler ile kendilerini yenileyebilme fırsatı verilmelidir.

Doğrudan faaliyet desteği ile ilçede yapılabilecekler konusunda bir eylem planının çıkarılması düşünülmüş olsa da Kaymakam Bey'in Ajans Planlama Birimi ile ortaklaşa yapmak istediği ortak akıl çalışmayı sonucu ortaya çıkacak olan spesifik konularda proje hazırlanması daha doğru olacaktır.

Ayrıca mali destek programlarından Sarız, Felahiye, Özvatan, Akkışla ve Sarioğlan ilçelerinin daha fazla faydalanması daha etkin yatırımların yapılması imkanını doğuracaktır.

Zira bu ilçelere yapılacak olan ufak çaplı bir yatırımın halk nezdinde etkisi daha fazla olacaktır. Bu maksatla ilçelerin gerek proje yazma kapasitelerinin artırılması gerekse de proje yazımı esnasında mevzuatın elverdiği ölçüde teknik destek sağlanması uygun olacaktır.

TOMARZA İLÇESİ ZİYARET RAPORU

Katılan Personelin Adı : Ahmet Emin KİLCİ, Mehmet Fatih YAPRAK

Ziyaret Edilenler : Engin UYSAL (Kaymakam), Fahrettin IŞIK(Belediye Başkanı), Mustafa DUYGULU (Kayseri Şeker Fabrikası Laboratuvar Sorumlusu), Metin Doğan KARALAR (Kabak Çekirdeği Üreticileri Birliği Başkanı)

Tarih : 01/12/2015

İLÇE HAKKINDA GENEL BİLGİ

1071 yılında Alparslan'ın Malazgirt Zaferi'nden sonra Anadolu'nun fethine kadar bölge sırasıyla Kapadokyalılar, Makedonya İmparatorluğu, Pers İmparatorluğu ve Romalıların idaresinde kalmıştır. Malazgirt zaferinden sonra bölgeye Uygur Türkleri ile İran'dan gelen Afşar Türkleri yerleşmiştir. Tomarza Osmanlı İmparatorluğu idaresinde iken de aynı isimle kalmıştır.

Cumhuriyet ilanından sonra 1924 yıllarında Yunanistan ile imzalanan 'Nüfus Mübadelesi' anlaşmaları ile Türkiye'ye getirilen Türk ailelerinin bir kısmı Tomarza ve bazı mahallelerinde iskan edilmiştir. Bundan sonra 1936, 1940 ve 1950 yıllarında Bulgaristan'dan gelen çok sayıda Türk ailesi de Tomarza merkezine yerleştirilmiştir.

Tomarza, 1864 yılında çıkarılan "Vilayet Kanunnamesi" ile Kayseri Sancağı'nın Develi kazasına bağlı nahiye statüsüne kavuşmuştur.1953 yılında çıkarılan bir kanunla Tomarza Develi'den ayrılarak, şu andaki sınırları ile ilçe haline gelmiştir.

Tomarza, İç Anadolu bölgesinin Orta Kızılırmak bölümünde yer alan Kayseri ilinin sınırları içindedir. Doğuda Pınarbaşı ve Sarız, Batıda Develi, Kuzeyde Talas ve Bünyan, Güneyde Adana ili, Tufanbeyli ilçesi ile çevrilidir. İlçenin deniz seviyesinden yüksekliği 1389 metredir. Yüzölçümü 1485 km2 dir.

İlçenin tarihi eserleri, Merkez camii, İmamkullu Hitit rölyefleri, Pusatlı vadisi ve Kaya evler, Tomarza taş köprüsü, Tomarza Saraycık bölgesi, Ekinli Kaya Mezarlığı, Tomarza Bogos Betros Kilisesi, Meryem Ana Kilisesi olarak sıralanabilir.

Kaymakamlık Ziyareti:

İlçe Kaymakamı Engin UYSAL ile makamında görüşülmüştür. İlçenin tanıtımı ve turizm değerlerini öne çıkarmak adına çeşitli çalışmalar yapılması gerektiğini belirtmiştir. Kaymakamlık bünyesinde yapılan çalışma ile ilçenin tanıtımının yapıldığı, kitap bastırıldığı ve video hazırlandığı söylenmiş olup ilçe için kültür haritaları oluşturulmuştur.

Ajans desteklerinden kendisine genel olarak bahsedilmiştir. Kaymakamlık ve Ajansın ortak yapabileceği çalışmalar hakkında görüş alış verişinde bulunulmuştur.

Kaymakam bey tarafından kabak çekirdeğinin bölgede oldukça önemli olduğu yaklaşık 6.000 bin ton çekirdek üretimi olduğundan bahsedilmiştir. Kayseri Şeker Fabrikası tarafından laboratuvar kurulduğu, böylelikle bölgede üretim yapan çiftçilerin toprak analizlerinin kolaylıkla yapılmakta olduğu belirtilmiştir. Yine Türkiye'de tek olan Kabak Çekirdeği Üreticileri Birliği'nin ilçede kurulduğu belirtilmiştir. Bölgede yapılan tarımın %50 si kabak çekirdeği üzerine yapılmaktadır. (Bölge Türkiye'deki kabak çekirdeğinin %11'ini karşılamaktadır.) Geriye kalan % 50'lik dilim içerisinde de arpa, buğday, patates ve şeker pancarı bulunmaktadır. Kabak çekirdeğinin ve tepsi mantısının coğrafi işaretinin de alındığı beyan edilmiştir. Aynı zamanda bölgede Mersin bölgesinden bir girişimcinin 200 da arazide çilek fidesi yetiştirmekte olduğu da öğrenilmiştir. Ayrıca yine bir çiftçinin 200 da arazi üzerinde bodur elma yetiştiriciliğine başladığı belirtilmiştir.

Bölgede 22 farklı maden işletmesi olduğu ve bu işletmelerde farklı renklerde Tomarza taşı, bazalt,

krom madenleri çıkarılmakta olduğu söylenmiştir.

Bölgede kabak çekirdeği borsası oluşturmak için de çalışmalar devam etmektedir.

İlçenin önemli turizm potansiyeline sahip olduğu anlaşılmaktadır. Başlıca eserler şu şekildedir;

- Surp Bogos-Betros Ermeni Kilisesi: Ermenilerin hala yaz aylarında hacı olmak için uğradığı başlıca Gregoryen kiliselerdendir. 1570 yılı yapımı olan kilisenin yapısı bozulmamış olmakla beraber restorasyona muhtaçtır. Bunun için Belediye Kültür ve Turizm Bakanlığı'na başvuruda bulunmuş ancak bir sonuç alamamıştır.

- Merkez Camii: Çarşı içinde yer alan camii II. Abdülhamit zamanında yapılmış olup yukarıda zikredilen kiliseye 250 m mesafededir. Camii tek büyük çokgen kubbeli olması hasebiyle Nadir Osmanlı mimari örneğini sergilemektedir. Camiinin durumu da çok fazla kötü olmasa da kötüye gitmemesi için restorasyon yapılması uygun olabilir.

- Yer Altı Şehirleri: Emiruşağı ve Dadaloğlu mahallelerinde Kapadokya benzeri yer altı şehirlerinin kalıntıları ortaya çıkmıştır. Yer altı şehirlerinin ortaya çıkarılması ve turizme kazandırılması gerekmektedir.

- Kaya Mezarları: Roma dönemine ait olduğu sanılan Ekinli ve Kömür mahallelerinde kaya mezarları mevcuttur. Mezarların korunmaya alınması bir yana resmi olarak kaydı bile bulunmamaktadır.

- İmamkullu Hitit Rölyefleri: Kaya üzerine işlenen Rölyef ile Hititlerin Suriye seferleri için ilçeden geçişini anımsatan mitolojik resimlerdir. Rölyefler de tanıtıma muhtaçtır.

Belediye Ziyareti:

Başkan Fahrettin Bey 2014 yerel seçimleri ile ikinci defa göreve gelmiştir. İlçenin nüfusu tüm mahalleleriyle beraber 20.000'inin üstünde olmasına rağmen ilçe merkezi nüfusu 10.000 civarındadır. İlçede 54 mahalle olduğunu ve 20'sinde kısmen altyapı sorunu olduğu belirtilmiştir.

İlk önce Başkan'a Ajans'ın 2016 yılında çıkmayı planladığı mali destek programları hakkında bilgi aktarıldı. Buna istinaden Tomarza'da yapılabilecek projeler üzerinde konuşuldu. Başkan Beyin ısrarla ilçede ihtiyaç olduğunu vurguladığı ve bu ihtiyacın giderilmesinin görev icabı olduğu kadar manevi olarak da ilçede var olan yüzlerce yaşlı insanının yaşama tutunması anlamında önemli olduğunu düşündüğü İhtiyar Barınma Evinin yapılmasının Sosyal Kalkınma MDP ile sağlanabileceği belirtilmiştir. Başkanın planına göre 30 da'lık hazine arazisi üzerine inşa edilecek olan tesis 1+1 odalı ve çevresinde de yaşlıların vakit geçirebileceği ufak hobi bahçeleri yapılacaktır. Yine aynı MDP çerçevesinde ilçenin Bağlar mahallesinde mevcut olan ormanlık alan içinde 20 da arazi üzerine mesire alanı yapımı da belediyenin planları içindedir.

Turizm MDP kapsamında ise ilçede var olan ve Gregoryen Ermenilerinin hac maksadıyla yaz aylarında

hala ziyarette bulunduğu kilisenin restorasyonun yapılabileceği belirtildi. Kilise yerinde de ziyaret edilmiş olup her ne kadar kapısı kilitli olduğu için içi görülememiş olsa da dışından anlaşıldığı kadarıyla harap durumdadır. Kilise renovasyonu için mimari projeler 2012 yılında yapılmıştır.

Tıbbi aromatik bitki varlığının da hem Erciyes eteklerinde hem de Toroslar eteklerinde olan ilçe sınırları içinde mevcut olabileceği ve bu konuda 2016 yılı MDP'leri kapsamında yine proje sunulmasının mümkün olabileceği üzerinde fikir birliğine varılmıştır.

Büyükşehir Belediyesi'nin yapmakta olduğu Kadın ve Gençlik Merkezi inşaatının bahar aylarında bitmesi planlanmakta olup yapılan merkezin büyük ölçekli ve konferans salonu-yüzme havuzu-oyun odaları vb. gerekli olabilecek çoğu şeyi barındırdığı aktarılmıştır.

İlçede Meslek Yüksek Okulunun geçen sene açıldığını, Harita-Mantolama-Kadastro gibi bölümleri içerdiği, fen lisesinin bu sene hizmete geçtiği ve şuanda YİBO olarak kullanılan binaya da gelecek sene Sağlık Meslek Yüksek Okulu açılması için son aşamalara gelindiğini bildirmiştir.

İlçenin 5,5 km'lik tünel ile Adana Tufanbeyli ilçesine bağlanacağını ve bu anlamda Adana ile ulaşımın da rahatlayacağını aktaran Başkan, Tomarza-Kayseri/Malatya Karayolu bağlantı yolunun ise Karayolları tarafında yenilenmekte olduğunu söylemiştir.

Ayrıca ilçeye kapalı semt pazarı, arıtma tesisi, 10 da'lık mesire parkının da Büyükşehir Belediyesi desteği ile kazandırıldığını, Cumhuriyet Mahallesinde 150 bin m2 alan için de belediye meclisinden kentsel dönüşüm için karar çıktığını ve yakın zamanda Bakanlığa projenin iletileceğini aktarmıştır. TOKİ ile önümüzdeki yıl görüşülüp uygun yerlere villa tipi, ilçe merkezinde de konut yapımı için girişimlere başlandığı belirtilmiştir.

İlçenin en önemli geçim kaynağı tarım ve madenciliktir. İlçe daha önce coğrafi işaretini aldığı Tomarza taşını 9 ayrı renkte piyasaya sunmakta ve bu taş için birçok firmanın ocak ve işleme tesisinin çalışmakta olduğunu aktaran Başkan aynı zamanda 5 ayrı ocak ile Bazalt çıkarımının yapıldığını, kromda ise yine potansiyel olduğunu belirtmiştir.

İlçenin diğer önemli geçim kaynağı olan tarımda ise ana olarak son 15 yılda rant getirmeye başlayan kabak çekirdeği üretiminin her geçen yıl daha da artan oranda devam ettiği, şuanda yılda 6.000 ton kabak çekirdeğinin sadece Tomarza'da üretildiğini ve kurusunun 8-10 TL/kg ile satıldığını belirtmiştir. Ancak ilçede eğer bir adet kavurma ve paketleme tesisi olması durumunda bu fiyatın 25-30 TL'ye çıkacağını belirtmiştir. Ayrıca geçen sene Ajans tarafından yapılan Kabak Çekirdeği Yağı Fizibilitesinde görüldüğü üzere yağ çıkartılması için bir tesis kurulabileceği kendisine iletilmiştir.

Kabak çekirdeği ekiminin ve hasatının nisan-ekim ayları arasında olduğu, Tomarza'nın lav sonucu ortaya çıkan alüvyal ve gevşek toprak yapısı ile kabak ekimine çok müsait olduğu, aynı kabağın başka bir ilçe-ilde dikiminde ise aynı tat ve kaliteyi yakalamakta zorlanıldığı belirtilmiştir. Çiftçilerin geçmişten gelen alışkanlıkla hala arpa-buğday ekmeye de devam ettiklerini ancak nadasa bırakılan yıllarda arpa-buğday tarlalarına da kabak dikildiğini belirtmiştir.

İlçede bir adet un fabrikası olduğu ancak bu fabrika sahibinin de ilçenin gidişatını görüp kendi içine bir adet kabak çekirdeği eleme makinesi olarak fonksiyonel değişikliğe gittiği görülmüştür. İlçede sosyal faaliyetleri yapmak için Tomarza Kalkındırma Derneği ismiyle bir dernek de kurulduğu belirtilmiştir.

Kabak Çekirdeği Üreticileri Birliği ve Kayseri Şeker Fabrikası Laboratuvarı Ziyareti;

İlçede faaliyet gösteren Kabak Çekirdeği Üreticileri birliği ve Kayseri Şeker Fabrikası Laboratuvarına yapılan ziyarette birlik başkanı Metin Doğan KARALAR ve Şeker Fabrikası Laboratuvar Sorumlusu Mustafa DUYGULU ile görüşülmüştür.

Birlik başkanı 600 civarında üyelerinin olduğunu beyan etmiştir. Başka çekirdek birliği olmamasından dolayı bölge dışından da birliklerine üye olan çiftçiler bulunmaktadır. Birlik çiftçiye yardımcı olarak çekirdeğin elenmesi işlemini yapmaktadır. Çekirdek borsasının kurulması için çalışmalarının devam ettiğini beyan etmişlerdir. Birlik başkanına Ajans teknik Destek ve DFD destek programları izah edilmiş, kendilerinin çiftçilerin eğitimi için teknik destek programlarına başvuru yapabilecekleri hatırlatılmıştır. Özellikle Kabak çekirdeği üretimi üzerine Ajans desteği ile eğitim alabilecekleri belirtilmiştir. Bölgede Çekirdeğin paketlenmesi, kavrulması gibi işlemleri yapan işletme olmadığı, bu tür işletmelerin kurulmasının bölgeye katkısı olacağı vurgulanmıştır. Kavrulmuş çekirdeğin kilosunun yaklaşık 25 TL'den satıldığı öğrenilmiş olup, kavurma tesisi içinde fizibilite raporu hazırlamalarının faydalı olacağı düşünülmektedir.

Kabak çekirdeği yağı ile ilgili elimizde fizibilite raporunun bulunduğu ve kendilerine istedikleri takdirde sunabileceğimiz söylenmiştir.

Birlik Eleme Tesisi

Şeker Fabrikası bölgedeki çiftçilerin çekirdeklerinin piyasa fiyatının üzerinde kendileri tarafından alındığını beyan etmişlerdir. (kg'ı 10 TL'den) Şeker fabrikası almış olduğu çekirdekleri depolarında topladığı ve henüz satışa başlamadığını beyan etmiştir. Şeker Fabrikasının ayrıca Birlikten devraldığı Laboratuvarı işlettiği, bölgedeki çiftçilerin toprak analizlerini yaptığını beyan etmişlerdir. 3 Aylık süreç içerisinde 650 ye yakın analiz yapmışlardır. Laboratuvarda ayrıca Kabak analizlerinin de yapıldığı belirtilmiştir.

Şeker Fabrikası Laboratuvar

SONUÇ

Tomarza ilçesi Erciyes Dağı ve Toroslar arasında kısmen step iklimi kısmen Akdeniz iklimi özellikleri gösteren, arazi yapısı olarak bu iki dağ kütlelerinin eteklerinde engin düz arazilere sahip, turistik değerler olarak ikliminin ve arazi yapısının vermiş olduğu avantajlar ile çeşitli millet ve toplumların ikamet etmesinden kaynaklanan kalıntı ve esere sahip, aynı zamanda bu dağların üzerinde de çeşitli maden kaynaklarını barındıran bir yerleşim merkezi görünümündedir.

Yapılan resmi görüşmelere ve halk ile yapılan sohbetlere istinaden yukarıdaki paragrafta bahsedilen 3 önemli potansiyelden arazi ve iklim yapısını kabak çekirdeği başta olmak üzere yeni yeni çilek, elma gibi farklı ürünlerle değere dönüştürmekte; barındırdığı Tomarza taşı başta olmak üzere bazalt, krom ve traverten kaynaklarını ise değere dönüştürmüş ancak zamanla bu değer kaybolmaya başladığı anlaşılmış; turistik değerlerin ise daha hiç ele alınmadığı ve bu anlamda mutlak surette yenileme çalışmaları ve tanıtımın gerektiği anlaşılmıştır.

Kaymakam Beyin ve Belediye Başkanının çok gayretli ve çalışkan tutumları ve kendi içlerindeki uyum da ilçenin önünü açmakta ve çeşitli projelerin hayata geçmesi için işbirliği olanağı sağlamaktadır. Ajans olarak ilçe için yapılabilecekler şunlardır;

- Kabak çekirdeği üretimin profesyonelleşmesi için ilçe çiftçilerine Üretici Birliğinin başvurusu üzerine Teknik Destek Programı yoluyla eğitim verilmesi
- Kabak çekirdeğinden elde edilen gelirin artırılması için kavurma ve paketleme tesisi gerekmektedir. Bunun için yine Birliğin başvurusuyla Kavurma ve Paketleme tesisi fizibilitesinin Doğrudan Faaliyet Destek Programı vasıtasıyla çıkarılması; gelecekte çıkılması muhtemel programlara yapacakları başvuru ile de tesisin yapımı ve birliğe üye olan çiftçilerin gelirlerinin artırılması,
- İlçede üretilebilecek çilek ve meyve için Kaymakamlık ile ortak çalışmalar yaparak çiftçileri iyi uygulama ziyaretlerine götürmek ve çiftçilerin ufkunu açıcı faaliyetlerde bulunmak,
- İlçe turizm değerlerinin değerlendirilmesi için Kaymakamlık ve Belediye tarafından 2016 yılı muhtemel MDP'lerinden olan Turizm MDP ye proje başvurusu yapılması için gereken hazırlıkların yapılması,
- Genel manada ilçenin tüm potansiyelinin ve özellikle de kabak çekirdeği ve maden kaynakları ile turizm değerlerinin ciddi manada tanıtımının yapılması gerekmektedir,
- İlçenin hem iklimsel hem de turistik olarak benzeştiği Develi-Yahyalı ilçeleri ile beraber bir turizm rotası belirlenmesi ve bunların tur operatörlerine pazarlanması için çalışmalar yapılması,
- İlçenin sık sık ziyaret edilerek proje kültürünün yerleşmesi için kurumlara destek verilmesi sadece ajansa değil diğer fon kaynaklarına da yapılacak olan başvuruları artırıp ilçenin kalkınmaya müsait potansiyelini harekete geçirecektir.

YEŞİLHISAR İLÇESİ ZİYARET RAPORU

Katılan Personelin Adı : Ahmet Emin KİLCİ, Mehmet Fatih YAPRAK

Ziyaret Edilenler : Mustafa GÖZLET (Kaymakam), Abdülkadir AKDENİZ (Belediye Başkanı), Halil İNNİCE (İlçe Gıda Tarım Hayvancılık Müdürü)

Tarih : 02/12/2015-04.12.2015

İLÇE HAKKINDA GENEL BİLGİ

Yeşilhisar, Kayseri'nin güney-batısında ve şehre 67 km uzaklıktadır. Kuzeyde İncesu, güneyde Yahyalı, doğuda Develi ilçeleri, batı da Nevşehir in Ürgüp ve Derinkuyu ilçeleriyle komşudur. İlçe düz ve çok geniş bir ovaya sahiptir ve çevresi Erciyes, Toroslar'ın bir kolu olan Demir Kazık ve bazı irili ufaklı dağlarla çevrilidir. Soğanlı köyünün çevresinde bulunan ve çok eski devirlere ait olan kilise ve mağaralar özellikle yabancı turistlerin çok sık ziyaret ettiği yerlerdendir.

Yeşilhisar'ın kuruluşu kesin olarak bilinmemekle beraber, tarihin kaydedilebildiği zamanlarda Hititlerle meskun olduğu bilinmektedir. Hititlerden sonra Perslerin, M.Ö.3500 yıllarında da İskenderin emrine geçmiştir. Pers Komutanı Orgüs Oktav, Komutan ve ünlü hatip Ciceron'u Kapadokya meselesini halletmek üzere buraya göndermiştir. Böylece M.Ö. 317 yılında bu bölge Roma İmparatorluğu'nun hakimiyetine geçmiştir. Kapadokya bölgesinin sekiz büyük şehri içinde adı geçen KBİSTRA veya SİYİERA bugünkü YEŞİLHISAR'dır. M.S. 20 yılında Yeşilhisar, Romalılar'ın eline geçti. Adı KUVİSTRA olarak değiştirildi. Halk 313 yılında ilan edilen Milano Fermanı'na kadar, Roma döneminin zulmünden çok çekti. İmparatorun Hristiyanlığı kabulü ile birlikte Yeşilhisar, Ürgüp'ün Göreme'siyle birlikte önemli bir dini merkez haline geldi.

Osmanlı Padişahlarından III. Mustafa zamanına kadar Karaman Eyaleti'nin Niğde Sancağı'na bağlı bir kaza merkezi olan Yeşilhisar 1856 yılında Nahiye olarak Kayseri'ye, 1902 yılında İncesu İlçesi'ne bağlandı.

O zamana kadar Develi-Karahisar adıyla anılırken isim benzerliği olan yerlerle karıştığı için 1945 yılında Yeşilhisar olarak değiştirildi. 1945 yılında yapılan müracaatla Kayseri'ye bağlanan Yeşilhisar, 11.06.1947 tarih ve 5071 sayılı kanun ile ilçe olmuştur.

Kaymakamlık Ziyareti:

İlçe Kaymakamı Mustafa GÖZLET makamında ziyaret edilmiştir. İlçenin geliştirilmesi gereken en önemli ekonomik faaliyetinin turizm olduğuna inanan ve bu konuda gayret gösteren Kaymakam, özellikle Kapadokya bağlantısını kullanarak ilçeye katkı sağlamayı hedeflemektedir.

İlçe merkezine 15 km uzaklıkta olan Soğanlı Mahallesi'nde bulunan ören yeri Kapadokya'nın başlangıcı sayılmakta ve çok sayıda turist gelmesi için fırsat olarak görülmektedir. Soğanlı, Kaya kiliseleri ve mağaraların bugünkü evler ile iç içe girdiği bir vadi içerisinde yer almaktadır. Soğanlı Ören yeri Roma Dönemi'nden itibaren yerleşim alanı olarak kullanılmaya başlanmıştır. Vadi yamaçlarında yer alan Kaya Mekânlarını; Romalılar mezarlık, Bizanslılar ise kilise olarak kullanmışlardır.

Soğanlı M.S. 4. Yüzyıldan itibaren Hristiyanlığın Kapadokya'daki merkezlerinden biri olmuş ve önemini 7. ve 8. Yüzyıllarda da sürdürmüştür. Kiliselerde yer alan duvar freskleri, stil açısından 10-12. Yüzyılları yansıtmaktadır. Soğanlı'da kayaya oyulmuş pek çok kilise ve manastır dışında binlerce güvercinlik, mağara ve barınaklar da mevcuttur. Soğanlı ören yeri de ziyaret edilmiştir. Ziyarette altyapı ve çevre düzeni açısından eksikliğin had safhada olduğu görülmüş olup acil olarak çalışmaların yapılması gerektiği anlaşılmaktadır. Büyükşehir Belediyesi ile beraber mahalle meydanının çevre düzenlenmesi ve lavabo vb. ihtiyaçlar için

mekânların inşası için çalışmaların yakın zamanda başlayacağı ancak bundan daha fazlasının gerektiği görülmüştür.

Soğanlı Ören Yeri - Kilise

İhlara-Göreme ve Zelve Vadilerinde görülen kaya yerleşimlerini ve kiliselerin benzerlerini ve bunlardan farklı olarak kubbeli kaya kiliselerini de Soğanlı'da görmek mümkündür. Tüflerin üzerinde kurulu olan Soğanlı Örenyeri'nde 60'a yakın kaya kilisesi ve mağara mevcut olup, ancak bunlardan 8 adet kiliseyi gezmek mümkündür. Diğerlerinin kapısı ve pencereleri geçmiş yıllarda örülerek kapatılmıştır.

Soğanlı Bebeği

Soğanlı Köyü'nde köylü kadınlarca yapılarak bütün Kapadokya Bölgesi'nde satılan ve Soğanlı Bebeği adı ile ün yapan ve coğrafi işareti de alınan bez bebekler, köylülerin geçimi için önem arz etmektedir.

Aziz (Saint) George anıtı dikilmesi konusunda ise daha net olarak bir ilerleme kaydedilememiş olmakla beraber Sayın Valimizin de desteğiyle ve Brezilya'dan alınabilecek hibeyle anıtın dikilebileceği düşünülmektedir.

Aziz George, Kapadokya'da (Yeşilhisar Güzelöz Mahallesi) doğduğuna inanılan ve Hristiyanlığın yayılmasında önemli bir kişi olarak görülmektedir. Brezilyalı Hristiyanların aziz olarak önem verdikleri ve onun doğduğu toprakları hac niyetiyle ziyaret etmek istedikleri ve bu bağlamda, Brezilya halkının

özel önem atfettiği Hristiyanlık tarihinde saygın bir konumu olan tarihi figürlerin bir turizm rotası içinde değerlendirilmesi durumunda turist sayısının(Özellikle Brezilya,Arjantin) artırılmasının mümkün olduğu belirtilmiştir. Bu ziyaret sonrası mahalleye anıt dikmek için çalışmaların hızlandığı ancak bu zamana kadar bir netice alınamadığı anlaşılmıştır.

Aziz George'un kullandığına inanılan biri hazine mülkiyetinde biri özel şahıs mülkiyetinde olan iki adet kilise de atıl ve harap durumda olup Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlığı (YİKOB) tarafından önümüzdeki sene restore ettirileceği aktarılmıştır.

İlçedeki bir diğer turizm değeri de Erdemli Vadisidir. Vadi, derin ve uzun bir manastır olarak da tanımlanabilir. Bölge girişinde güney yamaçta yer alan büyük sütunlu kilise, özellikle görülmeye değerdir. Vadi içerisinden köyde doğan bir su akmaktadır ve köylüler tarafından kullanılmaktadır. Vadi içerisinde suyun sulamada kullanılmak üzere depolandığı bir havuz da yer almaktadır. Vadinin derin olması yükseklerle şapel yapılmasına olanak tanımıştır ve çok sayıda şapel mağara bölgeye inşa edilmiştir. Vadi, Yeşilhisar ilçesi sınırları içerisinde yer almaktadır ve Kapadokya benzeri karakteristik kaya yapısına sahiptir. Soğanlı'nın hemen yanı başında yer alan bu kiliseler dönemin önemli yapıları arasında yer almaktadır. Vadinin çevre düzenlenmesinin yapılması amacıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na başvuruda bulunulmuş olup cevap beklenmektedir.

Avla Kanyonu ise Belediye ve Kaymakamlık katkılarıyla yapılmış olan merdiven ve çevre düzenlemesi ile trekking yapılması için uygun koşulları barındırmaktadır. İhlara vadisine alternatif olarak tanımlanan vadide geçen sene dağcılık kulüplerinin davet edilmesi ile ulusal bir yürüyüş etkinliği düzenlenmiş olup tanıtımının artırılması ile daha fazla etkinliğin düzenlenmesinin mümkün olacağı belirtilmiştir.

İlçenin şuandaki en büyük geçim kaynağı tarımdır. İlçede ekilen arpa-buğday gibi geleneksel ürünlerin yanı sıra coğrafi işareti de alınmak istenilen kayısı en büyük uğraş olarak belirtilmiştir. Ancak kayısı yetiştiren çiftçilerin %95'inden fazlası işi profesyonel yapmadıkları için gelir elde etmede sorun yaşamaktadırlar. Özellikle son iki yıldır yaşanan don olaylarından dolayı ilçeden kayısı rekoltesi alınamamıştır. İlçedeki bir diğer önemli uğraş da bağcılıktır ancak bu konuda da amatör olunmasından dolayı nakde dönüşecek ürünler elde edilememektedir. Hâlbuki üzüm yetiştiriciliği anlamında karlı bir ekonomik faaliyete dönüştürmek olasıdır zira ilçenin iklimi ve toprak yapısı uygundur.

Bir diğer tarımsal faaliyet de ayçiçeği yetiştiriciliğidir ki bu konuda da son iki senedir fazla rekoltenin dolayı ayçiçekleri elde kalmaktadır. Kilosunu 3 TL civarında satmaya çalışan halk son iki senedir gelir elde etmede sorun yaşamaktadır.

Sosyal anlamda ilçenin en büyük sorununun erken evlilikler ve dolayısıyla erken boşanmalar olduğu aktarılmıştır. Sosyal yardımlaşma Vakfı kayıtlarına göre 20 yaş altı en az 20 bayanın çocuklu ve dul olarak yardım alma talebinde bulunduğu, yaş aralığını 30 a çıkardığımızda ise bu sayının 50 yi aşacağı belirtilmiştir. Bu anlamda profesyonel bir danışman vasıtasıyla ilçedeki erken evlenenlere danışmanlık desteği verilebileceği veya KAYMEK aracılığıyla il merkezinde tertiplenen aile okulunun ilçede de düzenlenebileceği Kaymakam beye önerilmiştir.

Park ve mesire alanı açısından yeterli imkânın olduğunu belirten Kaymakam, ilçeye Meslek Yüksekokulu kazandırmak için Erciyes Üniversitesi ile görüşmelerin devam ettiğini ve önümüzdeki sene eski hastane binasının kullanılarak okulun açılmasını arzuladıklarını söylemiştir.

Kaymakam Beye ajansın mali destekleri genel manada aktarılmış olup 2016 yılı için planlanan destek programları hakkında bilgi verilmiştir.

Kaymakamlığın düzenlemiş olduğu Muhtarlar toplantısına da katılım sağlanmış olup muhtarlardan da birebir mahalleleri hakkında bilgi alma imkânı olmuştur.

Belediye Ziyareti:

2004-2009 yılları arası başkanlık yaptıktan sonra bir dönem başkanlığa ara veren Abdülkadir Akdeniz, 2014 seçimleri ile tekrar göreve geri dönmüştür. Kendisiyle yapılan görüşmede ilçenin genel ekonomik faaliyetleri konuşulmuş olup özellikle turizm üzerinde yoğunlaşmıştır. Zira Kaymakam Bey gibi ilçenin çıkış noktasının turizmde yattığını itiraf eden Başkan, turizm altyapısını iyileştirmenin mutlak surette gerektiğini ve sonrasında tanıtım yapılmasının şart olduğunu belirtmektedir.

Yapılan kısa görüşmenin ardından Başkan ile beraber turizm potansiyeli olan yerlere saha ziyareti yapılmıştır. Gezilen yerler şu şekildedir;

• **Yeşilhisar İçmeceleri:** İlçe merkezine 10 km mesafede ve Adana yolu üzerinde yer alan İçmeceler adını sahip olduğu doğal maden suyundan almaktadır. Belediyenin de yaptırmış olduğu analizlere ve halktan alınan bilgilere göre su, böbrek taşı başta olmak üzere safra kesesi, karaciğer rahatsızlıklarına iyi gelmektedir. Bölgeye yapılan ziyarette içmecelerin kullanılamaz halde olduğu ve hem çevre düzenlemesi hem de konaklama açısından yatırım gerektirdiği anlaşılmıştır. Halktan da teyit edilen bilgiye göre yaz aylarında özellikle Adana ve Mersin'den günde en az 750 kişinin içmeceye gelerek kamp kurduklarını ve sudan içerek şifa ararlarken aynı zamanda etraftaki güzellikleri de gezmekte iken şuanda içmecelerin kullanılamaz halde olmasından dolayı bazen sadece birkaç kişinin şifa niyetiyle geldiği aktarılmıştır. İçmeceler 1994 senesinde

dönemin belediye başkanı tarafından kapatılmış ve o günden bu yana kapalı durmaktadır. İlçe halkını hala Adana'dan ve Kayseri'den arayıp içmeceyi soran kişilerin olduğu belirtilmiştir.

Başkanın ilk başkanlık döneminde 60 adet konteynırın getirildiği ve en azından insanların konaklama sorununa geçici de olsa çözüm bulunması düşünülmüştür. Ancak yapılan ziyarette görülmüştür ki konteynırlar da harap haldedir ve ancak iyi bir tamirden sonra kullanılabilir olacaktır.

3 boyutlu tasarımlarının da incelendiği projeye göre suyun aktığı çeşmenin yenilenmesi, mescit, tuvalet vb. ihtiyaçlar için ortak kullanım alanlarının ve 36 odalı pansiyon yapımının yanı sıra halkın kendi ürünlerini satması için 10 adet dükkân gibi inşaat işleri yapılacaktır. Peyzaj işleri ise büyükşehir belediyesi tarafından bilahare yaptırılacaktır.

•**Sultan Sazlığı:** İlçe merkezine 15 km uzaklıkta yer alan Sazlık Bölgesi 320.000 ha alan üzerinde kurulu koruma bölgesi niteliğinde olup Manyasın ardından ülkenin 2. Büyük kuş cennetidir. 300'den fazla türde 20.000 civarı kuşun yuvası olan sazlık, kuş gözlemciliği için nadir alanlardan biridir. Sazlığın %70'i Yeşilhisar ilçesi sınırlarında yer almaktadır. Bu minvalde belediye tarafından gözlem evi ve gözlem terasları yapılmış ve bölgeye gelen turistlerin hizmetine sunulmuştur. İlçenin Ovaçiftlik Mahallesi sazlığa giriş yeridir ve halk da ufak tefek dükkân benzeri yapılarla gelen turistlerden geçimlerini çıkarma yolunu bulmuşlardır. Başkanın projesi ise sazlık girişine halkın piknik vb. ihtiyaçları için mesire alanı yapımıdır. Zira gelen insanların dışarıda oturup nefes almak istediklerini ancak böyle bir mekânın eksikliğinden dolayı sadece uğrak yeri yaparak kısa

sürede terk ettikleri bildirilmiştir. Ayrıca gözlemciliğin daha etkin yapılması için yönlendirme levhalarının artırılması da gerekmektedir.

• **Erdemli Vadisi:** Yukarıda bilgisi verilen Erdemli Vadisi, Başkan Bey ve köy muhtarı Mesut Beyin de dâhil olduğu kısa bir gezi ile ziyaret edilmiştir. Vadiye ulaşım için önce Erdemli Köyünün içinden geçip 3-4 km stabilize yoldan gitmek gerekmektedir. Son bölüm kış şartlarından da olsa gerek biraz zor bir patika olup öncelikle yolun elden geçirilmesi gerekmektedir. Bölge, ortasından ufak bir derenin aktığı, etrafında onlarca tarihi dağ oyma evi-kilisesi vb. yerlerin olduğu 7-8 km'lik bir vadidir. Doğal güzellik ve tarihi kalıntılar yan yana durmakta ve trekking için muhteşem bir güzellik ortaya çıkmaktadır. Ayrıca halk arasında "Beyaz saray" olarak adlandırılan, duvarlarında fresklerin de yer aldığı büyük bir oyma da o zamanki krallığın sarayı olarak tahmin edilmektedir.

Ancak bu güzelliklerin turizme kazandırılması için yapılması gereken birçok şey vardır. Öncelikle oymaların mağaraların uygun ve itinalı bir çalışma ile ortaya çıkarılması ve uygunsuz kullanımların engellenmesi gerekmektedir. Ayrıca trekking yollarının yapımı, gerekirse trabzanların inşası, ışıklandırma, su yolunun temizlenmesi gibi bir çok iş vardır yapılacak. En son olarak buranın tanıtımının yapılması uygun olacaktır.

• **Soğanlı Ören Yeri-Avla Kanyonu:** Bölge ziyaretinde Soğanlı Köyünün meydanına gidilerek belediye tarafından yapılmak istenilen meydan çalışması hakkında bilgi alınmıştır. Çalışmada meydanda ortak kullanım alanlarının yapımı, Soğanlı Bebeği ve diğer malzemeleri satan köy kadınları için yol üzerinde kapalı Pazar yeri misali bir alanın inşası yer almaktadır. Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılması planlanan meydan düzenlemesinin 2016 yılında yapılması beklenmektedir.

Soğanlı'da 15 ziyaret edilebilir olan toplamda 62 adet kilise olduğu Başkan tarafından beyan edilmiştir. Bu

kiliselerden Yılanlı Kilisesi en çok ziyaret edileni olup bizim de gördüğümüz üzere içinde fresklerin tahrip olduğu, buranın bile tekrar elden geçmesi gerektiğidir. Kilisenin altında özellikle yazları gelen turistlerin uğrak yeri olan özel teşebbüsün açmış olduğu kafe tarzı bir mekân bulunmaktadır.

Kapadokya krallığının ilahiyat merkezi olan Soğanlı, barındırdığı onlarca kilise ile yabancıların ilgisini çekebilecek niteliktedir. Şu anda Kapadokya ya gelen yılda 2,5 milyon turistten sadece 150 binin ziyaret ettiği bölge, tarihi yapıların elden geçirilerek ziyaret amaçlı restore edilmesi, bu yapılara ulaşmak için gerekli olan iç yolların yapımı, kiliselerin düzenli bakımının yapılması ve ışıklandırılması, yönlendirici levhaların konulması gibi faaliyetlerle beraber daha fazla ziyaretçinin uğraması içten bile değildir.

Yılanlı kilisesinin olduğu yerin bir diğer güzelliği ise iki ayrı turizm çeşidini daha barındırmaya müsait olmasıdır. Kilisenin hemen yanında akan dere boyunca 9 km boyunca Avla Kanyonu olarak adlandırılan vadi boyunca trekking imkanının olması ve ayrıca etraftaki tarlalarda agro turizm olarak adlandırılan yabancıların tarladan kendi elleriyle sebze toplayarak onları tüketmesi olanağı da mevcuttur. Bu kapsamda kafe işletmecisinin de ufak çapta bir girişi vardır ve alınan bilgiye göre talep de görmektedir.

Dolayısıyla, Soğanlı 3 ayrı turizm çeşidini aynı anda barındıran ve Kapadokya'nın 30 km yanında yer alması nedeniyle mutlak surette değerlendirilmesi gereken bir merkezdir.

• **Güzelöz Mahallesi:** Yukarıda Saint George hakkında verilen bilgiye istinaden mahalle ziyaret edilmiştir. Dağ üzerinde yer alan kilisenin Aziz George'un kilisesi olduğu tahmin edilmektedir. Dağın üzerine de bahsi geçen anıtın dikilmesi sonucu özellikle Brezilyalı ve Arjantinlilerin bölgeye çekilmesi amaçlanmaktadır. Genel olarak karşımıza çıkan kiliselerin bakımsız ve iç ulaşımının zor olması burada da kendini göstermektedir. Anıt dikiminin ardından gelen turistlerin konaklaması adına pansiyonların yapımı ve mutlaka etkin bir tanıtımın yapılması gerekmektedir. Konaklama için bizim önerimiz ise köydeki insanların evlerinin kullanılması yönünde olmuştur. Hem Soğanlı hem de diğer köylerdeki insanlar boş olan evlerini ya da halen ikame ettikleri evlerini turistlere açarak kazanç elde edebilirler.

• **Başköy Mahallesi ve İvriz Vadisi:** Başköy’de Roma döneminde kaldığı varsayılan tarihi evler mevcuttur. Evlerde Ermenilerin konakladığı şuanda ise hala halkın yaşadığı söylenmiştir. Bu evlerin ve Romalılardan kalma eserlerin restorasyonu gerekmektedir.

Köyün içinden geçilerek ulaşılan İvriz Vadisi ise 18 km boyunca dere kenarında yürüyüş imkanı sunan trekking alanıdır. Burası da trekking yollarının yapımı ve altyapı çalışmalarının yapımı sonrası turizme kazandırılabilir.

İlçe Gıda Tarım Hayvancılık Müdürlüğü Ziyareti;

İlçenin tarımsal ürünleri ve faaliyetler hakkında bilgi almak amacıyla İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü Halil İNNICE ziyaret edilmiştir.

İlçede 6.000 dekar arazide yetiştirilen kayısının irili ufaklı birçok bahçede yetiştirilmesi ve amatör olarak çalışılması sebebiyle kesin bir rekolte ölçümü yapılamamaktadır. Ancak kaba hesaba 6.000 bin ton üretildiği düşünülmektedir. Üretilen kayısının Iğdır cinsi kayısı olduğu ve sofralık ürün olarak tüketildiği belirtilmiştir. Bu yüzden kayısının bir hafta içerisinde tüketilmesi gerektiği yoksa bozulmaya başladığı ancak ilçede yeterli miktarda soğuk hava deposu olsaydı halkın daha karlı satış yapabileceği belirtilmiştir. İlçede bir adet 2 tonluk bir adet 5 tonluk soğuk hava deposunun olduğu ancak bunun elma da düşünüldüğünde kayısı için yetersiz olduğu aktarılmıştır. Kuru kayısı olarak sadece elde kurutma yapıldığı, ancak profesyonel manada kurutma sistemleri olması durumunda yine karlı satışların yapılabileceği anlatılmıştır. İlçede kurulan Kayısı Üreticileri Birliği de atıl olmuş ve kapatma durumuyla karşı karşıyadır.

İlçedeki bir diğer önemli gerçek gelir kaynağı ise elma yetiştiriciliğidir. 30.000 dekar arazide yılda 100 bin ton rekolte ile elma üreten ilçe, Yahyalı elması olarak lanse edilen ve bilinen elmayı Yahyalı’dan daha fazla miktarda ürettiği de belirtilmiştir. Elmaların soğuk hava deposu eksikliğinden dolayı Yahyalı’da bulunan depolara gönderildiğini ve bu yolla da tüm elmaların Yahyalı elması olarak satıldığı söylenmiştir. İlçedeki özellikle Kovalı köyü elma üretiminde söz sahibidir.

İlçeye 2010 yılı mali destek programı ile İl Özel İdaresi tarafından kurulan elma kurutma ve paketleme tesisi ise maalesef atıl olarak kalmış ve müdür beyin beyanına göre de içindeki makine ekipmanlar satılmış, bina da belediyeye devredilip kiralanmaya çalışıldığı anlaşılmıştır. Kurutma tesisinin atıl kalma sebebi olarak halkın kuru meyve algısının zayıf olduğunda dolayı ürününü arz etmemesi gösterilmiştir.

İlçede önemli bir adım da çiftçinin katma değerli ürün üretimine yönelik yapılan lavanta yetiştiriciliğine başlanmasıdır. İl Gıda Tarım Hayvancılık Müdürlüğü’nün elma yetiştiriciliğine dair iyi uygulama örneği ziyareti maksadıyla Isparta’ya yapılmış olan ziyarete katılan ilçe müdürü Halil Bey, Isparta’da lavanta yetiştiriciliğine görmesi üzerine yapılan araştırmalardan sonra Yeşilhisar’da da denenmesinin mümkün olabileceği görüşüyle 500’er m2 den iki arsa üzerinde demonstrasyon bahçesi yapılmıştır. Tıbbi ve aromatik

bitki hüviyetinde olan lavanta, Isparta'da gül yağı üreten Fransız menşeli bir firma tarafından işlenmekte ve lavanta yağı olarak da satılmaktadır. Lavanta yağı ihraç edilerek başta kozmetik sanayinde olmak üzere ilaç sanayinde ve tüketim olarak da esans olarak kullanılmaktadır. Isparta Keçiözümlü ilçesi Kuyucak köyünde halkın ürettiği lavantadan tohumlar alınarak ilçede denemelere başlanmış ve ilk yıl olmasına rağmen ürün elde edilmiştir. Nane türevi çok yıllık otsu bir bitki olan lavanta, su istemeyen ve yetiştirme zamanında emek istemeyen yapısıyla bölge iklimine ve halkın algısına uygundur. Üretim maliyeti gerçekten çok az olan bitkinin yaşının kilosu 15-20 TL'den, kurusunun kilosu ise 250 TL'den alıcı bulmaktadır. Dekardan 150 kg kuru, 500 kg yaş ürün almak mümkün olmaktadır.

Halil Beye işleme tesisinin kurulabileceği mümkün ise bunun araştırılıp ajans 2016 yılı mali desteğine başvurularak daha katma değerli satışının yapılması hatırlatılmıştır. Kendileri üretim tesisi için araştırma yapacaklardır.

Isparta Keçiözümlü'ya çiftçilerin götürülmesi ve ürünü ve çıktıları yerinde görmesi şeklinde bir iyi uygulama ziyareti de teklif edilmiş olup bunun temmuz ayı gibi yapılması durumunda hasatı da görebilecekleri için daha uygun olacağı aktarılmıştır.

SONUÇ

Yeşilhisar ilçesi Kapadokya'nın başlangıcında yer alan, Kayseri-Adana-Nevşehir karayolunun kavşak noktasını barındıran ulaşım avantajı; geniş düz ovası, sulanabilir arazileri, turizm değerleri, iklim ve toprak yapısıyla gelişmeye açık bir ilçedir. Ancak halkın, çiftçinin algısını değiştirilerek ürün çeşitlendirilmesi noktasındaki direncinin kırılması ve lavanta örneğinde olduğu gibi yeni ürünlerin karlı olduğunun gösterilmesi gerekmektedir. İlçe yıllara sari olarak nüfusunu özellikle de genç nüfusunu kaybetmeye devam etmektedir, bundaki en büyük neden ekonomik olarak ilçede geçimini sağlamada gençliğin artık tarım-hayvancılıkla uğraşmak istememesidir.

İlçenin en önemli çıkış noktalarından biri de turizmden elde ettiği gelirin artırılmasıdır. Soğanlı ve Erdemli, aynen Göreme-Derinkuyu gibi güzelliklere sahip olmasına rağmen ilginçtir ki Kapadokya tur rotalarının içinde yer almamaktadır. Bunda elbette bu yerlerdeki altyapı eksiklikleri ve tanıtım eksikliği de rol oynamaktadır. En kısa sürede konusunda uzman kişilerce bölgedeki turizm imkanlarının ortaya çıkarılması ve yapılabileceklerin belirlenmesi amacıyla eylem planı yapılması gerekmektedir.

Ajans tarafından yapılabilecekler şunlardır;

- Çiftçilerin kendi iş yapma becerilerini artırmak için teknik destek programı veya Oran Akademi vasıtasıyla eğitimler verilmesi
- Çiftçilere iyi uygulama örneği ziyaretleri düzenleyerek zihinlerinde yeni algıların oluşmasının sağlanması. Bu konuda Temmuz 2016 da lavanta için Isparta'ya ziyaret düzenlenmesi.
- İlçede eksikliği bariz olarak hissedilen soğuk hava deposu yapımı için ajans mali desteklerinin kullanılmasına teşvik edilmesi
- Don olaylarından kayısı üreticilerinin etkilenmemesi için don savar sistemlerinin kurulumu için ajans

desteğinden faydalanılmasına teşvik edilmesi ve halkın bu konuda bilinçlendirilmesi

- Kayısı kurutma ve paketleme tesisinin kurulması için kamunun ve halkın teşvik edilmesi
- Turizmi canlandırmak adına yapılabileceklerin belirlenmesi için ilk aşamada bir yol haritasının çıkartılması elzemdir. Bu bağlamda ulusal bir çalıştay ve arama konferansı ile ilgili kişileri toplayarak ilçenin turizm analizinin yapılması. Bu DFD ile yapılabileceği gibi hızlı olması adına Ajans-Kaymakamlık işbirliği protokolü ile de icra edilebilir. Hızlı olması şu açıdan önemlidir ki 2016 yılında çıkacağımız Turizm MDP için ellerinde altlık olması gerekecektir.
- Turizm altyapısının iyileştirilmesi için kurumların ajans mali desteklerinden faydalanılması yönünde teşvik edilmesi.
- Altyapı da tamamlandıktan sonra ilçe tanıtımının yapılması için Ajansın destek olması.

PINARBAŞI İLÇESİ ZİYARET RAPORU

Katılan Personelin Adı : Ahmet Emin KİLCİ, Mehmet Fatih YAPRAK
Ziyaret Edilenler : Mehmet Haşim ÇELİK (Kaymakam), Dursun ATAŞ (Belediye Başkanı)
Mehmet DEMİRBAŞ (İlçe Tarım Müdürü)
Tarih : 08-22/12/2015

İLÇE HAKKINDA GENEL BİLGİ

Pınarbaşı, ilk olarak 1277-1861 yılları arasında Aziziye adıyla Sivas Vilayetine bağlı bir kaza merkezi olmuştur. Bu tarihten önce idari taksimattaki yeri hakkında tarihi kayıtlarda herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak, 1926 yılında Kayseri İline bağlanan İlçemizde tarihi eserlerden birçok devlet ve uç beyliklerinin sınırları içerisinde kaldığı bu beylikler arasındaki mücadelelere sahne olduğu anlaşılmaktadır.

Pınarbaşı'nın kuzeybatısında bulunan Melikgazi adıyla bilinen ve Danişment Gazi oğullarından Emir Gazi ve ailesine ait olduğu tahmin edilen türbe ve mumyalardan; İlçemizin bir dönem Danişment Beyliği hükümrânlığında kaldığı, 1178'den sonra bu beyliğin Sultan II. Kılıçaslan'ın baskısıyla Suriye topraklarına çekilmesinden sonra Anadolu Selçuklu Devletinin egemenliğine girdiği tahmin edilmektedir.

İlçemiz, Cumhuriyetimizin ilanından sonra, hemen kıyısında uzanan alanda kurulu bulunduğu Şirvan Dağının eteklerinden kaynakayan pınardan dolayı Pınarbaşı adını almıştır.

İl merkezinin doğusunda 89km uzaklıkta bulunan ilçemizin yüzölçümü 3328 kilometrekaredir. İlçe merkezinde 1546 metre olan rakım, doğusuna doğru uzanan Uzunyayla bölgesinde yer yer 2000 metreyi bulmaktadır. Orman arazisi 14.510 hektardır.

İlçe merkezi genellikle düz alanda kurulmuş olmakla birlikte bağlı yerleşim yerleri genel olarak dağlık ve engebeli alanlarda bulunmaktadır.

Doğu Anadolu ikliminin karakteri Pınarbaşı'nda da hakimdir. Kışları soğuk, yazları kurak ve serindir.

Yıllık yağış ortalaması metrekarede 492 kg dır. Dağlık ve engebeli olan ilçenin Güneydoğusunda Tahtalı Sıradağları uzanır.

Başlıca akarsuyu, Seyhan nehrinin bir kolu olan Zamantı çayıdır. Zamantı, Şerefiye köyü sınırlarında doğmakta olup Tomarza sınırından geçerek Seyhan nehrine ulaşmaktadır.

Pazarören yakınındaki Melikgazi köyünde bulunan türbe, Danişmendliler' den Emir Melik Gazi'ye (1104-1134) aittir. Tamamen ince tuğlalarla yapılmış türbenin alt kısmında, içerisinde Melik Gazi'ninki de bulunan 7 adet mumyalı ceset vardır. 1134 yılında Malatya'da ölen Emir Melikgazi'nin mumyalı cesedi sağlığında Pazarören yakınlarında yaptırdığı türbesine taşınmıştır. Malatya yolunun 84.km'den sonra Melikgazi Köyünde bulunan türbe, altta cesetlik odası ve üstte sanduka odası olmak üzere iki kattan oluşan kare planlı tuğladan yapılmış bir türbedir, Koççağız Garip Türbesi, Şerefiye Köyü Kalıntıları, Melikgazi Kalesi, Viranşehir Zamantı Kalesi (Pınarbaşı) ve Zamantı Kalesi Pınarbaşı İlçesine bağlı Melikgazi köyündeki kale Selçuklulardan kalma ve günümüzde bakımsız bir haldedir.

Kaymakamlık Ziyareti:

Makamında ziyaret edilen Kaymakam Mehmet Haşim Çelik ilçe hakkında bilgi ve gözlemlerini bizlerle paylaşmıştır.

Oluşturmuş olduğu proje ekibi ile ilçede proje bazlı çalışma mantığını oturtmak ve yapılacak olan işleri proje bazlı halletmek niyetindedir. Proje ekibinin başında bizim de ziyaret ettiğimiz ilçe gıda tarım hayvancılık müdürü bulunmaktadır. Ajans desteklerinden teknik destek programına proje yazma eğitimi hazırlamayı düşünmektedirler. Doğrudan faaliyet desteğine ise ilçenin toprak analizinin yapılarak ürün deseninin belirlenmesi şeklinde başvuru yapabileceklerini belirtmiştir. Kaymakam, ilçenin arpa-buğday dışında katma değerli ürünlere yönelmesi gerektiğini, bunun için de neler yetiştirilebileceğini öğrenmeleri gerektiğini belirtmiştir.

Ajans 2016 yılı mali desteklerinden sosyal kalkınma için olabilecek konular arasında ilçede bulunan yalnız yaşayan yaşlılar için evde bakım hizmeti verecek bir merkezin kurulması başta gelmektedir. Bartın Ulus'ta da aynı projeyi ajansa sunduğunu ancak teknik nedenlerden dolayı yedekte kaldığını belirtmiştir. Bu program için bir başka proje konusu ise ilçede atıl olarak bulunan ve tarihi eser niteliğindeki kütüphanenin restore ettirilerek tekrar hizmete sunulmasıdır.

İlçenin tarımsal manada geleneksel ürünleri yetiştirdiğini ancak bu durumun değişmesi gerektiğini belirtmiştir. İlçedeki önemli tarımsal faaliyetlerden biri tatlı su balıkçılığıdır. 20-25 adet civarı balık ve balık yumurtası üreticisi olduğunu aktaran kaymakam, küçük çaplı firmaların ölçek ekonomisinden dolayı ve yem fiyatlarının yüksek olması nedeniyle işletmelerini kapatmak zorunda kaldıklarını ya da işlerinin iyi olmadığını hatta birçoğunun Bakanlığın vermiş olduğu destekleri bile takip edecek nitelikte personeli olmadığı için destek alamadığını belirtmiştir. Profesyonel anlamda balıkçılık yapan iki firmadan bahsedilmiştir; Abaloğlu ve Uzun Yayla firmaları. Ayrıca Alman menşeli Ternaaben firmasının ise geçen sene tesisi kapattığını ve üretimi durdurduğunu aktarmıştır.

İlçede Erciyes Üniversitesine bağlı bir adet meslek yüksekokulunun ve iki adet yurdun inşaatının tamamlandığını ancak halen açılmadığını, 2016 yılında açılmasını umduklarını belirtmiştir. Okulda yer alacak olan bölümlerin ise belirlenmediği söylenmiştir.

İlçenin maden zengini de olan bir yer altı yapısını sahip olduğunu ancak madencilik firmalarının da son yıllarda kapanmaya başlamış olduğunu öğrendik. Sebep olarak ise fizibilitesiz küçük yatırımlarda işletme maliyetlerine katlanmanın ağırlığı olarak aktarılmıştır. İlçede belli başlı krom, demir ve traverten çıkarıldığı öğrenilmiştir.

İlçede su kaynakları bakımından da adından da anlaşılacağı üzere yoğun bir potansiyele sahiptir. "Göz" olarak adlandırılan mekânda çok nitelikli ve yoğun bir su kaynağının olduğunu hatta geçen sene bir yatırımcının burada bir su paketleme tesisi kurmak için çalışmalar yaptığını ancak daha sonra vazgeçtiğini belirten kaymakam ilçe suyunun ph ve sertlik değerleri olarak çok önemli bir artışa sahip olduğunu ve mutlaka değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir.

İlçenin ulusal bazda bilinen bir diğer özelliği de Uzunyayla olarak adlandırılan alanda yetiştirilen yarış atlarıdır. Eski zamanlarda burada profesyonel anlamda at yetiştiriciliğinin olduğu ve ülke genelinde yarışçıların buradan at aldıklarını aktarılmıştır. Atların özelliğinin Kafkas ve Macar atlarının bir kırması olduğunu ve rakımdan dolayı da atların ciğerlerinin daha geniş olduğu ve buranın toprak yapısından dolayı koşmayı öğrenen atlarının tırnak yapısının da gelişmiş olduğu anlatılmıştır. İlçede özel işletme olarak şuanda iki çiftlik olduğu ve burada 70-80 civarı atın bulunduğu öğrenilmiştir. Gazi koşusunu kazanmış bir atın da bu çiftliklerde bulunduğu bildirilmiştir.

Belediye Ziyareti:

İki dönemdir belediye başkanlığı görevini ifa etmekte olan Dursun ATAŞ ile makamında görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşme genel olarak iki konu etrafında şekillenmiştir; ilçenin madencilik ve alabalık üreticiliğinden elde edemediği gelir ve son yıllardaki istihdam kayıpları ve ilçede yapımı tamamlanan ancak çeşitli nedenlerden dolayı açılmayan MYO'dur.

Bu bağlamda ilk konu olan ilçenin yaşamış olduğu gelir kaybını şu şekilde açıklayabiliriz. Malum olduğu üzere Kayseri 3-4 sene öncesine kadar gerek Yamula Barajı vesilesiyle gerekse de Pınarbaşı'ndaki Bahçecik Barajı sebebiyle ülkemizin 3. Büyük alabalık üreticisi konumundaydı. Ancak son birkaç yıldır bazı üreticilerin iflası ve bazılarının da sahayı terk etmesi üzerine bu konumunu kaybetmiş ve bu da çalışanlar açısından olumsuz durumlar ortaya çıkarmıştır.

İlçe, Adana-Niğde yer altı kaynağı bandı içinde yer almakta ve özellikle krom ve traverten ile demir madeninde önemli rezervlere sahiptir. Ülkenin en büyük maden firmaları ilçede ocak açıp işletirken şimdi bu büyüklerden geriye pek kimse kalmamıştır. Bunda 4 neden olduğu belirtilmiştir;

- Soma olayları sonrası devletin koymuş olduğu sert tedbirler sonucu madenciliğin pahalılaşması ve maliyetlerin artması
- Uluslararası piyasaların, ekonomik konjonktüre paralel olarak talep azlığı çekmesi ve dolayısıyla ihracatın azalması
- İlçede yapılan rezerv tahminlerinin tutmaması ve rezervlerin kısa zamanda tükenmeye yüz tutması
- İlçe krom maden niteliğinin düşük olması, tenorun %40 bandında olması.

Bu nedenlerden dolayı son yılda ilçenin en az 600-700 istihdam kaybına maruz kaldığını ve insanların işsiz olduğunu belirten Başkan, bunlara yönelik istihdam artırıcı önlemlerin alınması gerektiği vurgulanmıştır.

Alabalık sektörü için de maalesef son yıllarda Bahçecik barajında yer alan üreticilerin azaldığını ve bu konuda da bir sıkıntı olduğunu belirten Başkan, balık yemi fiyatlarının fazla olması ve birkaç art niyetli firmanın küçük üreticileri zarara uğratmasından kaynaklı sorunların oluştuğunu söyledi.

Başkanın bir diğer önem verdiği konu da tamamen her türlü altyapısının hazır olduğu ancak bir

türlü açılmayan meslek yüksekokuludur. 4 yıldır hazır olan, Erciyes Üniversitesinin senato kararını da almış olmasına rağmen YÖK'ün karar almaması sebebiyle okul ve yurt binaları atıl beklemektedir. Yola Pınarbaşı'ndan sonra başlayan diğer birkaç ilçenin MYO'ları açtığını ancak Pınarbaşı'nın maalesef yol kat edemediğini belirtti.

Büyükşehir Belediyesi'nin ilçelerde yapmakta olduğu Kadın ve Gençlik Merkezi ise çeşitli sebeplerden dolayı henüz ilçe de başlamamıştır.

İlçenin ortaya çıkan bir diğer sorunu da büyük bir ilçe hüviyetinde olmasına rağmen ilçenin konferans salonu tarzı bir yapıya sahip olmaması ve her türlü organizasyonun düğün salonunda icra ediliyor olmasıdır. Bu konuda da ajans mali desteklerine başvuru yapılabileceği aktarılmıştır.

İlçe Gıda Tarım Hayvancılık Müdürlüğü Ziyareti;

İlçe Gıda Tarım Hayvancılık Müdürü Mehmet DEMİRBAŞ ile görüşme gerçekleştirilmiştir. İlçede özellikle alabalık yetiştiriciliği ön plandadır. Yaklaşık 25 adet balık yetiştiricisi bulunmaktadır. Son 2 yıla kadar daha fazla balık üreticisi varken son yıllarda yem fiyatlarının artması ile birlikte üretici sayısı düşüş göstermiştir. Daha önce 07-0,8 kg yem ile yaklaşık 1 Kg balık üretimi yapılabilirken son yıllarda bu rakamlar 1,1 Kg'a 1 Kg balık olarak değişim göstermiş ve bazı üreticiler üretimlerini durdurmak zorunda kalmışlardır.

Abalıoğlu ve Uzunyayla adı altında 2 büyük balık üreticisi bulunmaktadır. Bu firmalar kendi yemlerini ürettikleri için herhangi bir problem yaşamamışlardır.

Daha önceleri 8.500 Ton üretim kapasitesi bulunan ilçe tam kapasiteye yakın üretim yaparken son yıllarda üretim miktarı 3500 tona kadar düşmüştür. Balık üretiminin yanı sıra ilçede balık yumurtası üretimi de yapılmaktadır. Mevcutta yılda 80-90 Milyon adet balık yumurtası üretimi gerçekleştirildiği beyan edilmiştir.

Bölgeye arıcılık için Adana, Muğla, Mersin ve Osmaniye illerinden gezici arıcılar gelmektedir. Arıcılık için bölgenin uygun olduğu beyan edilmiştir.

Bölgede geleneksel tarım uygulamalarının dışında ekim yapan çiftçiler de bulunmaktadır. Bunların sayısını artırma anlamında çalışmalar yapılması gerektiği anlaşılmaktadır. İlçede kimyon yetiştiriciliği yapan çiftçiler bulunmaktadır, bu çiftçilerden Koray KURBAY isimli aynı zamanda mahalle muhtarı olan kişiyle tesadüfen ziyaret esnasında karşılaşmış ve kendisinden de olumlu görüşler alınmıştır. Kimyon yetiştiriciliğinin arpa ve buğdaya oranla çok daha karlı bir iş olduğu kendisi tarafından beyan edilmiş olup kurutulmuş kimyonu toptancılara 6,15 TL/Kg den sattığını ve toptancılarında bu kimyonu toz haline getirerek yaklaşık 30 TL/

Kg dan pazarladığını belirtmiştir. Bu kapsamda kendisine ve aynı zamanda İlçe Tarım Müdürüne Ajans destek programlarından bahsedilmiş olup çiftçilerin Ajans desteklerinden yararlanabilecekleri belirtilmiştir. Kimyon dışında ilçede ekim yaptırılması düşünülen bir diğer tıbbi bitki de lavantadır. Yeşilhisar'dan sonra bu ilçede de lavantanın ekiminin yapılmasının il tarım müdürlüğünün 2016 yılını lavanta ekimini artırmak amacıyla seferberlik yılı olarak adlandırmasından dolayı olduğu öğrenilmiştir.

Aynı şahsın bir diğer uğraş alanının da solucan gübresi üretmek olduğu öğrenilmiştir. Mevcutta sadece kendi ihtiyacını karşılayacak şekilde üretim yaptığını, ilk kez kullandığı gübreden çok olumlu cevap aldığını ve gübre üretimi ile de ilgili İlçe Tarım Müdürlüğü ile beraber çalışmalarının sürdüğü öğrenilmiştir. Bu kapsamda da Ajans desteklerinden yararlanılabileceği kendilerine belirtilmiştir.

İlçe aynı zamanda at yetiştiriciliği de ön plandadır. Uzunyayla bölgesinde çok eski zamanlardan beri at yetiştiriciliği yapıldığı hali hazırda da 70-80 adet yarış atının çiftliklerde bulunduğu beyan edilmiştir. Bölgenin rakımı ve diğer iklim şartlarından dolayı atların ciğerlerinin geliştiği ve daha güçlü ve sağlıklı atların yetiştiği öğrenilmiştir.

SONUÇ

İlçe, sahip olduğu köy (mahalle) sayısı ile ülkenin en fazla mahalleli ilçesidir. Ayrıca yüzölçümü olarak da Kayseri'nin % 20'sine sahiptir.

Tarımsal üretim anlamında geleneksel üretimin ağırlıkta olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Ancak bazı önder çiftçilerin kimyon ve lavanta ekmeye de başladığını gördük ve ilçede bir hareketlenmenin de en azından orta vadede olacağını tahmin ediyoruz.

Ajans olarak ilçe ile daha sıkı temas halinde olunması ve doğabilecek olan işbirliklerinde ortak hareket edilmesi muhtemeldir. Özellikle MYO 'nun açılmamış olması konusunda gerekli görüşmelerin gerçekleştirilmesi mümkündür.

Bölgenin geçmişte özellikle Uzunyayla bölgesinde atçılık faaliyetinin çok revaçta olduğunu bölgenin iklimi ve rakımdan kaynaklı atların gelişiminin diğer bölgelere göre daha elverişli olduğunu beyan etmiştir. Bu anlamda bölgenin değerlendirebileceği düşünülmektedir.

Bölgenin balıkçılık ve balık yumurtası üretimi ve ihracatında önemli bir yeri vardır. Son dönemde balık yemi fiyatlarının artması küçük firmaların rekabet edememesine sebep olmaktadır ve firmaların kapanması söz konusudur. Büyük firmalar kendi yem üretim tesisi olmasından dolayı üretimlerini devam ettirmektedirler. Küçük firmalara rekabet imkanı vermek adına yem üretim tesisi üzerinde çalışma yapılabilir.

BÜNYAN İLÇESİ ZİYARET RAPORU

Katılan Personelin Adı : Ahmet Emin KİLCİ, Mehmet Fatih YAPRAK

Ziyaret Edilenler : Şinasi GÜLCÜOĞLU (Belediye Başkanı), Ahmet ALTAY (Ticaret Odası Genel Sekreteri), Mesut ERER (Kaymakamlık Proje Sorumlusu), Kadir ÖZBAY (İlçe Milli Eğitim Müdürü)

Tarih : 09/12/2015

İLÇE HAKKINDA GENEL BİLGİ

Bünyan, Kayseri'nin 40 km kuzey doğusundadır. Yüz ölçümü 1.188 km² dir. Yedi kasabası ve yirmi dört mahallesi vardır.

İlçedeki belli başlı ekonomik uğraş; tarım, hayvancılık, mevsimlik inşaat işçiliği ve halıcılıktır. Tarla tarımı, en temel uğraş olup, sadece hayvancılıkla geçinen yerleşim birimi bulunmamaktadır. Tarım ve hayvancılıkta verim, arzu edilen ölçüde değildir.

Halıcılık; İlçe Merkezi ve bağlılarında, ailelerin çoğunluğu için, getirisi az da olsa ekonomik nedenlerden dolayı yerini korumakla birlikte, özellikle son yıllarda önemi ve etkisini sürekli olarak azalan bir konumdur.

İlçenin, yurt içinde ve yurt dışında adının duyulmasına sebep olan Bünyan Halıcılığı'nın, bu ekonomik şartlarda, makine halıları ile rekabet etmesi günden güne zorlaşmaktadır.

Arazinin büyük bir bölümünde, buğday, arpa, yulaf ve çavdar ekimi yapılmaktadır. Son yıllarda silajlık mısır ve şeker pancarı ekimi yapılmaya başlanmıştır. Gilaboru meyvesi (halk arasında Giraboğlu olarak söylenir) buranın önemli gelir kaynaklarından birisidir. Böbrek taşı problemleri ve idrar yolu rahatsızlıklarına faydalı olan bu meyvenin üretiminin büyük kısmı bu ilçede yapılmaktadır.

Kaymakamlık Ziyareti:

Kaymakam Bey, idari izinde olduğu için kendisiyle görüşülememiştir.

Belediye Ziyareti:

Başkan Şinasi Bey, 2014 yerel seçimlerine kadar Ankara'da Birlik Habersen Genel Başkanlığını yürütmekte iken aday olmuş ve başkan olarak seçilmiştir.

İlçede yapılmakta olan belli başlı projeler hakkında görüş alışverişi yapıldı. Başkanın ilçedeki istihdamın artırılmasına yönelik çalışmalarının orta noktasında yer alan "Küçük Sanayi Sitesi" yapımı için fikir aşamasında olduğu görülmüş, 54 dükkanlı bir proje üzerinde çalışmaların başladığı öğrenilmiştir. Sitenin mimari ve avan projeleri için ve fizibilitesi için ajans DFD programının kullanılabileceği aktarıldı.

Başkanın bir diğer projesi ise ortak ahır alanı kurarak, ilçede dağınık halde yer alan birçok irili ufaklı ahır bir araya toplamaktır.

İlçenin Elbaşı Mahallesinde Cumhuriyet tarihinin ilkokullarından olan bir okul binasının atıl olduğunu ve burayı da değerlendirerek hizmete ve tarihe kazandırmayı amaçlayan Başkan, restorasyon yaptırarak sosyal ya da eğitim amaçlı kullanımın uygun olduğunu belirtmiştir.

Ulusal bazda nam salan Bünyan Halısı, ilçede 1990'lara kadar evlerde kadınlar tarafından dokunmakta iken şuanda maalesef dokuma yapan kadın sayısı çok az olmakla beraber halıcılığı korumak adına da herhangi bir adım atılmamaktadır. Bünyan Halısı coğrafi işaretini Sümer Holding'in aldığı öğrenilmiş olup firma tescili de ilçeyi tanıtmak ve değere dönüştürmek için herhangi bir çaba sarf etmemektedir.

Başkan Beye halıcılığı yeniden canlandırmak adına önerilerde bulunuldu. Sosyal kalkınma MDP kapsamında bir halıcılık merkezinin kurulması, burada kadınların istihdam edilip ilçeye gelir kazandırılması ve ilçeye gelenlerin turizm değeri olarak halı alabilmesi olanağı olduğu aktarıldı.

İlçede devam eden bir diğer önemli kamu yatırımı da 6.500 mahkumun kalacağı Kapalı Cezaevi yapımıdır. İlçe merkezine yakın mesafede inşaatını devam eden cezaevinin toplam yatırım miktarı 170 milyon TL olarak tahmin edilmektedir. Cezaevinde 2.500 kişinin istihdam etmesi ve ziyaret için her gün 2.000 civarında kişinin ilçeye gelmesi beklenmektedir. 2017 yılında açılması planlanmaktadır. İlçe nüfusunun yarısından fazla kişiyi ilçeye katacak olan böylesine büyük bir yapının yanında ilçede neler yapılmalı, halk hangi sektörlere yönelmeli, halkı canlandırmak adına neler icra edilmeli vs. konularında çalışmalar yapılmalıdır.

Bünyan, mesire alanı tarzında alabalık tesisleri ile de ilde bilinen bir ilçeydi. Bu konuda da Başkan Bey müspet olmadığını, maalesef ilçede doğru düzgün çalışan Kayseri yolunda bir adet tesisin kaldığını, diğerlerinin ya kapatıldığını ya da atıl olduğunu belirtti.

TOKİ evleri yapımı için müracaat aşamasında olan belediye, şu ana kadar 500 ön kayıt alındığını, yılbaşı itibarıyla görüşmeler yapmak üzere Bakanlığa başvuruda bulunacağını belirtmiştir.

İlçede tarım ve hayvancılık anlamında arpa-buğday gibi geleneksel ürünlerin ağırlıkla üretildiğini ve halkın bunu değiştirmek için de ufak ufak girişimlerde bulunduğu öğrenildi. Bir adet 2.000 başlık Plato Hayvancılık şirketine ait büyükbaş tesisinin olduğu bildirildi.

İlçedeki bir diğer önemli değer de Tuzla Gölüdür. Göl, ülkemizde doğal olarak kalmayı başaraabilmiş nadir tuz kaynaklarından. Göl etrafında yer alan köylerde iklimin ve toprak yapısının farklılığından dolayı domates başta olmak üzere çeşitli sebze-meyve üretimi yapılmaktadır. Başkanın göl etrafında gençlik merkezi yapımı projesi vardır. İzcilik gibi gençlik faaliyetlerinin yıl boyunca yapılabileceği, ülke çapında çalışan bir merkezin inşasının o bölgeye katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Ticaret Odası Ziyareti:

Bünyan İlçesi Ticaret Odasına yapılan ziyarette Ticaret Odası Genel Sekreteri Ahmet ALTAY ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Yapılan görüşmede odanın Bünyan ve Akkışla ilçelerinden sorumlu olduğu her 2 ilçeden

üyelerinin bulunduğu belirtilmiştir.

Bünyan dan kayıtlı üye sayısı 270 iken Akkışla ilçesinden kayıtlı üye sayısı 10 kişidir. Üyelerin 170 adedi faal iken diğerlerinin faal olmadığı askıda olduğu beyan edilmiştir. Faal üyelerin 55 adedi şirket, 47 adedi kooperatif geri kalanı ise şahıstır.

Üyelerin büyük bir kısmı tarım ve hayvancılık üzerine faaliyet göstermektedir.

Ahmet Bey ilçenin önemli unsurlarından olan Bünyan Halısı'nın unutulmaya yüz tuttuğunu, özellikle Çin halılarının piyasaya girmesinden sonra Bünyan Halısının satış rakamlarının yüksek olmasından dolayı taleplerin azaldığı ve eski satış rakamlarına ulaşılamadığı beyan edilmiştir. Halen Bünyan Halısı üreten 4-5 küçük çaplı işletme olduğu ve evlerde de az da olsa Bünyan Halısının dokunduğu Tarafımıza iletilmiştir. Ahmet Bey ile yapılan görüşme de ayrıca Bünyan Halısının patentinin de kendilerinde olmadığı "Sümer Holding" bünyesinde olduğu öğrenilmiştir.

Ticaret odası ziyaretimiz esnasında kooperatif başkanlığını yapan bir şahıs ile de görüşme gerçekleştirilmiştir. 40 üyelerinin bulunduğu fakat kooperatifi çok etkin kullanamadıklarını beyan eden başkan bey üyelerinden aidat alamadıkları için kendi imkanları ile kooperatif adına satış yaparak ayakta durduklarını beyan etmiştir. Kendi bölgelerinde oldukça fazla domates üretimi yapıldığını bu potansiyeli kullanarak bölgeye salça fabrikası açma adına girişimlerinin olduğunu fakat başarılı olamadıklarını aktarmıştır.

Başkan aynı zamanda son dönemde adını oldukça fazla duymaya başladığımız "Aspir" üretimi de gerçekleştirmektedir. Üretmiş olduğu aspirin soğuk pres vasıtasıyla yağını da çıkarmaktadırlar. Kendi imkanları ile pazarlamaya gayret ettikleri bu anlamda biraz zorlandıklarını aspirin bilinirliğinin artırılmasıyla daha rahat pazarlayabileceklerini beyan etmiştir.

Ellerindeki tesisin çok modern bir tesis olmadığını yaklaşık 70.000-80.000 TL 'lik yatırımla kurduklarını mevcut kapasitelerinin 4 Ton/Gün olmasına rağmen tam kapasite ile çalışmadıklarını söylemiştir.

Ticaret Odası Genel sekreterine Ajans çalışmaları ve destekleri hakkında detaylı bilgi verilmiştir. Ajansın tıbbi aromatik bitkileri önemseydiği bu konunun öncelikli olacağı mali destek programı hazırlamayı planladığı aktarılmıştır.

İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ziyareti:

İlçe milli eğitim müdürü Erkan ÖZBAY ile makamında bir görüşme gerçekleştirilmiştir. Erkan Bey kendilerinin daha önce Ajans teknik destekleri kapsamında almış oldukları iletişim eğitiminin çalışanlara olan katkısını gördüklerini ve benzeri eğitimlerin kendileri için oldukça önemli olduğunu vurgulamıştır.

İlçe sınırları içerisinde bulunan tarihi okullar olduğu bu okulların restore edilerek kullanıma açılmasının önemi üzerinde durmuşlardır. Ajans destekleri kapsamında restorasyon yapmanın mümkün olduğu destek programına bağlı olarak Ajansa sunacakları projeler ile bahsi geçen okulların restoresinin mümkün olduğu belirtilmiştir. İlçede Kütüphane ihtiyacı olduğu bu kapsamda çalışmalarının bulunduğunu belirtmişlerdir. Merkezi bir lokasyonda tasarladıkları Z kütüphane fikrini Ajans desteğiyle hayat geçirebileceklerini beyan etmişlerdir. Kendilerine daha önce Ajans tarafından da desteklenen başka ilçe milli eğitim müdürlüklerinin iyi uygulama örnekleri aktarılmış olup benzer projeleri Bünyan ilçesinde de uygulanabileceği hatırlatılmıştır.

SONUÇ

- İlçede kurulacak olan cezaevinin etki analizini yapmak üzere çalışmalar yapılmalıdır ki buna göre ilçe kurumları ve halkı hareket edebilsin. Bu bağlamda bu çalışmanın ajans kaynakları ve fikirleri ile desteklenmesi makul görülmektedir.
- İlçedeki halıcılık faaliyetlerini tekrardan canlandırmak için ilçeye bir adet halıcılık merkezinin kazandırılması gerekmektedir. Ancak bundan önce halıcılık eylem planı şeklinde bir çalışma yine ajans kaynaklı ve teknik destekli olarak yapılabilir.
- İlçede yapımı düşünülen sanayi sitesinin profesyonel manada olması ve daha sonra pişman olunmaması için fizibilite ile yapılması şarttır. Bunun için de ya DFD yoluyla ya da işbirliği kapsamında fizibilite-mimari projeler çıkartılabilir.
- İlçenin proje ekibi sorununu halletmek için ajans olarak proje yazımını yapabilecek kaymakamlık bünyesinde kurulacak olan ekiple daha fazla mesai harcayarak kişilerin proje ruhuna kavuşturulması sağlanabilir.
- Sonuç olarak aslında ilçeye bir gelişim planı lazımdır. İl bazında kentsel gelişim planlarının yapılmış olduğu bilinmektedir. Ancak artık günümüzde ilçeler illerden bağımsız olarak gelişim planlarını ortaya koymalı ve ona göre hareket edilmelidir.

İNCESU İLÇESİ ZİYARET RAPORU

Katılan Personelin Adı : Mehmet Ali BAYIR, Ahmet Emin KİLCİ, Mehmet Fatih YAPRAK
Ziyaret Edilenler : Tarık BAHADIR (Kaymakam), Zekeriya KARAYOL (Belediye Başkanı),
Tarih : 10.12.50215/ 21.12.2015

İLÇE HAKKINDA GENEL BİLGİ

İncesu, Kayseri'nin güneybatısında, Erciyes Dağı'nın kısmen güney ve güneybatı eteklerinde kurulmuştur. Kayseri-Niğde Devlet Karayolu üzerinde Kayseri'ye 30 km uzaklıkta olup, 1.330 rakımlıdır. İlçenin kesin konumu 35° doğu boylamı, 38° kuzey enlemindedir. İlçe; kuzey ve doğusunda Kocasinan ilçesi, doğusunda Hacılar ilçesi, batıda Nevşehir ili Ürgüp ilçesi, güneydoğuda Develi ve güneybatıda Yeşilhisar ilçeleri tarafından sınırlandırılmıştır.

İlçenin adı, antik çağda Sadoora diye anılmaktaydı. Bugünkü adını ise, ilçeden akan İncesu Deresi vermiştir. 1670 yılında Merzifonlu Kara Mustafa Paşa tarafından kurulmuştur. 19.yy' da Bucak, aynı yüzyılın sonlarına doğru da ilçe olmuştur.

İlçe halkının geçimi tarım, hayvancılık ve işçiliktir. Tarım konusunda hububat en önemli sırayı alırken bağcılıkta önemli bir geçim kaynağıdır. Ayrıca son yıllarda sulu tarım alanlarında şeker pancarı, patates ve yonca yetiştiriciliği yapılmaktadır. Bölgenin dağlık olması ve mera alanlarının geniş olması nedeni ile büyük baş ve küçük baş hayvancılıkta önemli oranda artmıştır.

Merzifonlu Kara Mustafa Paşa'nın burada yaptırdığı kervansaray, han ve hamam önemli bir tarihi eserdir. İlçe arazisinin kuzey ucunda bulunan ve Kızılırmak üzerinde Mimar Sinan tarafından yapılan Tekgöz Köprüsü de sözü edilmesi gereken bir başka kıymetli eserdir. İlçede bunlardan başka çeşitli camiler de önemli eserlerdendir.

Kaymakamlık Ziyareti:

İlçe Kaymakamı Tarık Bahadır makamında ziyaret edilmiştir.

Kaymakam Bey ilk önce ilçedeki turizm değerleri üzerine bilgi aktarımı yaptı. İlçenin Kapadokya'nın ticaret merkezi olduğunu, oraya gelen turistlerin eskiden mutlaka İncesu'ya uğratılarak yollarına devam ettiklerini, İncesu'da Arasta olarak adlandırılan dükkânlara uğrayarak alış veriş ettiklerini, peynir-pekmez gibi doğal ürünlerden alarak ilçe esnafına katkıda bulunduklarını ancak şimdilerde İncesu'nun bu cazibesini yitirdiğini bildirmiştir.

Bu noktada iki tespit yapılmıştır;

- Halkın turizme olan bakış açısı günümüz şartlarına paralel olarak değişmemiş, kültürel olarak hala turizmi bir gelir kapısı olarak değil de misafirperverliğin vermiş olduğu ağırlama mantığı ile düşünüyor olması

- İlçede bulunan başta ilçenin göbeğinde yer alan Kara Mustafa Paşa Kervansarayı olmak üzere turistik değerlerin altyapısının iyileştirilmesi gerekmektedir. Bu anlamda çalışmaların devam ettiği belirtilmiştir.

İlçedeki en önemli tarihi eser Merzifonlu Kara Mustafa Paşa Kervansarayı ve Külliyesi'dir. Eser, Adana-Niğde-Kayseri ile Nevşehir-Ürgüp-Kayseri'yi birleştiren çağın önemli yollarından İpekyolu üzerindeki

kavşakta, 1660 yılında Merzifonlu Kara Mustafa Paşa tarafından bir külliye olarak yaptırılmıştır. Merzifonlu Kara Mustafa Paşa Kervansarayı, çarşı, cami, medrese, tabhane ve hamam ile birlikte külliye meydanı getirmektedir. Ünlü Şair Faruk Nafiz ÇAMLİBEL Han Duvarları şiirini bu kervansarayda yazdığı söylenmektedir. Şiirin bir paragrafında da İncesu ve Kervansaraydan bahsetmektedir;

Sabahleyin gökyüzü parlak, ufuk açtı,
Güneşli bir havada yayımız yola çıktı...
Bu gurbetten gurbete giden yolun üstünde
Ben üç mevsim değişmiş görüyordum üç günde.
Uzun bir yolculuktan sonra İncesu'daydık,
Bir handa, yorgun argın, tatlı bir uykudaydık.
Gün doğarken bir ölüm rüyasıyla uyandım,
Başucumda gördüğüm şu satırlarla yandım!
***"Garibim namıma Kerem diyorlar
Aslı'mı el almış haram diyorlar
Hastayım derdime verem diyorlar
Maraşlı Şeyhoğlu Satılmış'ım ben"***

Kervansaray da ziyaret edilmiş olup işletme hakkını Kayseri Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı (YİKOB) 'dan almış olan Bülent Bey tarafından bilgi verilmiştir. Kervansarayın açık kısımlarını sadece yazları düğün için kiralarak değerlendiren Bülent Bey yapı içerisinde bir kısmı kafe olarak değerlendirmektedir. Kafe için de açık tarafın bir kısmını demonte olarak kapatmış ve cazip fiyatlarla halka hizmet sunmaya çalışmaktadır.

Kervansarayın kapalı kısmında problemler vardır. Çatısının aktığı görülen kısmın, akarken de yere zift damladığını ve bunun da döşemeye zarar verdiği anlaşılmıştır. Ayrıca akmadan dolayı nemlenme zuhur etmiş ve taşlar yosun tutmaya başlamışlardır. Bu kısımda 3-4 sene önce Sayın Abdullah Gül Cumhurbaşkanı iken Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası bir konser vermiş ve az da olsa külliye tanıtımına katkıda bulunulmuştu. Kapalı kısmı sadece yılda 3-4 defa düğün için kullandırabilen Bülent Bey, onun dışında maalesef burayı atıl bırakmaktadır. Aslında mekânın çok güzel bir restorana dönüşmemesi için hiçbir neden yoktur ancak işletmecinin maddi gücü ve feraseti buna engel olmaktadır. Bülent Bey'e ajans destek olanakları hatırlatılmıştır.

Külliyenin içindeki cami hala kullanılmakta olup durumu iyidir. Etrafındaki hamam ise her nasıl olduysa İncesu'da yaygın şekilde gördüğümüz üzere özel mülkiyete geçmiştir ve kullanılmamaktadır. İlçede özellikle tek partili dönemde muhalefetin de eksikliğiyle birçok kamu taşınmazı özel şahsiyetlere aktarılmış ve kuruluş amaçları dışında da kullanılmıştır. Günümüzde ise amaç dışı kullanımlara izin verilmediği için atıl beklemektedirler.

Külliyenin en önemli kısımlarından biri olan arasta (dükkanlar) kısmı ise yine yıkılmak üzere olup sadece birkaç dükkânda sahipleri işlerine devam edebilmektedirler. Arastanın da büyük çoğunluğu aynı dönemlerde özel kişilere geçmiş, az bir kısmı ise hazineye kalmıştır. İncesu Belediyesinin bölge ile ilgili çalışmaları devam etmektedir. Kaymakam Beyin verdiği bilgiye göre yakın zamanda işlere başlanacaktır. Arasta'da 18 dükkan yer almakta olup restorasyon için mülk sahiplerinden muvaffakiyet alınmıştır.

İlçedeki bir diğer önemli turizm değeri de ilçede bolca sayıda yer alan eski evlerdir. Evlerin birçoğunun tarihi değeri ve yapım niteliği olduğunu aktaran Kaymakam Bey, bir kaçı haricinde diğerlerinin de durumunun kötü olduğunu ve yenilenmesi gerektiğini belirterek, sahiplerinin gücü olmadığı için evlerin kamulaştırma yoluyla alınarak tamamen restore edilmesinin ya da sokak sağlıklılaştırması yoluyla dış cephesinin kamu, içinin sahipleri tarafından yapılmasının mümkün olabileceğini belirtmiştir.

İlçede 3 adet büyük Rum kilisesi mevcuttur ancak bu kiliselerin de ikisi özel mülkiyete geçmiştir. Kamunun elinde olan bir adet kilisenin de durumunun pekiyi olmadığı anlatılmıştır. Bu kilisede 2005’de Rum Ortodoks Kilisesi Patriği Barthelomous ayin yapmıştır.

İlçedeki bir diğer önemli turizm potansiyeli de Kızılören mahallesinde yer alan Erciyes Dağı eteğindeki Sarıgöl’dür. Yapay bir göl olan ancak Erciyes’in bütün güzelliklerini gösteren göl, trekking ve at safaripleri için kullanılabilir. Ürgüp ’de son yıllarda yaygınlaşmaya başlayan at safarişi turistlerin ilgisini çekmekte olup at üzerinde Adana’ya kadar giden gruplar olduğu bildirilmiştir. Bu işi yapan bir firma sahibi bir yıllık kapasitesini şimdiden doldurduğunu belirtmiştir.

İlçenin turizm dışındaki ikinci çıkış yolu İncesu OSB vasıtasıyla sanayiden geçmektedir. İncesu OSB, 3. Endüstri bölgesi olarak ilimize kazandırılan ve şuanda aktif 20 civarı fabrikanın dumanının tüttüğü, bir o kadarının da inşaata devam ettiği önemli bir merkez konuma gelmiştir. Parsellerin büyük olması büyük çaplı firmaların rağbet etmesine sebebiyet vermekte ve 20 fabrikada 1000’den fazla kişi istihdam edilmektedir. Şuanda parsellerin tamamının satıldığı ve 1,3 milyon ha alan için genişleme çalışmalarının devam ettiği öğrenilmiştir.

İlçede oturan halkın bir kısmı da OSB’de çalışmaktadır. Servislerle gidip gelen halkın gelir kapısı son zamanlarda OSB firmaları olmuştur. OSB’de yer alan önemli firmalar; Betek (Capatect) Boya, Turkuaz Seramik, Terrawool taş yünü tesisi ve Form Sünger’dir. OSB’nin iç hat demiryolu ile hemen önünden geçen ulusal tren ağına entegre edilmesi için Demiryolları ile görüşmelerin devam ettiği ve müspet sonuçlanmasının beklendiği aktarılmıştır. Eğer bu durum da olursa OSB büyük bir avantaja sahip olacaktır.

TOKİ evlerinin de halkı ilçeye çekmede büyük avantajı olduğunu aktaran kaymakam bey, 3. Etap için sözleşme sürecinin devam etmesinin yanı sıra 4. Etap için de çalışmaların başladığını bildirmiştir.

İlçe merkezine ayrıca İpek Mobilya ve Çinkom sahibi Saffet Arslan tarafından 200 da arazi üzerinde meslek yüksekokulu kompleksinin yapılacağını, bunun için Erciyes Üniversitesi ile görüşmelerin sürdüğünü ve üniversite kampüsünde yer alan tüm iki yıllık bölümlerin İncesu’ya kaydırılmasının söz konusu olduğu bildirilmiştir. Bu durumda ilçe büyük bir nüfusa daha kucak açacaktır.

Belediye Ziyareti:

İlçe Belediye Başkanı Zekeriya KARAYOL makamında ziyaret edilmiştir. Belediye başkanlığında 3. Dönemini geçirmektedir.

Başkan bey ilçe için en önemli potansiyelin Turizm olduğu ve ilçede çok sayıda bulunan tarihi eserlerin turizme kazandırılması gerektiğini belirtmişlerdir. Özellikle ilçe merkezinde bulunan Kara Mustafa Paşa

Kervansarayı ve Arasta denilen 18 adet dükkânın bulunduğu kısmın en kısa sürede gerekli restorasyonlarının yapılarak turizme kazandırma gayretlerinin olduğu görülmüştür. Bu kısımda ki en büyük problemlerinin mülkiyet ile ilgili olduğunu belirten Başkan Bey bazı dükkânların mülkiyetlerinin şahıslarda olduğunu ve bu mülkiyetlerin yeniden kamuya kazandırılması için yoğun çaba sarf ettiklerini fakat bazı mülk sahiplerinin ciddi miktarlar talep ettikleri için bu problemin tam olarak aşılamadığını belirtmiştir.

Başkan bey ayrıca ilçede çok sayıda tarihi konakların bulunduğunu bunlardan bazılarının restorasyonuna başladıklarını bunun yanı sıra ilçede 3 adet kilisenin bulunduğunu bunlardan birinde 2004 yılında bir ayın düzenlendiğini belirtmiş olup bu tarihi mekânların turistlerin oldukça ilgisini çekmesine rağmen bilinirliğinin çok fazla olmamasından dolayı yeterli şekilde kullanılmadığını belirtmiştir. Kapadokya yöresini ziyarete gelen turistlerin ilçede bulunan kilise ve diğer tarihi mekânları görmeleri için bazı çalışmalarının olduğu fakat sonlandıramadıklarını belirtmişlerdir.

İlçedeki önemli faaliyetlerden biri de üzüm yetiştiriciliğidir. Bölgede Karaevrek üzümü oldukça meşhur olup bu ürünün daha fazla tanıtılarak değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Buna bağlı olarak ilçede düşünülen yatırımlardan bazıları da kurutma tesisi ve pekmez tesisidir.

Başkan Bey'e ajans DFD programlarından yararlanılarak fizibilite raporunun hazırlanabileceği ve onun ardından tesisler ile ilgili olarak yine uygun başlıklar açıldığından Ajans destek programlarına başvuru yapılabileceği belirtilmiştir.

Bölgede daha önce yapılan bir pekmez tesisi var fakat eski teknolojiye sahip ve kullanılmıyor onun yerine yeni teknoloji içeren daha verimli çalışabilecek tesis kurmayı amaçladıklarını belirtmişlerdir.

SONUÇ

Kayseri'nin 5 merkez ilçesinden biri olan İncesu, son yıllarda almış olduğu göç ile bazı sosyolojik ve fiziksel sorunlarla karşılaşmıştır. İlçe, tarımsal anlamda çok fazla bir potansiyele sahip olmamakla beraber bağcılık-üzüm mahallelerde yaygındır. Ancak bağcılık sadece bireysel anlamda bir kültür olarak yaşamakta, ticari ya da profesyonel anlamda ekonomide yer tutmamaktadır. Çıkan üzümleri halk kendi tüketmekte ya

da ucuz fiyata meyve suyu üreticilerine satmaktadırlar.

İlçe, geçmiş yıllarda Kapadokya yolu üzerinde yer aldığı için turizm ile tanıştı fakat yetersizdir. Bunun en önemli sebebi de ilçenin almış aldığı göç ile yapısının değişmiş olması ve gelenleri turizme uzak kişiler olmasıdır.

İlçenin almış aldığı göçün en büyük sebebi olan sanayinin gelişimi ise ayrı bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Zira sanayinin getirmiş olduğu kalabalık ve kültürel değişim ilçe yerlilerinin de ayak uydurmasının kolay olmadığı bir durumdur.

Ajans tarafından yapılabilecek konular şunlardır;

- İlçe, her ne kadar turizmde bazı değerlere sahipse de bu değerler tam anlamıyla değerlendirilememektedir. Dolayısıyla eğer uygun olursa Yeşilhisar ilçesi ile beraber ilçe turizm gelişim planı hazırlanabilir.
- Eğer gerçekleşirse, ilçeye yapılacak olan MYO, Erciyes Üniversitesi'nin 2 yıllık tüm bölümlerinin ilçeye geleceği ve burada okuyacağı bildirilmiştir. Eğer gerçekten bu şekilde bir akış olursa binlerce öğrenci ilçede yaşamaya başlayacaktır. Bunun için ilçe esnafının, belediyesinin, üreticisinin neler yapması gerektiği konusunda bir çalışma yapılması uygun olacaktır.
- Karamustafa Paşa Külliyesi değerlendirilmesi gereken tarihi bir değerdir. Burası şuanda maalesef atıl durumda olup, hak ettiği ilgiyi ve değeri alamamaktadır. Burada neler yapılması gerektiği konusunda bir araştırma yapıp, daha sonra bu işlerin fizibilitesi çıkartılarak değerlendirilmesinin yolu açılabilir. Ayrıca buranın tanıtımının yapılması önemlidir.
- İlçenin ihtiyacı olan üzüm kurutma merkezinin fizibilitesi çıkartılarak yatırımcıya sunulabilir.
- Belediyenin düşünmekte olduğu turizm tanıtım materyalleri için işbirliği yapılabilir.
- Genel Sekreterimizin de teklifiyle ilçe merkezine yapılması muhtemel çocuk sokağı için fizibilite ve proje çalışmaları yapılabilir

HACILAR İLÇESİ ZİYARET RAPORU

Katılan Personelin Adı : Mehmet Ali BAYIR, Ahmet Emin KİLCİ, Mehmet Fatih YAPRAK, Tolga UYAN
Ziyaret Edilenler : Yasin TİKDAĞ (Kaymakam), Doğan EKİCİ (Belediye Başkanı),
Tarih : 17.12.2015

İLÇE HAKKINDA GENEL BİLGİ

İlçe, Kayseri ilinin güneyinde, Erciyes Dağı eteklerinde kurulmuştur. Kayseri'ye 11 km. uzaklıkta olup, dutlarıyla ünlü Eğribucak Bağları'na yakındır. İlçenin merkez rakımı 1350 m.dir. Erciyes Dağı'nın önemli bir bölümü ilçe sınırları içerisinde bulunmaktadır. İlçenin kuzey ve doğusunda Melikgazi, güneyinde Develi, batısında ise İncesu İlçesi bulunmaktadır. İlçe sınırları içerisinde Erciyes Dağı dahil olmak üzere irili ufaklı 15 civarında dağ bulunmaktadır.

İlçe arazisi, küçük ekim alanları ve bahçeleri dışında genellikle volkanik kaya ve tepelerden oluşmaktadır. Arazi yapısı itibarıyla güneyden kuzeye, batıdan doğuya doğru eğimlidir. İklimi kışları soğuk ve yağışlı, yazları sıcak ve kuraktır. Ancak doğa güzelliği, mesire yerleri, bağ ve bahçeleri ile gezilip görülmeye değer bir ilçedir. İlçenin 208 km² yüzölçümü bulunmaktadır. İlçe sınırları içerisinde kayda değer akarsu ve göl bulunmamaktadır.

Halk önceleri bağcılık, tarla ziraatı, hayvancılık ve el sanatları ile meşgul iken, günümüzde sanayi ve ticaret ön plana çıkmıştır. İlçe arazisinin genelde engebeli olması nedeniyle, İlçe merkezinde bağcılık ve meyvecilik ağırlık kazanmaktadır. İlçeye bağlı mahallelerde ise hayvancılık ve hububat tarımı yapılmaktadır. Halkın büyük bir çoğunluğu geçimini sanayi işkollarından sağlamaktadır. Hacılar, sanayi yatırımları bakımından Türkiye'nin en gelişmiş ilçeleri arasındadır. Kayseri Organize Sanayi Bölgesinin önemli bir bölümü ilçe sınırları içerisinde olup, değişik alanlarda üretim yapan onlarca fabrika bulunmaktadır. Halen organize sanayide, ev tekstili ve oturma gruplarında öncülük yapan kuruluşlarımız, Türk ekonomisine büyük katkılar sağlayarak, Hacılar sanayini yurt içinde ve yurt dışında başarılı bir şekilde temsil etmektedir. İlçede tarım, küçük sanayi işletmeciliği şeklinde yapılmaktadır. İlçenin tarımsal yapısı, bağcılık, meyvecilik, hububat ekimi, hayvancılık, az miktarda yem bitkileri ve aile sebzeciliğinden oluşmaktadır. İlçemizde tarımda kullanılan arazinin toprağının kumlu olması ve yıllık metrekareye düşen yağış miktarının az olması nedeniyle, üretimi yapılan bitkisel ürünler oldukça sınırlıdır. Su kaynaklarının yetersiz olması nedeniyle sulanabilen tarım arazisi sınırlı seviyededir. Karpuzsekisi mahallesi ve Hürmetci mahallesinde geniş meralar bulunup büyükbaş hayvan yetiştiriciliği bakımından önemli potansiyele sahiptir. İlçenin Kayseri'ye çok yakın olması ve ulaşım kolaylığı nedeniyle ticaret ve sanayi alanında çalışmaların büyük bir bölümü kendi iş yerinde ve il merkezinde yapılmaktadır. İlçe halkı genellikle yaz aylarında Beğendik, Yediağaç ve Akdam mahallelerinde bulunan bağ evlerine göç ederek, daha yüksek rakımlı yerlere çıkmaktadır. Turizm merkezi, kayak pisti, sosyal tesisleri, halısı, bağ bahçesi ve doğa güzelliği ile Hacılar'ın ülke genelinde ve uluslararası alanda sayılı bir ilçe olması çok arzu edilen bir durumdur.

Kaymakamlık Ziyareti:

İlçe Kaymakamı Yasin TİKDAĞ makamında ziyaret edilmiştir.

İlçe sanayileşmede ileri seviyededir. (Bir derginin araştırmasında ülkede 2. Sırada yer almıştı) Turizm, hayvancılık, şehirleşme vb. konularda daha iyi konumda olmaları gerektiğini konusunda hemfikir olunmuştur. İlçe halkının çok çalışkan bir yapıya sahip olmasından dolayı sanayide de mutlak surette herkesin iş imkanının olduğunu bu sebepten başka kollara ilçe halkının eğilim göstermediği anlaşılmaktadır.

İlçede 200 ailenin durumunun gerçekten lüks seviyede olmasına karşın geri kalanların asgari ücret seviyesinde çalışan kişiler olduğu anlaşılmıştır İlçenin ilerlemiş olmasında 2 neden görülmüştür.

- Çalışma hırsları, tembelliğin olmaması

- Bağ kültürünün de getirmiş olabileceği kişiler arası iletişim sıklığı ve bunun sonucunda doğan oturma kültürü.

Bu iki özelliğin çoğu kişide ortak özellik olduğunu ve olumsuz görülebilecek her niteliği bertaraf ederek insanları birbirine daha da bağladığını ve birlik-beraberliği artırdığını gören kaymakam büyük ölçekli firmaların girişimcileri özendirerek insanların iş sahibi olmasında yardımcı olduklarını belirtti.

İlçe merkezinde yaşayan 12 bin civarı insana ek olarak şehir merkezinde on binlerce Hacılarının ikamet ettiği ve bu insanların her ne kadar şehirde yaşasalar da bir şekilde ilçe ile olan bağlarını koparmadıklarını, koparmak da istemedikleri aktarılmıştır.

İlçe merkezinin şehirleşme adına çağa ayak uydurarak yenilenmediğini, bunda sebep olarak tarihi yapının bozulmak istenmemesi bahane edilmesine rağmen aslında bu yapıların tarihi hiçbir özelliğinin bulunmadığı, bir nitelik göstermediğini beyan eden kaymakam, kendisinin bunun sebebi olarak ilçe merkezinde yaşayan insanların maddi durumlarının ve sosyal statülerinin iyi olmadığını, kendi yaşam standartlarında artırmada da ellerinde bir şey gelmediğini, kamuyu da yıllar içinde yanlarında görmedikleri için onlar tarafından da herhangi bir yaklaşım görmedikleri şeklinde beyan etmiştir.

İlçe merkezinin Kayseri'ye geçtiğimiz yıllarda çok fazla göç verdiğini, verilmiş olan göçün yerine de maalesef niteliksiz göç olması ilçenin problemlerinden biridir.

İlçede 12 adet okulun bulunduğu ve bu okulların 11'inin hayırseverler tarafından yapıldığı belirtilmiştir. Aynı zamanda ilçedeki bütün camilerin (60 tane), emniyet binasının, belediye binasının da hayırseverler tarafından yaptırıldığı belirtilmiştir. Şuanda da ilçeye bir adet imam-hatip kompleksi için inşaatın başladığı söylenmiştir. İlçenin geçtiğimiz yıllarda dağınık olarak yapmış olduğu hayır işlerini Hacılar Yardımlaşma Derneği adıyla bir dernek kurularak birleştirdiğini, bütün iş adamlarının hayırlarını bu derneği aktardığını ve derneğin de her yıl büyük çapta bir kaynağı fakir ve muhtaçlara değişik vesilelerle dağıttığını belirten kaymakam ayrıca derneğin 1.300 öğrenciye de burs verdiğini söylemiştir.

İlçe öğrencilerinin bir çok alanda ilde iyi durumda olduğunu, 130 öğrencinin Kayseri'de bulunan Çetin Şen Bilim ve Sanat Merkezi'nde sınava girerek üstün zekalı öğrenci statüsünde yer almalarını beklediklerini belirtilmiş ve İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile 2. Bilim ve sanat merkezinin ilçede açılması için görüşmelerin devam ettiği aktarılmıştır. İlçenin eğitimde yakaladığı başarının iki sebebi olduğu görülmüştür;

- Okulların fiziki ve maddi açıdan hiçbir sorun yaşamıyor olmaları hem okul yöneticilerini hem de öğretmenleri tamamen eğitim üzerinde yoğunlaşmalarını sağlamıştır.

- Eğitim kadrosunun yıllardır yerleşik olması. Mesela bu sene sadece 5 öğretmen gitmiş, 7 tane de yenisi gelmiştir.

- 2007'den beri muntazam olarak her hafta okul müdürleri toplantısı yapılmakta ve görüşülen konuların tamamen akademik ve bilimsel konular olması çitayı yükseltmekte önemli rol oynamıştır.

Hacılar ilçesinin çeşitli sebeplerden dolayı Erciyes Master Planından yeterince faydalanamadığı tespit edilmiştir.

Belediye Ziyareti:

Belediye Başkanlığında ilk dönemi olan Doğan EKİCİ Bey ile makamında yapılan görüşmeye Belediye proje sorumlusu Sinan ERDOĞAN da katılmıştır. Hacılar ilçesinde oluşturulan proje ekibinin oldukça uyumlu bir çalışma sergilediği ve önümüzde ki dönem içerisinde de destek programları kapsamında Ajansa başvuru yapılacağı belirtildi.

Hacılar ilçesindeki en öncelikli projenin 150 dekarlık alanda yapılması düşünülen kentsel dönüşüm projesi olduğu ve gerekli başvuruların ilgili makamlara yapıldığı, sonuç beklendiği belirtildi. Bu kapsamda Hacılar 'da ikamet eden gelir düzeyi düşük aileler için TOKİ evlerinin de kentsel dönüşümle beraber hayata geçirileceği beyan edildi. Kentsel dönüşümle beraber yaklaşık 1500 konut inşa edileceği bunlardan ilk etapta 500 adedinin TOKİ konutları olacağı ve ihtiyaca göre daha sonra konut sayısının artırılarak tepelere kurulmuş evlerin de yeniden inşaa edileceği söylendi. Aşağı kısımda bulunan ve ilk etap olarak düşünülen kısımda konut kat sayısının 7 'yi geçmeyeceği fakat Yukarı Mahalle olarak geçen kısımda ise en fazla 3 kata kadar müsaade edilmesi düşünüldüğü belirtilmiştir.

Hacıların girişinde bulunan sanayi sitesinin artık ihtiyacı karşılayamadığı, bu sebepten yeni sanayi sitesinin yapımı tamamlanarak geçtiğimiz günlerde açılışının yapıldığı iletildi. 8 dönüm üzerine kurulan eski sanayi sitesinde bulunan dükkânların yıkılarak yerine daha farklı projeler uygulamayı düşündüklerini belirtmişlerdir. İlgili yere ne yapılacağı konusu henüz netlik kazanmamış olup farklı alternatifler üzerinde çalışmalarını devam ettirmektedirler.

Hacılar ilçesinde son yıllarda öne çıkan konulardan biri de turizm olmuştur. Erciyes Turizm Master planı içerisinde bulunan Hacılar kapı kayak merkezinin ilçe için önemi büyüktür. Hacılar kapıya ulaşım için ideal olan güzergâhın Hacılar ilçesinden geçiyor olmasını ilçenin Turizmi açısından kullanması gerektiği belirtilmiştir, bunun için de yapılması gereken faaliyetler ile ilgili görüş alışverişinde bulunulmuştur. Bölgeye önümüzdeki yıllarda Erciyes Turizm Master planı tam olarak tamamlandığı zaman gelecek yerli ve yabancı turistlerin konaklayacağı oteller ve dağ evlerinin, bunun yanı sıra restoran ve kafelerin bölgede önemli bir ihtiyacı karşılayacağı ve bu hareketliliğin ilçeye önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bölgede Hacılar kapıya ulaşımı sağlayan karayolunda daha önce yaşanmış olan trafik kazasının ilçe üzerinden Erciyes'e ulaşımı önemli ölçüde etkilediği ve bu durumun yetkilileri oldukça fazla üzdüğü gözlenmiştir. İlgili karayolundaki sorunun bir an önce çözülmesi maksadıyla Karayolları Genel Müdürlüğü ile görüşmelerin devam ettiği tarafımıza aktarılmıştır.

Belediyenin önümüzdeki süreçte Erciyes Kış Turizmine yönelik olarak farklı proje fikirleri bulunmaktadır. Bölgeye kurulabilecek kayak simülasyon tesisinin ilçede ve bölgede önemli derecede rağbet göreceği ve faydalı bir proje olabileceği konusunda hemfikir olunmuştur. İlçede bulunan ve aynı zamanda Doğan EKİCİ

Bey' in yine başkanlığını yaptığı, oldukça aktif çalışan HADAK Dağcılık Kulübünün faaliyetleri açısından da önemli olduğu belirtilmiştir. Konu ile ilgili fizibilite raporu çıkartılması için Ajans DFD programlarına ve devamında yapımı aşamasında da Ajanstan destek alınabilmesi için mali destek programlarına başvuru yapılabileceği belirtilmiştir.

İlçede Büyükşehir Belediyesi desteğiyle Kadın ve Gençlik merkezi yapımı devam etmektedir. Merkez içerisinde yüzme havuzu, kurs merkezleri, cep sinemaları gibi çok amaçlı kullanılabilecek mekânlar bulunacaktır. Bu imkânların ilçenin sosyal hayatını daha fazla canlandıracağı düşünülmektedir.

İlçede aynı zamanda Hörmətçi ve Karpuzsekisi mevkiinde hayvancılık faaliyetlerinin yoğun olduğu belirtilmiştir. Aynı zamanda Hacılar ilçesinde bağcılık faaliyetlerinin yoğun olarak gerçekleştirildiği, üzüm

bağlarının oldukça fazla olduğu fakat bu bağların ticari olarak değerlendirilmediği görülmüştür.

SONUÇ

Hacılar ilçesi Kayseri içerisinde tabir yerindeyse nevi şahsına münhasır bir ilçedir. Zira diğer ilçelerde görmüş olduğumuz birçok olayın aksine durumların olduğu bir ilçedir. Diğer ilçelerde görülen tarım ve hayvancılığa dayalı ekonominin aksine Hacılar' da tarım ve hayvancılık çok önemli bir gelir kalemi olmamakla beraber tarım yapacak doğru düzgün arazi de bulmak zordur. İlçedeki en önemli gelir kalemi ilçe işadamlarının sahip olduğu fabrikalar ve bu fabrikalarda çalışan maaşlı insanlardır.

Ayrıca diğer ilçelerin aksine Hacılar' da halk aşırı çalışkan bir yapıya sahiptir. Hacılar' da sadece bir adet kahvehane mevcuttur ve o da çoğu zaman aynı kişilerin geldiği ve fazla dolu olmayan bir yerdir.

İlçenin bir diğer önemli ayrışma noktası da sanayide elde etmiş olduğu başarıyı, kültürel ve kentsel anlamda ilçe merkezine aktaramamış olmasıdır. Kaymakam'ın da teyit ettiği bu durum, belki de ülkede nadir görülebilecek bir durumdur. Zira ilçenin yüzden fazla ailesi yüksek gelir seviyesine sahipken ve bunlar ilçe merkezinde değil de il merkezinde yaşıyorlarken ilçe merkezinde yaşayan 10 bin civarı kişi ortalama ülke gelirinin altında yaşam idame ettirmektedirler. Bunun üç sebebi olduğu düşünülmektedir. İlki ilçede kira giderleri ucuz ve ilçedeki dayanışma derneği vasıtasıyla iaşelerini de elde edebilmekte olduklarından

dolayı fakir olan halkın ilçede kalmaya devam etmesi, aksine az bir durumunu iyileştiren kişilerin ise soluğu il merkezine taşınmada almasıdır. İkincisi ise insanların çalışmaktan, iş adamının kendi meşguliyeti, maaşlı çalışanın kendi meşguliyeti ile ilçe merkezinde neler kötü gidiyor ve bunlara nasıl çözüm bulunabilir noktasında kafa yormamasıdır. Son olarak da ilçenin daha önceki yıllarda kamudan gerekli desteği alamaması sebebiyle ilçe halkının kamunun işi olan meselelere karışmak istememesidir.

İlçenin bir diğer önemli farkı da uzun yıllardır kurumlar arası koordinasyonun olması ve işbirliğinin her hâlükârda öncelik olarak benimsenmiş olmasıdır. Yıllardır kaymakamlar ve belediye başkanları değişmiş olsa da bu birliktelik bozulmamaktadır, bir kültür olmuştur. Bunun en önemli göstergesi olarak kaymakam beyin belirtmiş olduğu şu konu olabilir ki 2007'den beri her hafta mutlaka ilçedeki okul müdürleri ile toplantı yapılmıştır.

Erciyes dağı, uygulanmakta olan master plan neticesinde ilimize büyük katkılar sağlayacaktır. Bu katkının elbette ilk önce dağın eteğinde yer alan Hacılar, Develi ve Hisarcık'a olması beklenir. Ancak Hacılar maalesef bugüne kadar kayak merkezinden hiçbir getiri elde edememiştir.

Hem kaymakam hem de belediye başkanı ile yapılan görüşmelerde görülmüştür ki ilçede kurumların çözebileceği çok fazla sorun yoktur. Ancak yukarıda bahsedilen kısmen sosyolojik kısmen bürokratik sorunların da bir şekilde ele alınması ve ilçenin kendini yukarılara taşıması lazımdır.

Ajans olarak yapabileceklerimiz;

- İlçeyi sosyolojik olarak analiz etmek ve sorunlara çözüm aramak amacıyla uzman bir sosyal bilimci veya sosyoloğa analiz çalışması yaptırılabilir
- İlçe iş adamlarının teyakkuza geçirilerek ilçenin merkezinin düzenlenmesi, kültürel değişimin yaşanması için maddi kaynak bulunması
- İlçenin Erciyes' den alabileceği katkıyı artırmak için restoran, kafe, butik otel ve yöresel ürünler satış yeri gibi fizibilite hazırlatılarak yatırımcılarla iletişime geçmek
- İlçe iş adamlarında yer alan hayırseverlik olgusunu, Ajansın yapmak istediği ancak fon eksikliğinde yapamadığı işler için değerlendirilmesi
- İlçenin Erciyes' den nemalanması için ilçe merkezinde kayak simülasyon merkezinin kurulmasına ön ayak olunması, fizibilitenin DFD ile merkezin MDP ile yapılmasına vesile olunması
- İlçenin otantik görünümüne sahip yukarı mahallesi için mimari açıdan fizibilite ve projelerin hazırlanmasında danışmanlık verdirilmesi

YAHYALI İLÇESİ ZİYARET RAPORU

Katılan Personelin Adı : Ahmet Emin KİLCİ, Mehmet Fatih YAPRAK

Ziyaret Edilenler : Metin ESEN (Kaymakam) Esat ÖZTÜRK (Belediye Başkanı), Mustafa TÜTÜNCÜ (Ticaret Odası Başkanı)

Tarih : 29/12/2015

İLÇE HAKKINDA GENEL BİLGİ

İlçe, Anadolu'nun Türkleştirilmesi faaliyetlerine zemin hazırlamak üzere, Anadolu'ya gelen Türk güçlerince kurulmuştur. Türk güçlerinin önderliğini Seyidi Ali, Yahya Ali(Yahya Gazi) ve Benli Gazi'nin yaptıkları bilinmektedir. Nitekim başta İlçenin kendi adı olmak üzere bazı mahalleler şimdiki isimlerini bu şahıslardan almaktadır. Örneğin; Yahyalı adını "Yahya Ali", Gazibeyli Mahallesi ise adını "Benli Gazi" den almıştır.

İlçede bulunan Ulu cami önündeki türbenin Yahya Gazi'ye ait olduğu bilinmektedir. Yine Devlet Hastanesi'nin bulunduğu bahçede halen mevcut bulunan Kümbet içerisindeki kitabe yazılı bulunan 1075 tarihi yukarıda adı geçen kişilerin önderliğindeki Türk güçlerinin, bu tarihlerde Yahyalı'ya geldiklerini göstermektedir.

İlçede halen mevcudiyetini koruyan tarihi yapıların Anadolu Selçuklu mimarisinin özelliklerini taşıdığını söylemek mümkündür. 1913 yılında Belediye teşkilatına kavuşan ilçe, o yıllarda Niğde'ye bağlı bir kasaba iken, Cumhuriyet döneminde Develi ilçesine bağlı bir nahiye durumuna gelmiş ve 1954 yılında Kayseri'ye bağlı ilçesi statüsüne kavuşmuştur.

İlçenin bir merkez belediyesi mevcut olup toplam 41 mahalleden oluşmaktadır.

İlçenin tarıma elverişli arazi miktarı 273.140 dekar olup, bu arazinin 233.440 dekarı tarla ziraatında, 27.990 dekarı meyvecilikte, 11.710 dekarı bağcılıkta kullanılmaktadır. 27.990 dekarlık sahayı işgal eden meyvecilik alanının 27.450 dekarında elma tarımı yapılmaktadır.

Doğal zenginlik bakımından İlçe Türkiye'nin nadir rastlanan yerlerinden birini oluşturmaktadır. Başta demir cevheri olmak üzere altın karışımı kurşun, gümüş karışımı çinko ile krom bakımından zengin ocaklara sahiptir.

Türkiye’de Divriği’den sonra en önemli demir yatakları Kayseri-Yahyalı yöresinde bulunmaktadır. Bölge daha ziyade yüksek tenörlü direkt şarja uygun cevherler içermekte ve yıllardan beri var olan demir-çelik fabrikalarına önemli miktarlarda cevher vermektedir. Türkiye’nin demir cevheri potansiyelinin yaklaşık % 15-20’si bu bölgededir. Kayseri ili aynı zamanda karbonatlı çinko-kurşun yataklanmaları açısından da önemlidir. Uzun yıllar ÇINKUR’a hammadde bu bölgeden sağlanmıştır.

Yahyalı halıları, tüm Anadolu halıları içinde koyu yeşil, koyu kırmızı, bordo, lacivert, indigo mavisi, kahverengi gibi en sıcak, en koyu renkleri taşıyan halılar arasında yer alıyor. Bunun başlıca nedeni, bölgenin çok sert geçen bir karasal iklime sahip olması ve kullanılan kökboyaların özünü oluşturan bitkilerin de bölge topraklarında bol bol bulunması.

Dünyanın en yüksek ikinci şelalesi durumunda olan Kapuzbaşı şelalesi, görenleri adeta büyülemektedir. İrtifa akışı itibarı ile Uganda’da bulunan Victoria çağılayanı (100mt.) hariç, ABD’de bulunan Niagara’dan 55m., Finlandiya’da bulunan İmarat’dan 25m., Erzurum’daki Tortum’dan 50 m., Antalya’daki Düdenden 25 m. ve Manavgat’tan 5 m. daha büyük olan Kapuzbaşı şelalesinin aktığı yerin rakımı ise 700 m.dir. Aladağ’ın zirvesinde bulunan kar ve buzullardan beslenmekte ve ziyaretçilerini yazın sıcaklığında buz gibi çağılayan sularının serinliği ile karşılamaktadır. Yörede beş tanesi büyük, iki tanesi küçük olmak üzere yükseklikleri 30 ile 70 mt.’yi bulan ve her biri dereyi besleyecek güçte olan 7 şelale vardır. Ayrıca ilçeye 7 km. Uzaklıkta Derebağ Şelalesi de görenleri büyüleyecek derecede bir görkeme sahip oluşuyla, görmek isteyenleri etkileyecek bir doğa harikasıdır.

Kaymakamlık Ziyareti:

Yaklaşık bir yıldır görevde bulunan Kaymakam Metin ESEN makamında ziyaret edilmiştir.

Kendisi ile ilçenin potansiyelleri hakkında görüşme gerçekleştirildi. İlçenin 3 önemli potansiyeli üzerinde duruldu; elmacılık, madencilik ve turizm.

Kaymakam Beyin belirttiğine göre ilçede her yıl 200 bin ton elma bu havzada (Yahyalı-Develi-Yeşilhisar) üretilmekte ve satılmaktadır. Elmacılık bir şekilde kendi yolunu bulabilmekte ve zamanla da üretim tarzı ve metotları kendini yenileyebilmektedir. Gözükten tek sorun ise her yıl yenisinin eklenmesine rağmen soğuk hava depolarının yeterli kapasitede olmayışdır.

Madencilikte bölgedeki küçük çaptaki firmalar üretim ve satışta problemlerle karşılaşmaktayken sektörün bölgede faaliyet gösteren büyük ölçekteki firmaları kendi yönünü çizmede sorun yaşamamaktadırlar. Bu yüzden madenciliğin kendi özelinden öte sektöre bağlı yan sektörlerle eğilmenin önemi üzerinde duruldu. İlçede madenciliğe bağlı iki alt sektör oluşmuştur; nakliye ve bakım-servis işleri.

Maden nakliyesi için ilçede kayıtlı 600 civarı kamyonun var olduğu ve burada 5.000 kişinin istihdam edildiği belirtilmiştir. Bu alt sektörün ne gibi sorunları olduğu ortaya çıkarılmalı ve çözüm yolları aranmalıdır.

İlçe merkezinde kalan bir sanayi sitesi mevcuttur ve bu sitenin dışarı çıkarılması gerekmektedir. Zira zaman zaman yaşanan yoğunluk ilçede oturanları rahatsız etmektedir. Bunun için fizibilitenin ajans maharetiyle yapılabileceği ancak ilk önce kararın alınıp yerin belli olmasının gerektiği hatırlatılmıştır.

Turizm ise kaymakamın özellikle önem verdiği bir konudur. Turizm denilince de akla yukarıda detay bilgileri de verilen dünyanın ikinci yüksek şelalesi hüviyetindeki Kapuzbaşı gelmektedir. Son yıllarda gerek Turizm Bakanlığı'nın, gerek Kayseri Valiliği'nin gerekse de ilçe belediyesinin de katkıları ile şelalede bazı altyapı eksiklikleri giderilmeye çalışılmıştır ancak hala birçok noktada yapılması gereken altyapı ve tanıtım eksiklikleri mevcuttur. Kapuzbaşının kullanımı ile ilgili 2 farklı açıdan değerlendirme yapabiliriz.

- Özellikle Adana'dan piknik amaçlı gelen günübirlikçiler
- Konaklamalı gelen, şelale etrafındaki ormanlarda dağ yürüyüşü, Zamantı'da rafting yapan profesyonel gruplar

Özellikle bu sene Adana'dan Kapuzbaşı şelalesi istikametine yapılmakta olan çok şeritli yolun bitecek olması da bu problemi ön sıralara taşımaktadır. Şelale etrafında bu iki grubu ayıracak bir mekânsal organizasyona gidilmesi gerektiği, günübirlikçileri köyün alt tarafına 700-800 m aşağıya kaydırarak sorunun çözülebileceği aktarılmıştır. Bu konuda ajans mali desteklerinden faydalanılabileceği bilgisi verilmiştir.

Buradaki bir diğer önemli sorun ise şelaleye giden yolun gerektiği şekilde yapılmış olmasına rağmen halen belirli yerlerde tehlikeli ve zaman alıcı olduğu varsayımıyla yolun yönünün değiştirilme ihtiyacıdır. Yolun 2,5 km'lik bir kısmı kamulaştırılıp sıfırdan yapılması yoluyla hem maden nakliye kamyonları ile karşılaşmaların azaltılması hem de yolun 30 dk daha kısaltılmasının mümkün olabileceği belirtilmiştir. İsmine " Turizm Yolu" denilen bu işin ya Büyükşehir Belediyesi ya da bakanlık marifetiyle yaptırılması planlanmaktadır.

Şelalenin bir diğer sorunu da nitelikli konaklama mekânlarıdır. Şuanda nerdeyse 500 yataklı butik otel-bungalov tarzı imkânın var olduğu ancak buraların hem fiziksel olarak hem de işletmecilik anlamında çok geride olduğu anlaşılmıştır. Hatta birçoğunun izin sorunu bile olduğu söylenebilir. Dolayısıyla konaklama sayısını artırmak için kaliteli hizmet sunan lokasyonların açılması gerektiği konusunda fikir birliğine varılmıştır. Bu noktada yine ajans MDP'leri hatırlatılarak kişilerin Ajans desteklerinden faydalanabileceği bilgisi verilmiştir.

Kapuzbaşının tanıtımı amacıyla son zamanlarda info turlar ve fuarlarda tanıtımlar yapılmakta olsa

bile hala yeterli değildir. Ancak önce altyapının tamamlanmasının gerektiği aşikârdır. Sonrasında tanıtım atağına geçilmelidir.

Özellikle Arap turistleri çekmek için çalışmalar yapılması uygundur. Zira Araplar Karadeniz bölgesine aşırı bir ilgi göstermektedirler ve bunun sebebi de deniz turizminde kaçıp doğa turizmini kendilerine daha uygun görmeleridir. Beşoluk mevkiinin düzenlenerek Araplara yönelik hizmet vermesinin mümkün olabileceği aktarılmıştır.

Ayrıca sene başında Milli Parklar Genel Müdürlüğü ziyaret edilerek yatırım talep edilmiş, onlar da bölgenin çeşitli lavabo-bordür gibi ihtiyaçlarını yaptırmışlardır.

Belediye Ziyareti:

Daha önce 10 yılı aşkın bir süre Kocasinan Belediye Başkan Yardımcılığı görevini yürüten Esat ÖZTÜRK, 2014 seçimleri ile memleketi Yahyalı'ya başkan seçilmiştir. Geçmişteki köklü belediyecilik tecrübesini Yahyalı için kullanmaktadır.

Başkan Bey ile genel manada sohbet havasında bir toplantı yapılmıştır.

Şuanda genel olarak belediyenin altyapı işlerine zaman ve nakit harcadığını belirten Başkan Bey, 2015 yılı MDP kapsamında Ajans'tan almış oldukları destekten dolayı müteşekkirliliklerini bir kez daha dile getirmiş ve Derebağ Şelalesinin ayağa kalkmasında bu projenin öneminden bahsetmiştir.

İlçenin en büyük ihtiyaçlarından birinin kültür merkezi olduğu vurgulanmıştır. İlin en büyük ilçelerinden olan Yahyalı'da toplu bir program yapılmak istense düğün salonundan başka bir yerin olmadığı ve bu yüzden bazı sosyal programları yapamadıklarını belirtmiştir. Ajans 2016 yılı MDP'si ile bu konuda çözüm aranabileceği aktarılmıştır.

Ayrıca coğrafi işareti de alınmış olan Yahyalı Halısı da maalesef kaybolmaya yüz tutmuştur. Bunu engellemek adına bir merkezin kurulması da teklif edilmiştir. On sene öncesine kadar evlerde kadınların dokuduğu halılar şuanda her köyde 5-10 kadın tarafından ancak dokunmakta ve bu da önemli bir değer kaybını hızlandırmaktadır.

İlçenin önemli bir geçim kaynağı da tarımdır. Elma üreticiliğinin dışında hem büyükbaş hem de

küçükbaş beside ilçede hatırı sayılı miktarda üretici bulunmaktadır. Başkanın yapmak istediği ise ahır toplulaştırması ile dağınık halde olan ufak üreticileri bir araya getirip hem onların maliyetini azaltmak hem de belediyeçilik hizmetlerinin daha etkin sağlanmasıdır.

Bir diğer önemli turizm potansiyeli ise Ulupınar Kanyonudur. Zamantı boyunca trekking ve ATV pisti olarak düzenlenebilecek kanyonun altyapı ihtiyacının yine Ajans MDP si ile yapılabileceği belirtilmiştir.

İlçedeki bir diğer önemli ekonomik aktivite de yapımı bitmek üzere olan hidroelektrik santrali sonrası ortaya çıkacaktır. Bereket Enerji firması tarafından yapılan ve işletilecek olan HES ile 120 MW kapasitede elektrik üretilebileceği belirtilmiştir. Baraj, Kapuzbaşı Şelalesi yolu üzerindedir ve baraj bir nevi göl-deniz amaçlı kullanılarak sosyal donatıların etrafına inşası için imkan tanımaktadır. Ayrıca, baraj üstünde alabalık yetiştiriciliği için de görüşmeler yapılması planlanmaktadır.

Ticaret Odası Ziyareti:

Odaya yapılan ziyarette Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa TÜTÜNCÜ ve Genel Sekreter İbrahim PARLAK ile görüşülmüştür. Kendisi maden mühendisi olan ve traverten ocağı da işleten TÜTÜNCÜ, madencilik konusunda deneyimlerini aktarmıştır.

İlçede 20 civarı krom sahasının (1 milyar ton tahmini rezerv), 20 civarı kurşun-çinko sahasının ve 10 tane de demir sahasının (Türkiye'deki en büyük 2. Rezerv- 2 milyar ton) yer aldığı iletilmiştir. İlçenin ana imalatı madencilığe dayalı olmakla beraber katma değer konusunda sorunlar olduğu algılanmıştır. Zira ilçenin maden ocağı sahiplerinin argeye yatırım yapmadıklarını, has cevheri olduğu gibi satmakta ısrar ettiklerini, bunun da kazancı azalttığını belirten Başkan Bey, ilçenin en büyük ihtiyaçlarından birinin maden analiz laboratuvarı olduğunu söylemiştir. Her ne kadar büyük firmaların kendi laboratuvarlarının olması avantaj gibi görünmesine rağmen bu firmaların dahi detaylı analizler için İstanbul ya da yurtdışını kullanmak zorunda kaldıklarını bildirmiştir. Dolayısıyla bir şekilde bu merkezin ilçeye kazandırılması önem arz etmektedir.

Elmacılık konusunda üretimde bir sıkıntının olmadığı ancak son birkaç yıldır pazarda sıkıntıların olduğu belirtilmiştir. Tüccarların Irak-Suriye ve son olarak Rus pazarının da kapanması ile beraber malları satamadıkları ve şuanda depolarda elmaların kaldığı ve yeni pazarlar bulmanın elzem olduğu belirtilmiştir.

Kapuzbaşının da içinde bulunduğu Aladağlar Milli Parkı için Orman ve Su işleri Bakanlığı'nın bir master

plan hazırlığı içinde olduğu belirtilmiştir.

Odanın 250'si şirket; 100'ü şahıs; 10'u da kooperatif olmak üzere 360 üyesinin olduğu, 350 üyenin 50'sinin madencilikle iştigal ettiği bilgisi alınmıştır. Oda, TOBB'un 5 yıldızlı odalar düzenlemesine göre bu sene çalışmalarını tamamlamış ve bu dereceyi almaya hak kazanmıştır.

SONUÇ

Yahyalı ilçesi Kayseri'de hem iklimiyle hem de ekonomik faaliyetleriyle diğer bütün ilçelerden ayrılan bir ilçedir. İklimi, akdeniz-step iklimi arasında geçiş iklimi özelliği göstermekte olup bazı köylerinde nar bile yetiştirildiği bilinmektedir. Ekonomik olarak ise ilçenin en büyük geçim kaynağı madencilik ve elmacılıktır. Madencilik diğer bazı ilçelerimizde de görünür olmasına rağmen burada büyük firmaların işin içinde olması ve çok büyük rezervlerin olması ilçeyi başka bir şekilde etkilemiştir. Elmacılık ise diğer ilçelerde olmayan alternatif tarımsal desen arayışının aslında Yahyalı'da uzun zaman önce vuku bulduğunu ve tarımı katma değere dönüştürmeyi başarmış bir çiftçi topluluğunun var olduğunu göstermektedir.

İlçenin diğer ilçelerle hem benzeşen hem de ayrılan bir potansiyeli de turizmdir. Benzeşmesi şudur ki aslında birkaç ilçede daha turizm potansiyeli oldukça fazla miktarda mevcuttur; Yeşilhisar-İncesu-Tomarza gibi... Ancak bu ilçelerde ve Yahyalı'da bu potansiyel tam anlamıyla kullanılamamaktadır. *Dolaysıyla diğer birkaç ilçede olduğu gibi Yahyalı'da da turizm danışmanlığı noktasında yol gösterici bir ekibin kurulması veya desteklenmesi uygun olacaktır.*

Bir diğer nokta ise maden laboratuvarı ihtiyacıdır. Oda Başkanı defaatle bunun bir ihtiyaç olduğunu belirtmekle beraber işin fizibilitesinin görülmesi şarttır. *Yahyalının mevcut krom-demir-Çinko/Kurşun rezervleri bir laboratuvar kurulumu için yeterli mi sorusunun cevabı hem teknik bir çalışma ile hem de maden firmaları ile birebir görüşmelerde ortaya çıkarılmalıdır.*

Kapuzbaşı Şelalesi sahip olduğu nitelik ve özellik ile sadece ilde değil ülkede öne çıkan bir turizm merkezidir. İlk paragrafta zikredilen turizm danışmanlığı meselesinin kendi özelinde burası için gerekli olduğu düşünülmektedir.

Elmacılık konusunda ise ajansın dahil olabileceği fazla bir konu görünmemektedir. *Ancak üreticilerin şuanda çektiği Pazar sıkıntısını aşmak için bazı uluslararası gıda fuarlarına katılım noktasında Ticaret Odası ile beraber hareket edilebileceği düşünülmektedir.*

DEVELİ İLÇESİ ZİYARET RAPORU

Katılan Personelin Adı : Ahmet Emin KİLCİ, Mehmet Fatih YAPRAK, Mehmet Ali BAYIR, Tolga UYAN
Ziyaret Edilenler : Mehmet CABBAR (Belediye Başkanı), Harun BAŞİBÜYÜK (Kaymakam), Mustafa MAŞLAK (Ticaret Odası Başkanı), Senem BULUT (Öksüt Madencilik), Mehmet KAHRAMAN (Gürsel Ayakkabıcılık)
Tarih : 07/01/2016-08/01/2016

İLÇE HAKKINDA GENEL BİLGİ

Develi, Kayseri ilinin il merkezinden sonraki en büyük yerleşim yeri olup, İç Anadolu Bölgesi'nin Orta Kızılırmak bölümünde bulunmaktadır. Eski adı Everek'tir. Erciyes Dağı'nın 6 km güneyinde kurulmuştur. Bugünkü sınırları; doğusunda Tomarza İlçesi ve Adana ilinin Tufanbeyli İlçesi, güneyinde Yahyalı İlçesi ile Adana ilinin Saimbeyli ve Feke İlçeleri, batısında Yeşilhisar İlçesi, kuzeybatısında İncesu İlçesi yer alır. 1926'ya Kadar Kozan'a Bağlı Olan Develi Kozan İlının 1926'da İlçeye Dönüştürülmesiyle Kayseri'ye Bağlanmıştır

İlçe, Tekir Yaylası güzergâhından Kayseri'ye 45 km İncesu güzergâhından 86 km uzaklıkta olup, Kayseri'nin en büyük ilçesidir. Yüzölçümü 1.887 km² olup, deniz seviyesinden yüksekliği 1.150 metredir. En büyük dağı Kayseri'nin sembolü durumundaki Erciyes Dağı, Karasivri Dağı, Büyük Kartın (Peri Kartın), Göktepe (Yeşil Tepe), Sümengen (Süvegen) ve Bakır Dağı'dır. En önemli akarsuları Seyhan Nehri'nin en büyük kolu olan Zamantı Irmağı, Develi Çayı (Fenese Suyu), Elbiz ve Köşkpınarı'dır. En önemli gölleri Kurbağa Gölü ile Sultan Sazlığı'dır.

19. yüzyıl gizemci halk şiirinin büyük ustası kuşkusuz, Seyrani'dir Dehası, yergiciliği, taşlamacılığı, gizemciliğini bastıran, haksızlığa, rüşvete, kıyıcılığa, toplumsal dengesizliklere, kaba sofuluğa, ahlaksızlığa karşı gözünü budaktan esirgemedi, korkmadan, çekinmeden savaşını veren, bu arada inancının gereklerini de bir yana itmeden, şiirsel yapıdan, söyleyişten uzaklaşmadan, etkin, kalıcı şiirlerini saziyla halk içinde söyleyen güçlü bir ozandır Seyrani. Şiirlerinin çoğunun bugün de güncelliğini yitirmemiş olması, halk arasında büyük saygınlık kazanması, Seyrani'nin gücünün simgesidir.

Seyrani, Develi ilçesinde doğmuş, yine doğduğu yerde vefat etmiştir. Yoksul bir mahalle imamı olan Cafer Hoca'nın oğludur. Asıl adı Mehmet'tir. Bir saptamaya göre, 1807 yılında doğmuş, 1866 yılında ölmüştür. Ancak, bu tarihlerin doğruluğu üzerinde kuşku da vardır. Seyrani'nin bir mezar taşı bile yoktur; bir rivayete göre Develi Lisesinin Güney Doğu tarafında lisenin köşesinde olduğu Rahmetli Âşık Ali Çatak Bey tarafından yapılan araştırmalar sayesinde orda olduğu rivayet edilmektedir.

Bölgeye has değerlerden olan Cıvıklı pidesi adını tüm parça etin çift bıçak altında kıyılarak kıyma yapılması sonucu etin yağının da çift bıçak darbeleri ile erimesi sonucu cıvıdığından Cıvıklı adını almıştır. İlçede birçok mekanda cıvıklı yemek mümkündür.

Kaymakamlık Ziyareti:

Kaymakam Bey makamında ziyaret edilmiştir.

İlk olarak kendisine ajans 2016 yılı mali destek programları hakkında genel çerçevede bilgi aktarılmış, ayrıca doğrudan faaliyet ve teknik destek konusunda da ajansın genel yaklaşımı anlatılmıştır. Aralık ayı

içinde bir teknik destek yazıldığını, konusunun zeka oyunları eğitici eğitimi olduğunu ve ajanstan cevap beklediklerini belirtmiştir. Konunun takipçisi olacağımızı kendilerine ilettik.

İlçede mandıracılık kültürünün yaygınlaştırılması gerektiğini ve ilçenin ana geçim kaynağı olan hayvancılığın katma değere dönüştürülmesi gerektiği konusunda hemfikir olunmuştur.

Belediye mülkiyetinde olan konaklardan birinin kadın istihdam merkezi veya engelli spor merkezi şeklinde kullanılabileceği konuşulmuştur.

Ayrıca Aşık Seyrani ilçenin kültürel bir değeridir ve her yıl adına festival de düzenlenmektedir. Festival dışında bu ismi yaygınlaştırmak adına çalışmalar yapılabileceği belirtilmiştir.

Belediye Ziyareti:

Belediye Başkanlığında ilk dönemi olan Mehmet CABBAR Bey makamında ziyaret edilmiştir. Belediyenin genel faaliyetleri hakkında kendisinden bilgi alınmıştır.

Başkan beye Ajans faaliyetleri ve proje değerlendirme prosedürlerimiz detaylı olarak izah edilmiş ve bundan sonraki süreçte ilçeler ile daha yakın çalışma yapacağımız aktarılmıştır.

Belediye başkanı CABBAR özellikle ilçelerin Ajans tarafından pozitif ayrımcılık yapılarak çok daha fazla destek alması gerektiğini büyük ilçelerin ve merkezlerin aldıkları desteklerin daha da altındaki destek tutarlarının dahi küçük ilçelerde daha büyük etkiler ortaya çıkarabileceğini belirtmiştir. İlçeler ile ilgili özel bir çalışma yapacağımızı kendilerine aktararak, görüşlerini değerlendireceğimizi Başkan Bey'e ilettik.

5-6 kişilik bir proje ekibinin kurulmuş olduğunu belirten Başkan, bu kişilerin sadece ajansa değil diğer kurumlara da proje hazırlamakla yükümlü olduğunu söyledi.

Develi'de özellikle Elmacılık oldukça gelişmiştir, bölgede yaklaşık yıllık 150.000 ton elma üretimi gerçekleştirilmekte olup sadece 10.000 ton kapasitesi olan soğuk hava deposu bulunmaktadır.

Bölgedeki elma üretimi dikkate alındığında soğuk hava deposunun çok yetersiz kaldığı tarafımıza aktarılmıştır. Bu konuda Büyükşehir Belediyesi'nden de talepte bulunulacağı öğrenilmiştir.

Bunun dışında bölgenin Tomarza ile beraber Türkiye'nin kabak çekirdeği üretiminin % 45-50 sini karşıladığı fakat bölgede profesyonel anlamda kabak çekirdeği eleme ve paketleme tesisinin olmamasının büyük dezavantaj oluşturduğunu belirtmiştir. Her iki ilçenin de faydalanacağı bir tesisin yapılmasıyla

beraber çekirdeğin satış değerinin daha fazla artacağı belirtilmiştir. Ajans tarafından daha önce yapılan fizibilite başkan bey ile paylaşılmıştır.

Başkan bey ile Erciyes Master planından nasıl daha fazla faydalanılabileceği konusunda fikir alışverişinde bulunulmuştur.

Bölgede Büyükşehir Belediyesi tarafından yapımına devam edilen Kadın ve Gençlik Merkezinin yakın zamanda tamamlanacağı ve hizmete sunulacağı belirtilmiştir. Merkezin içerisinde diğer ilçelerde olduğu gibi her türlü sosyal aktivitenin yapılabileceği salon, yüzme havuzu vb. kısımların bulunduğu belirtilmiştir.

Yine Büyükşehir tarafından Atık Su Arıtma tesisinin yapımının devam ettiği belirtilmiştir.

2016 yılı içerisinde Büyükşehir Belediyesi veya kendi imkânları elverdiği ölçüde yapmayı arzuladıkları projelerden bazıları ise;

-Meydan içerisinde 2. Etap çalışması ile meydanın büyütülmesi düşünülmektedir.

-Mevcut terminalin oldukça eski olduğu mevcut yerinin de şehir merkezi içerisinde olmasından dolayı merkez dışında yeni bir terminal yapılması düşünülmektedir.

-İlçe mezarlığının yanındaki kısmın tahsis işlemleri tamamlanarak mezarlığa dâhil edilmesi ve büyütülmesi düşünülmektedir.

-İlçeye gelen doğalgaz ile beraber yolların büyük kısmının da yenilenmesi veya tamir edilmesi gerekmektedir.

-Yeni Pazar yeri yapılması planlanmaktadır.

-Mevcut Çöp toplama alanının temizlenerek yerine sanayi sitesi yapılması planlanmaktadır. Katı atık tesisi Büyükşehir Belediyesi tarafından başka bir bölgeye yapılacaktır. 750.000 m2 alana yapılması düşünülen sitenin fizibilite ve mimari projelerin ajans tarafından yapılabileceği belirtilmiştir.

-Aksu mesire alanı ve çevre düzenlemesine devam edileceği belirtilmiştir.

-Öksenek vadisi içerisinde yapılacak sulama kanalları ile bahçelere su verilmesi düşünülmektedir.

- Mülkiyeti belediyede bulunan 5 adet eski ermeni evinin restore ettirilerek turizm ya da sosyal amaçlı kullanımı düşünülmektedir.

Ticaret Odası Ziyareti:

Ticaret odası başkanı Mustafa MAŞLAK makamında ziyaret edilmiştir. Ziyaret esnasında oda genel sekreteri ve meclis başkanı da hazır bulunmuşlardır. Ziyarete ticaret odası genel faaliyetleri kendisinden dinlenmiş yaklaşık 500 adet üyelerinden 300 adedinin aktif olduğu öğrenilmiştir.

Bölgeden özellikle 40-50 ton süt elde edilmektedir. Elde edilen bu sütün büyük firmalar tarafından toplanması söz konusudur. Bölgenin kendi sütü ile markalaşma yönünde arzuları vardır.

Bölgede 10 adet civarında çiftlik bulunmaktadır.(Saray çiftliği, Ayrancı, Uğurlu, Emmioğlu vb.)

Öksüt madencilik olarak Kanada firmasının bölgede altın madeni işlettiği belirtilmiştir. Rezerv ve diğer konularda detaylı bilgi sahibi olmadıkları gözlenmiştir.

Bölgede yaklaşık 150 kişinin istihdam edildiği Gürsel Ayakkabı firmasının bulunduğu ve fabrika bünyesinde büyük markalara fason ayakkabı imal edildiği yine tarafımıza aktarılmıştır. Bölge halkının bir kısmının geçmişten gelen sayacı(ayakkabıcı) mesleğine yakın olduklarını ve birçoğunun İstanbul'daki firmalarda çalıştığı belirtilmiştir.

Gürsel Ayakkabıcılık Ziyareti

Kayseri'nin Develi İlçesinde faaliyet gösteren Gürsel Ayakkabı firmasına yapılan ziyarette şirket ortaklarından Mehmet KAHRAMAN ile görüşme gerçekleştirilmiştir.

Yapılan görüşmede Develi ilçesinde sayacılık (ayakkabının üst yumuşak kısmında bulunan deri ve kumaşları birleştirme işi) kültürünün geçmişten beri olduğunu fakat burada yetişen sayacıların genellikle İstanbul'a yerleşerek orada faaliyetlerine devam ettikleri belirtilmiştir. Mehmet Bey de bu işi küçüklükten beri yaptığını, merkezlerinin İstanbul olmasına rağmen kendi memleketlerinde de yatırımlarının bulunmasını arzu ettikleri için yaklaşık 5 yıldır Develi ilçesindeki fabrikada üretim yapmakta olduklarını beyan etmişlerdir. Hammaddelerinin büyük bir kısmını İstanbul'dan tedarik ederek yine çıkan ürünlerin de dağıtımını İstanbul üzerinden yapmaktadırlar. Navlun olarak dezavantajlı bir durum söz konusu olsa da işçilik maliyetlerinin düşüklüğü ve memleket sevdası bu dezavantajı bertaraf etmektedir.

Develi’li olan ve ayakkabı sektöründe söz sahibi olan birçok firmanın olduğu yine Mehmet Bey tarafından beyan edilmiştir. (Tekiner, Alpino, Özbek ve Mamamia gibi)

Sadece erkek ayakkabısı üretmekte olan Gürsel Ayakkabı firmasının 140 çalışanı vardır. Firma İsrail ve Rusya gibi ülkelere de ihracat gerçekleştirmekte olup ürettikleri ayakkabıları Dockers, Lumberjack, Greyder, U.S. Polo, Pierre Cardin gibi üst düzey firmalar için üretmektedirler. Firma kendi markası olan Gartiero için de ayakkabı üretimi yapmaktadır.

Üretim aşaması tek tek gezilerek üretimin zorlu bir süreçten geçerek tamamlandığı müşahade edilmiştir. Firma, çoğunluğunu kadınlardan oluşan işçi grubuyla el emeği yoğun bir üretim gerçekleştirmektedir.

Mehmet Beye Ajans Destekleri detaylı olarak izah edilmiş olup Ajans mali destek programlarını takip ederek ilgili programlardan faydalanabilecekleri hatırlatıldı. Firmanın ayakkabı tabanı imalatı üzerine yatırım yapma düşüncesi olduğu öğrenilmiştir bu yatırım gerçekleşirse Develi için ciddi bir istihdam oluşturacağı görülmektedir.

Üretim alanları gezilerek Ayakkabı üretiminin bütün aşamaları tarafımızdan incelenmiştir.

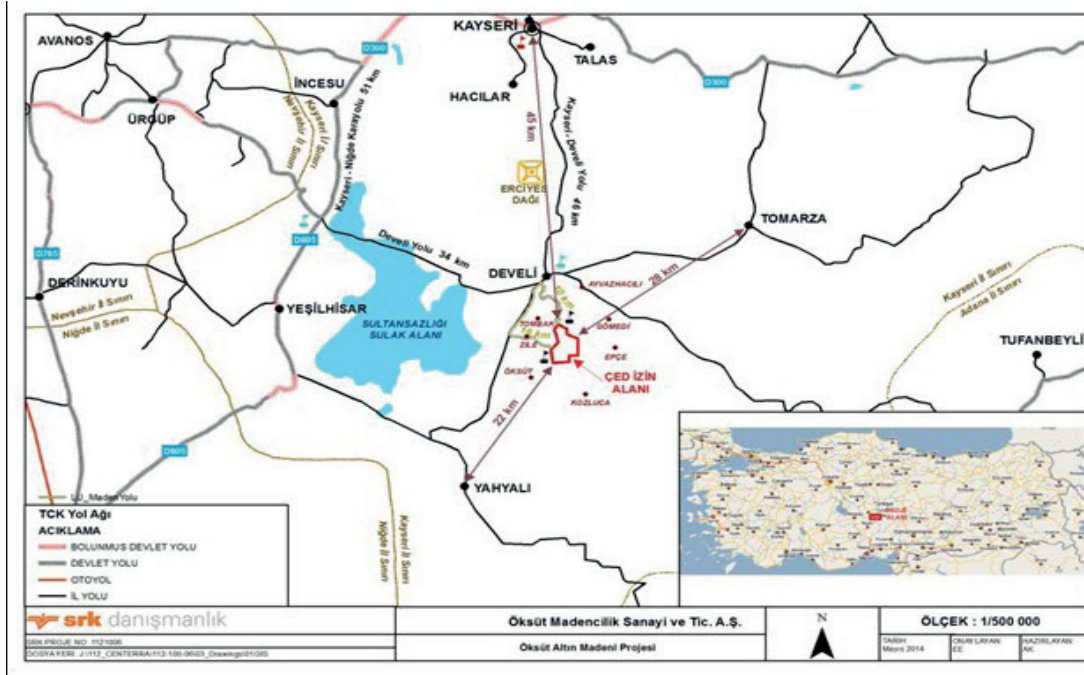
Öksüt Madencilik Ziyareti

Firma temsilcisi Senem BULUT ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Öksüt Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş. aslen Kanadalı olan uluslararası altın madeni şirketi Centerra Gold Inc.’in Türkiye’de faaliyet göstermekte olan işletme şirkettir. Senem hanımın ifadesine göre Centerragold firması Dünyanın 5. Büyük Altın Madeni işletmecisidir. Ve Kırgızistan ve Moğolistan’da büyük ocakları mevcuttur. Son olarak Zonguldak’ta da yeni bir ihale alarak altın işletme işini ülkemizde büyütme niyetindedirler. Firma, Develi altın madeni işletmeciliği ihalesini aldıktan sonra bu yöndeki çalışmalarını son 3 yıldır bölgede devam ettirmektedir.

Öksüt Projesi ilk olarak 2007 yılında Stratex firması jeoloji ekibi tarafından yürütülen yüzey araştırmalarında keşfedilmiştir. 2008 yılında Güneytepe mineralizasyonu olarak tanımlanan alanda başlatılan sondaj çalışmaları ilerletilerek sahada Keltepe olarak belirlenen daha büyük bir mineralizasyon tespit edilmiştir.

Öksüt Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş. Stratex International Plc. tarafından 2007 yılında Kayseri İli, Develi İlçesi’ne bağlı Zile ve Öksüt Köyleri mevkiinde saptanmış olan altın rezervinin arama faaliyetleri sonucunda kurulmuş, 2009 yılında Centerra Gold ile %50 ortaklık kapsamında faaliyetlerine devam etmiştir. Centerra Gold, 2012 yılında şirket payını %70’e yükseltmiş ve şirketin tüm haklarını 2013 yılı başı itibarıyla satın alarak Öksüt Altın Madeni Projesi’ni tek başına devam ettirme kararı almıştır.

Yaklaşık 33 Ton ’luk bir rezervin olduğu düşünülen maden bölgede ciddi bir istihdam kaynağı oluşturacaktır. İlk olarak inşaat işlerinde 500 kişi ve daha sonra maden işletmesinde de yine 500 kişi civarında istihdam düşünülmektedir.

Firma bölge halkı ile sorun yaşamamak adına ve halk ile kaynaşmak için çeşitli sosyal sorumluluk projeleri gerçekleştirmektedir. Firma bunların dışında da asıl üretimi başladıktan sonra bu tür projelere daha fazla ağırlık vereceğini daha büyük çapta projeler gerçekleştireceklerini ifade etmişlerdir. Özellikle bayanlara yönelik projelerin ön planda olması planlanmaktadır.

Bölgede gerçekleştirilecek projelerde İlçenin kalkınması adına Ajans ile beraber çalışılabileceği kendilerine hatırlatılmıştır. Kendileri de yapılabilecek projeler ile ilgili olarak Ajans desteğinin kendileri için oldukça önemli olduğunu işbirliğine her zaman açık olduklarını belirtmişlerdir.

SONUÇ

Develi ilçesi Kayseri'nin hem nüfus hem de ekonomik olarak en büyük ilçesidir. İlçe, ilin en büyük ovası niteliğindeki Develi Ovası sebebiyle büyük bir tarım potansiyeline sahip olmakla beraber son yıllardaki kabak çekirdeği atılımıyla katma değerli üretime de geçiş sağlanmıştır. Ancak Gıcık Tüneli'nin bitirilmiş olmasına rağmen halen etkin sulamada kullanılmıyor olması sulı tarımın artmasına mani olarak gözükmektedir.

Turizm anlamında Ajans desteği ile ortaya çıkarılan DETOK-Develi Turizm Odaklı Eylem Planı ile de belirlenen birçok turizm değeri ilçede mevcuttur. Ancak bu değerler gerek altyapı gerekse de tanıtım anlamında çok fazla müdahaleye muhtaçtır. Zira eserlerin bir plan dâhilinde ele alınarak önce kullanım amaçlarının belirlenmesi, sonra restore ve tanıtımlarının yapılması şarttır.

ORAN Orta Anadolu
Kalkınma Ajansı
Central Anatolia Development Agency

www.oran.org.tr

Kayseri
Barbaros Mahallesi
Sümer Yerleşkesi
Kümeevler No:1
38080 Kocasinan/KAYSERİ
Tel: 0 (352) 352 6726

Sivas
Akdeğirmen Mahallesi
Höllüklük Caddesi
No:39
58040 SIVAS
Tel: 0 (346) 222 0800

Yozgat
Medrese Mahallesi
Hastane Caddesi
İş Bankası Üstü 5. Kat
66100 YOZGAT
Tel: 0 (354) 217 6726